

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE LIPTOVSKÉ KL'AČANY

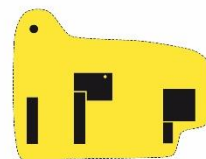
PRIESKUMY A ROZBORY

OBSTARÁVATEĽ

Obec Liptovské Kl'áčany

SPRACOVATEĽ

inštitút priestorového **plánovania**

09/2023

OBSTARÁVATEĽ

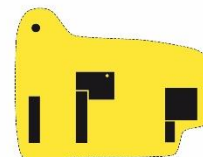
Názov Obec Liptovské Kláčany
Sídlo Liptovské Kláčany 72
032 14 Ľubel'a
IČO 00315451
DIČ 2020581497
Starosta obce Ing. Ján Hollý

Odborne spôsobilá osoba Ing. arch. Adriana Mlynčeková, PhD.
Registračné číslo 365
odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD v zmysle § 2a
stavebného zákona - osvedčenie o odbornej spôsobilosti 365.

SPRACOVATEĽ

Názov Inštitút priestorového plánovania
Sídlo Ľubl'anská 1, 831 02 Bratislava
IČO 360 64 645
DIČ 2021694158

inštitút priestorového **plánovania**

Predseda Ing. Ľubomír Macák
Hlavný riešiteľ Ing. Matúš Bizoň, PhD.
autorizovaný architekt
Registračné číslo autorizácie: 2539 AA
Zodpovední riešitelia Ing. Kristína Dunajová
Ing. arch. Ľubomír Klaučo
Ing. Matúš Bizoň, PhD.
Mgr. Filip Polonský, Ph.D.

RIEŠITELSKÝ KOLEKTÍV

Urbanizmus a územné plánovanie	Ing. Matúš Bizoň, PhD. Ing. Kristína Dunajová Ing. arch. Ľubomír Klaučo
Doprava	Ing. Matúš Bizoň, PhD. Mgr. Filip Polonský, Ph.D.
Ekonomická aktivita a hospodárska základňa	Ing. Ľubomír Macák
Demografia a domový a bytový fond	Bc. Radka Siváková
Občianska vybavenosť Kultúrne a historické hodnoty Šport, rekreácia a cestovný ruch	Mgr. Filip Polonský, Ph.D.
Životné prostredie, odpadové hospodárstvo Ochrana prírody, sídelná zeleň, ÚSES	Ing. Kristína Dunajová
Pol'nohospodárstvo, lesné hosp., KEP	Ing. Michal Štiffel Ing. Kristína Dunajová
Technická infraštruktúra	Ing. Vasil' Ded'o Mgr. Filip Polonský, Ph.D.

GRAFICKÁ ČASŤ

1	Širšie vzťahy	1 : 50 000
2	Analýza využitia územia	1 : 5 500
3	Analýza dopravy	1 : 10 000
4	Technická infraštruktúra	1 : 5 000
5	Výkres hlavných stretov záujmov v území – problémový výkres	1 : 5 500
KEP	Krajinnoekologický plán, vrátane ochrany prírody, tvorby krajiny a územný systém ekologickej stability	1 : 10 000

OBSAH

A.	ÚVOD	- 7 -
A.1	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	- 7 -
A.2	DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	- 7 -
A.3	CIELE SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	- 7 -
A.4	VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	- 9 -
B.	PRÍRODNÉ PODMIENKY	- 11 -
B.1	ABIOTICKÉ POMERY	- 11 -
B.1.1	TERÉNNÉ POMERY	- 11 -
B.1.2	HYDROLOGICKÉ POMERY	- 11 -
B.1.3	PÔDNE POMERY	- 11 -
B.1.4	KLIMATICKÉ POMERY	- 11 -
B.2	BIOTICKÉ POMERY	- 12 -
B.2.1	RASTLINNÉ POMERY	- 12 -
B.2.2	REÁLNA VEGETÁCIA	- 12 -
B.2.3	ZOOGEOGRAFICKÉ POMERY	- 13 -
B.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „B“	- 13 -
C.	PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA	- 14 -
C.1	ŠIRŠIE VZŤAHY	- 14 -
C.2	PRIESTOROVÉ USPORIADANIE	- 14 -
C.2.1	HISTORICKÉ ASPEKTY VÝVOJA URBANISTICKEJ ŠTRUKTÚRY OBCE	- 14 -
C.2.2	ANALÝZA SÚČASNEJ ŠTRUKTÚRY OBCE	- 15 -
C.3	FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA	- 16 -
C.4	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „C“	- 17 -
D.	DEMOGRAFICKÝ POTENCIÁL	- 17 -
D.1	DEMOGRAFIA	- 17 -
D.1.1	POČET OBYVATELOV	- 18 -
D.1.2	PROGNÓZA VÝVOJA OBYVATELSTVA	- 19 -
D.1.3	ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA	- 19 -
D.2	EKONOMICKÁ AKTIVITA	- 22 -
D.2.1	EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATELSTVA VYBRANÉHO ÚZEMIA	- 22 -
D.2.2	NEZAMESTNANOSŤ	- 22 -
D.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „E“	- 23 -
E.	SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	- 24 -
E.1	DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND	- 24 -
E.1.1	ŠTAV DOMOVÉHO FONDU	- 24 -
E.1.2	ŠTAV BYTOVÉHO FONDU	- 25 -
E.2	OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	- 27 -
E.2.1	KOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	- 27 -
E.2.2	NEKOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	- 27 -
E.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „E“	- 28 -
F.	KULTÚRNE A HISTORICKÉ HODNOTY	- 29 -
F.1	HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE	- 29 -
F.2	OCHRANA KULTÚRNO – HISTORICKÝCH HODNÔT	- 29 -
F.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „F“	- 30 -
G.	HOSPODÁRSTVO	- 31 -
G.1	HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA	- 31 -
G.1.1	HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA OKRESU LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ	- 31 -
G.1.2	HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA OBCE LIPTOVSKÉ KĽAČANY	- 32 -
G.2	HOSPODÁRSKA ŠTRUKTÚRA OBCE	- 33 -
G.3	PRIESTOROVÁ ŠTRUKTÚRA HOSPODÁRSTVA	- 34 -
G.4	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „G“	- 34 -
H.	ZÁUJMY OBRANY ŠTÁTU	- 35 -
H.1	CIVILNÁ OCHRANA	- 35 -
H.2	OCHRANA PRED POVODŇAMI	- 35 -
H.3	POŽIARNA OCHRANA	- 37 -
H.4	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „H“	- 37 -

I.	ŠPORT, REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	- 38 -
I.1	ŠPORT	- 38 -
I.2	REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH (TURIZMUS)	- 38 -
I.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE „I“	- 39 -
J.	DOPRAVA	- 40 -
J.1	ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY	- 40 -
J.2	CESTNÁ DOPRAVA	- 41 -
J.2.1	CESTNÁ SIEŤ OBCE	- 41 -
J.2.2	PARKOVANIE	- 42 -
J.2.3	CHARAKTERISTIKA DOPRAVNÝCH PARAMETROV	- 42 -
J.3	VEREJNÁ AUTOBUSOVÁ DOPRAVA	- 42 -
J.4	CYKLISTICKÁ DOPRAVA	- 43 -
J.5	PEŠIA DOPRAVA	- 43 -
J.6	LETECKÁ DOPRAVA	- 43 -
J.7	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „J“	- 44 -
K.	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	- 45 -
K.1	VODNÉ HOSPODÁRSTVO	- 45 -
K.1.1	VODNÉ PLOCHY A VODNÉ TOKY	- 45 -
K.1.2	ZÁSOBOVANIE VODOU	- 46 -
K.1.3	ODKANALIZOVANIE	- 47 -
K.2	ENERGETIKA	- 47 -
K.2.1	ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU	- 47 -
K.2.2	ZÁSOBOVANIE PLYNOM A VYKUROVANIE	- 48 -
K.2.3	TELEKOMUNIKÁCIE, MOBILNÉ SIETE A INTERNET	- 48 -
K.3	ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	- 49 -
K.4	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „K“	- 50 -
L.	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY	- 51 -
L.1	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	- 51 -
L.1.1	KLÍMA	- 51 -
L.1.2	OVZDUŠIE	- 51 -
L.1.3	VODA	- 51 -
L.1.4	PŮDA	- 52 -
L.1.5	HLUK	- 54 -
L.1.6	RADÓNOVÉ RIZIKO A RÁDIOAKTIVITA	- 55 -
L.2	ENVIRONMENTÁLNE ZÁŤAŽE	- 55 -
L.3	OCHRANA PRÍRODY	- 55 -
L.3.1	NÁRODNÁ SIEŤ CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	- 56 -
L.3.2	EURÓPSKA SIEŤ CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ NATURA 2000	- 58 -
L.3.3	ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY	- 60 -
L.4	TVORBA KRAJINY	- 62 -
L.5	ZELEŇ	- 62 -
L.5.1	SÍDELNÁ ZELEŇ	- 62 -
L.5.2	KRAJINNÁ ZELEŇ	- 64 -
L.6	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „L“	- 64 -
M.	ZHODNOTENIE DOTERAJŠÍCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH DOKUMENTÁCIÍ	- 67 -
M.1	NADRADENÁ ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA	- 67 -
M.1.1	ÚZEMNÝ PLÁN REGIÓNU ŽILINSKÉHO KRAJA	- 67 -
M.1.2	VÄZBY VYPLÝVAJUCE ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU ŽILINSKÉHO KRAJA	- 67 -
M.2	ÚZEMNÝ PLÁN OBCE LIPTOVSKÉ KĽAČANY	- 71 -
N.	ZHODNOTENIE PRIESTOROVÉHO PRIEMETU ODVETVOVÝCH KONCEPCIÍ, STRATÉGIÍ A ZNÁMYCH ZÁMEROV NA ROZVOJ ÚZEMIA ZÍSKANÝCH V RÁMCI PRÍPRAVNÝCH PRÁC	- 72 -
O.	SÚHRNNÉ ZHODNOTENIE PRIESKUMOV A ROZBOROV	- 73 -
P.	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE	- 74 -
P.1	PROBLÉMY ÚZEMIA	- 74 -
P.2	ROZVOJOVÉ ZÁMERY	- 74 -
P.3	OCHRANNÉ PÁSMA A LIMITY VYUŽITIA ÚZEMIA	- 74 -
Q.	ĎALŠÍ POSTUP SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU	- 80 -

A. ÚVOD

A.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Územný plán je spoločenská dohoda o využití územia. Po schválení v zastupiteľstve obce Liptovské Kláčany stanoví záväzné zásady a regulatívy, v zmysle ktorých budú v obci usmerňované investičné činnosti stavebného charakteru. Na jednej strane môže limitovať rozvojové zámery vlastníkov pozemkov a parciel, no na strane druhej bude chrániť celú obec pred neprímeranými rozvojovými zámermi. Navyše v prípade potreby môže byť územný plán zákonom stanoveným postupom kedykoľvek aktualizovaný.

Rozhodujúcu úlohu v celom procese prípravy bude mať obec. Tá má úlohu objednávateľa, obstarávateľa, mediátora, ako aj schvaľujúceho orgánu.

Proces obstarania, spracovania a schvaľovania sa riadi Zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a Vyhláškou č. 55/2001 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Obsah a rozsah územného plánu na úrovni obce definuje § 11 Stavebného zákona a § 12 vykonávacej Vyhlášky.

Charakteristiky nasledovných krokov, resp. postup jednotlivých etáp spracovania Územného plánu obce je uvedený v kapitole „Q - Ďalší postup spracovania územného plánu“.

A.2 DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Dôvodom spracovania územného plánu obce Liptovské Kláčany je potreba získania legislatívneho územnoplánovacieho nástroja, prostredníctvom ktorého bude možné nielen vyvážiť, racionálne a proporčne usmerňovať budúcu možnú výstavbu na území celej obce, ale aj chrániť vzácne krajinné prvky pred akýmkoľvek možným zastavaním.

Nakoľko má obec Liptovské Kláčany 378 obyvateľov (SODB 2021), nebola v zmysle § 11 ods. (2) povinná mať územný plán. I tak začala v roku 1995 spracovávať Územný plán sídlenej útvaru. Doposiaľ však nie zrejme, či bol aj právoplatne schválený.

Nový územný plán obce Liptovské Kláčany bude spracovaný v súlade s § 11 Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a tiež v súlade s § 12 Vyhlášky č. 55/2001 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Územný plán obce Liptovské Kláčany bude schvaľovať obecné zastupiteľstvo uznesením a záväznou časťou riešenia vyhlasuje prostredníctvom Všeobecne záväzného nariadenia obce.

Územný plán obce tak bude po schválení v určenom rozsahu záväzným nástrojom a vo zvyšku smerným, t.j. odporúčacím argumentom pre všetky orgány verejnej správy, príslušný stavebný úrad, fyzické i právnické osoby, ako aj pre všetkých občanov obce, podnikateľov, investorov a budúcich stavebníkov v súvislosti s:

- Vypracovaním a schvaľovaním územnoplánovacej dokumentácie.
- Vypracovaním dokumentácie jednotlivých stavieb na území mesta.
- Územným rozhodovaním a stavebným povoleniami.
- Vylvlastňovacími konaniami, ak budú potrebné.
- Operáciami s pozemkami (rozdeľovanie, delenie, scelovanie, pozemkové úpravy) súvisiacimi so zmenou vlastníckych vzťahov.

Potreba spracovania novej územnoplánovacej dokumentácie vyplynula tiež z nutnosti reagovať na kvalitatívne i kvantitatívne nové zámery na využitie územia v dobe, ktorá sa výrazne odlišuje od legislatívnej situácie z obdobia spracovania doteraz platného územného plánu a taktiež na zmenené územno-technické a socioekonomické podmienky obce Liptovské Kláčany.

A.3 CIELE SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

ÚZEMNOPLÁNOVACIE CIELE

Hlavnými územnoplánovacími cieľmi spracovania územného plánu obce Liptovské Kláčany sú predovšetkým nasledovné:

- Prijatie jasných, efektívnych a vymožiteľných nástrojov pre budúce stavebné činnosti v území obce.

- Vytvorenie transparentného nástroja pre dosahovanie akceptovateľného funkčného využitia a priestorového usporiadania.
- Stanovenia adekvátnej hmotovo – priestorovej regulácie výstavby.
- Definovanie základných mantinelov územnotechnického rozvoja obce.
- Zachovanie vidieckej formy liptovského osídlenia.
- Uplatniť urbanistické intervencie v podobe regulovania maximálnej výšky objektov, intenzity využitia územia zastavaním, stupňa ozelenenia, ako aj ďalšie kvalitatívne či kvantitatívne požiadavky.
- Vytvorenie priestorových predpokladov pre lokalizáciu aktivít zabezpečujúcich pobytové aktivity obyvateľov obce.
- Vytvorenie územnotechnických predpokladov pre lokalizáciu aktivít zabezpečujúcich rekreačné a turistické aktivity, vrátane tvorby nových pracovných príležitosti v cestovnom ruchu pre obyvateľov obce.
- Vytvorenie kultivovaného, komfortného a harmonického obytného prostredia pre občanov obce.
- Stanovenie priestorových predpokladov pre lokalizáciu zariadení občianskej vybavenosti.
- Zabezpečenie adekvátnych podmienok pre športové a rekreačné potreby obyvateľov, a to jednak v zastavanom území obce, tak aj v krajinnom zázemí medzi vodnou nádržou Liptovská Mara a pohorím Nízke Tatry.
- Stanovenie riešenia problematiky dopravy, a to najmä elimináciou nepriaznivých účinkov vnútornej a tranzitnej dopravy a dobudovaním uceleného dopravného systému, zloženého z cestnej, cyklistickej a pešej dopravy v ich vzájomných súvislostiach.
- Vybavenie územia obce potrebnou technickou infraštruktúrou v súlade so zákonnými požiadavkami, ako aj požiadavkami na pohodlné bývanie a rekreáciu.
- Potreba definovania a lokalizovania verejnoprospešných stavieb a verejných priestorov.
- Zohľadnenie regionálnych rozvojových zámerov Žilinského kraja.

HOSPODÁRSKE A SOCIÁLNE CIELE

- Zohľadňovanie nových majetkovoprávných vzťahov, a to zosúladovaním individuálnych a verejných priestorových záujmov.
- Umocnenie synergického spolupôsobenia zastavaného územia obce Liptovské Kláčany situovaného na hranici so susednou obcou Ľubel'a.
- Potreba reštrukturalizácie hospodárskej základne obce v kontexte vytvárania podmienok pre nové socioekonomické a podnikateľské aktivity inovatívneho charakteru.
- Zohľadniť transformáciu odpadového hospodárstva smerom od skládkovania k novším zhodnocovacím možnostiam.
- Zohľadniť ciele, aktivity a opatrenia definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, resp. v programe rozvoja obce Liptovské Kláčany, z ktorých územnotechnické vlastnosti majú najmä nasledovné:
 - Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.
 - Rozvoj dopravnej infraštruktúry v podobe rozšírenia príjazdovej cesty od obce Ľubel'a III/2326, rekonštrukcie miestnych komunikácií a výstavba nových ciest, ako aj v podobe vybudovania chodníkov pre peších popri miestnych komunikáciách.
 - Rekonštrukcia zastávky SAD.
 - Rekonštrukcia budovy OcÚ- rekonštrukcia spoločensko-informačného centra a vybudovanie malého centra obce pri spoločensko-informačnom centre.
 - Vybudovanie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb.
 - Založenie urnového hája a vybudovanie pietnej - oddychovej zóny.
 - Vybudovanie kanalizačnej siete a rekonštrukcia vodovodu.
 - Ďalší rozvoj separácie odpadu - osвета, zberné nádoby, zabezpečenie pravidelného odvozu.
 - Vybudovanie oddychovej zóny, udržiavanie verejnej zelene a zveľaďovanie verejných priestranstiev.
 - Rekonštrukcia lesnej cesty v smere na Blatá - Spoločenstvo vlastníkov lesov za účelom využitia miestnych alternatívnych zdrojov energie.
 - Vybudovanie workout ihriska.

- Vybudovanie oddychových zastávok s informačnými tabuľami (Obecný úrad, Hlinisko, Vstup do obce).
- Rozšírenie cyklotrás a peších turistických trás.
- Podpora výstavby menších penziónov, a podpora privátneho ubytovania.

EKOLOGICKÉ CIELE

- Adaptácia a mitigácia urbanizovaného, ako aj prírodného prostredia obce na klimatickú zmenu.
- Zmena podmienok v stave jednotlivých zložiek životného prostredia, napr. zvýšenej hladiny hluku v dôsledku nárastu stupňa motorizácie v posledných rokoch.
- Zvyšovanie požiadaviek na ochranu prírody a tvorbu krajiny, ako aj jej obnovu a regeneráciu.
- Vytvoriť komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny.
- Zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín mimo zastavaného územia obce.
- Zalesňovanie.
- Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody.
- Podporovať opatrenia proti vodnej erózii, zosuvom pôdy.
- Zalesňovanie – výsadba drevín v určených lokalitách katastra obce.
- Vytvorenie podmienok pre výsadbu izolačnej zelene v nadväznosti na zdroje prachu a hluku, ako aj v kontexte územno-správneho vymedzenia obce, či v rámci estetických princípov tvorby krajiny.

A.4 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie Územného plánu obce Liptovské Kláčany je vymedzené hranicami obce Liptovské Kláčany. Tvorí ho jedno katastrálne územie s rovnomenným názvom Liptovské Kláčany, nachádzajúce sa v Žilinskom samosprávnom kraji, v okrese Liptovský Mikuláš.

Susedí so štyrmi obcami: Malatíny, Partizánska Ľupča, Dúbrava a Ľubel'a.

Celková rozloha územia predstavuje 1341 ha, čo pri počte obyvateľov 378 (SODB 2021) predstavuje hustotu obyvateľstva 28 obyvateľov na km².

Vymedzenie riešeného územia je graficky vymedzené na nasledujúcej schéme.

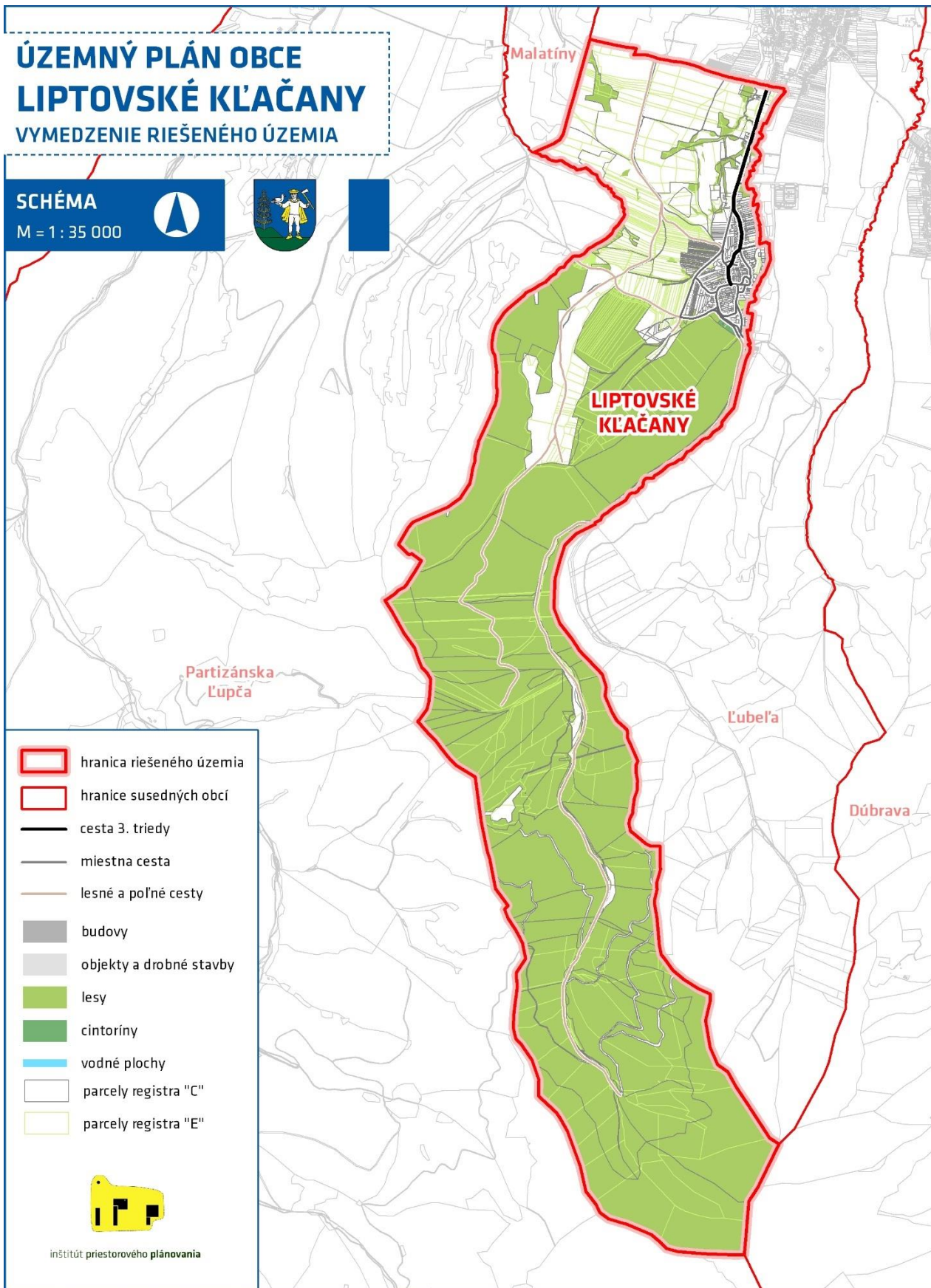

SCHÉMA
Vymedzenie riešeného územia

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
LIPTOVSKÉ KĽAČANY
VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

SCHÉMA

M = 1 : 35 000

B. PRÍRODNÉ PODMIENKY

B.1 ABIOTICKÉ POMERY

B.1.1 TERÉNNÉ POMERY

GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Geomorfológia je vedná disciplína, ktorá študuje reliéf zemského povrchu. Podľa geomorfologického členenia Slovenska (Košícký – Ivanič, 2011), patrí severná časť riešeného územia do celku Podtatranská kotlina, podceloku Liptovská kotlina, časti Ľubel'ská pahorkatina a južná časť patrí do celku Nízke Tatry, podcelku Ďumbierské Tatry, časti Ďumbier a Slatíny.

Nadmorská výška sa pohybuje od 626 m n. m. až po najvyššiu nadmorskú výšku 1660 m n. m. Reliéf teda možno charakterizovať ako stredne až silne členitú pahorkatinu, v severnej časti ako veľmi silne členitú vrchovinu až vyššiu hornatinu. Priemerný sklon terénu predstavuje 6,78°. Takmer 2/3 územia obce zaberajú plochy lesov.

GEOLOGICKÉ POMERY

Geológia je veda, ktorá sa zaoberá zložením, stavbou, vlastnosťami a vývojom Zeme, ako aj procesmi, ktoré ju tvorili, resp. dodnes tvoria. Podložie na území obce Liptovské Kláčany tvoria kvartérne horniny – litofaciálne nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov a litofaciálne nerozlíšené svahoviny a sutiny. Z paleogénu sa v území nachádzajú ílovce, siltovce a pieskovce.

B.1.2 HYDROLOGICKÉ POMERY

VODNÉ TOKY

Územie obce Liptovské Kláčany patrí do povodia rieky Váh, ktorá sa nachádza v blízkosti obce. Najvýznamnejším tokom v území je vodný tok Kláčianka (4-21-02-061), ktorý prechádza cez celé územie. Kláčianka má na území obce niekoľko drobných prítokov.

VODNÉ PLOCHY

V bližšom okolí obce sa nachádzajú vodné nádrže Bešeňová a Liptovská Mara. Priamo v území sa nenachádza žiadna rozsiahlejšia vodná plocha.

PODZEMNÉ VODY

Na území obce sa nachádzajú z hydrogeologického hľadiska:

- Oblasti s takmer žiadnymi množstvami podzemných vôd.
- Oblasti s menšími zvodnencami s obmedzenými množstvami podzemných vôd miestneho významu.
- Oblasti s rozsiahlymi a hydrogeologicky vysoko produktívnymi zvoncami.

B.1.3 PÔDNE POMERY

Ako východiskový podklad pri analýze vlastností pôd a ich priestorového rozloženia v rámci riešeného územia boli použité mapy Pôdy a Zrornosť pôdy (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). V riešenom území sú z hľadiska priepustnosti a retenčnej schopnosti pôd identifikované pôdy strednej až veľkej priepustnosti. Z hľadiska vlhkostného režimu pôd sú identifikované vlhké pôdy.

PÔDNY TYP

V riešenom území sú identifikované štyri typy pôd – pseudogleje, kambizeme, rendziny, podzoly.

PÔDNY DRUH

V riešenom území sú identifikované stredne ťažké pôdy - hlinité a piesčito-hlinité a ťažké pôdy – ílovito-hlinité.

B.1.4 KLIMATICKÉ POMERY

Riešené územie bolo posudzované z hľadiska krátkodobého stavu vlastností ovzdušia – teplotné, zrážkové a veterné pomery. Tieto klimatické parametre, spolu s mierou jeho znečistenia cudzorodými látkami, najvýraznejšie modifikujú podmienky socioekonomického využitia územia.

Následne uvedené klimatické charakteristiky (teplotné, zrážkové a veterné pomery) v katastrálnom území Liptovské Kláčany sú opísané podľa údajov zaznamenaných na klimatologickej a zrážkomernej stanici v Liptovskom Hrádku za rok 2022. Väčšina územia riešeného územia leží v mierne chladnej klimatickej oblasti a časť južnej časti leží v chladnej horskej klimatickej oblasti.

TEPLOTNÉ POMERY

Priemerná teplota vzduchu v roku v januári je -1,9 °C, v júli nad 18 °C. Priemerná ročná teplota vzduchu je 8 °C. Podľa výsledkov meraní (SHMÚ) – najteplejší mesiac v tejto časti je august, najchladnejší mesiac je január.

ZRÁŽKOVÉ POMERY

Priemerný úhrn zrážok v januári je 40-50 mm, priemerný ročný úhrn je od 570 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je menej ako 40.

VETERNÉ POMERY

Prevládajúce prúdenie vzduchových hmôt v tejto časti má severozápadný smer. Naopak najzriedkavejšie bývajú vetry so juhovýchodným smerom prúdenia.

B.2 BIOTICKÉ POMERY

B.2.1 RASTLINNÉ POMERY

FYTOGEOGRAFICKO-VEGETAČNÉ ČLENENIE

Fytogeografia, resp. geografia rastlinstva alebo aj rastlinný zemepis, je odvetvová vedná disciplína biogeografie zaoberajúca sa časopriestorovými zákonitostami rozšírenia rastlinstva. Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia podľa Atlasu Krajiny SR (2002) patrí severná časť územia do ihličnatej zóny a južná časť do bukovej zóny.

POTENCIÁLNA PRIRODZENÁ VEGETÁCIA

Potenciálna prirodzená vegetácia je taká vegetácia, ktorá by sa vytvorila na určitom území a v určitej časovej etape za predpokladu vylúčenia akejkoľvek ďalšej činnosti človeka. V riešenom území je možné vyčleniť podľa Atlasu Krajiny SR (2002) mapovacie jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie, ktoré obsahujú prvky:

- Zmiešaný listnato-ihličnatý les v severných karpatských kotlinách.
- Jedľové a jedľovo-smrekové lesy.
- Smrekovo-borovicové lesy a ostrevkové spoločenstvá.
- Bukové lesy v horských polohách.
- Smrekové lesy čučoriedkové.

B.2.2 REÁLNA VEGETÁCIA

Z hľadiska vegetačných stupňov Slovenska, patrí riešené územie do piateho až ôsmeho vegetačného stupňa.

- Vegetačný stupeň: jedľovo-bukový (500 – 1 000 m n. m.)

Riešené územie môžeme charakterizovať ako územie s prevahou lesnej pôdy. Zvyšok územia je tvorený poľnohospodárskou krajinou s prevahou trávnatých porastov. Zastavané územie obce je tvorené v menšej miere obytnými urbánnymi ekosystémami a spolu so záhradami.

V zastavanom území obce majú prirodzené spoločenstvá zastúpenie prevažne v okolí vodného toku Kláčianka.

V území obci je predpoklad malého šírenia invázných druhov ako napr. bolševník obrovský, zlatobyľ kanadská a pod.

- Vegetačný stupeň: smrekovo-bukovo-jedľový (900 – 1 300 m n. m.).
- Vegetačný stupeň: smrekový (1250 – 1 550 m n. m.).
- Vegetačný stupeň: kosodrevinový (nad 1 550 m n. m.).

B.2.3 ZOOGEOGRAFICKÉ POMERY

ZOOGEOGRAFICKÉ ČLENENIE

Zoogeografia sa zaoberá rozšírením živočíchov. Z hľadiska zoogeografickej regionalizácie Slovenska - Členenie terestrického biocyklu podľa Jedlička a Kalivodová (2002) patrí severná časť územia do provincie listnatých lesov, podkarpatského úseku a južná časť územia do provincie stredoeurópskych pohorí, západokarpatského úseku.

Z hľadiska zoogeografickej regionalizácie Slovenska - Členenie limnického biocyklu podľa Hensel a Krno, (2002) patrí riešené územie do provincie pontokaspickej.

FAUNA

Fauna je súhrn živočíšstva určitej geografickej jednotky (zoogeografická oblasť) alebo živočíšstvo vo všeobecnosti. Súčasný druhový zloženie fauny je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov, a to geografickej polohy, geologických, klimatických a vegetačných pomerov, ktoré formovali jej vývoj a zloženie.

K ďalším významným vplyvom ovplyvňujúcim faunu riešeného územia je hospodárska činnosť človeka a aktuálne silný urbanizačný tlak na prírodné prostredie, dôsledkom čoho je fragmentácia biotopov a ovplyvnenie migračných trás živočíchov.

Fauna v riešenom území a jeho okolí sa vyznačuje pestrosťou. Rozšírené sú viaceré zoogeografické prvky - boreálne, kozmopolitné, európske, palearktické, holarktické, sibírske druhy, endemitné aj reliktné druhy. Zastúpenie má viacero typov živočíšnych spoločenstiev. Dominanciu majú zoocenózy lúk a pasienkov, lužných a ihličnatých lesov.

Riešené územie sa nachádza v blízkosti chránených území (národný park, chránené vtáčie územie a pod.) v dôsledku čoho je zaznamenaný aj výskyt mnohých vzácných druhov.

Významné zastúpenie má fauna vtákov, nakoľko riešené územie je situované medzi dvomi významnými chránenými vtáčimi územiami (CHVÚ Chočské vrchy - sever, CHVÚ Nízke Tatry) a tento priestor predstavuje dôležité migračné územie v rámci Liptovskej kotliny.

Biotopy s prítomnosťou vody a celkovo vlhké prostredie vyhovuje mnohým druhom hmyzu napr. dvojkrídlovce (Diptera), blanokrídlovce (Hymenoptera), chrobáky (Coleoptera) ako aj mäkkýšom (Mollusca), pavúkovcom (Arachnea), obojživelníkom (Amphibia), vtákom (Aves) a ďalším.

Spoločenstvá ihličnatých lesov a čiastočne poloprirodné spoločenstvá obohacujú biodiverzitu najmä o vyššie stavovce ako sú jeleň hôrny (*Cervus elaphus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), mačka divá (*Felis sylvestris*), vlk dravý (*Canis lupus*), sviňa divá (*Sus scrofa*) a ďalšie.

Na spoločenstvá lúk a pasienkov sú naviazané teplomilnejšie skupiny hmyzu ako motýle (Lepidoptera), blanokrídlovce (Hymenoptera), chrobáky (Coleoptera), rovnokrídlovce (Orthoptera), bzdochy (Heteroptera), cikády (Auchenorrhyncha), pavúkovce (Arachnea) a ďalšie.

Výrazne ovplyvnené antropogénnou činnosťou sú spoločenstvá polí, ale niektoré druhy sa dokázali zmeneným podmienkam prispôbiť. Typickým príkladom sú blanokrídlovce (Hymenoptera), dvojkrídlovce (Diptera), chrobáky (Coleoptera), vošky (Amphinidea), jež bledý (*Erinaceus concolor*), lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*) a mnohé druhy vtákov.

Vodné toky v riešenom území predstavujú prirodzené migračné cesty a biokoridory vodných, ale aj iných druhov živočíchov. Typickými vodnými druhmi sú vážky (Odonata), druhy zoobentosu, ryby (Pisces), obojživelníky (Amphibia), vydra riečna (*Lutra lutra*) a ďalšie.

B.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „B“

- Ohrozenie podzemných zásob pitnej vody antropickou činnosťou.
- Ohrozenie pôdných zdrojov v dôsledku erózných procesov.
- Zvýšenie priemernej ročnej teploty o viac ako 0,4 °C za posledných 10 rokov.
- Riziko ohrozenia biotopov v dôsledku výskytu environmentálnych záťaží.
- Ohrozenie fauny v dôsledku existencie dobývacieho územia v chránenom vtáčom území spoločnej európskej siete Natura 2000.
- Riziko premnoženie nebezpečných druhov živočíchov.

C. PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA

C.1 ŠIRŠIE VZŤAHY

Obec Liptovské Kľačany sa nachádza na strednom Slovensku, v Žilinskom samosprávnom kraji, v okrese Liptovský Mikuláš. Situovaná je v Podtatranskej kotline medzi pohoriami Západné Tatry a Nízke Tatry, resp. v strednej časti Liptovskej kotliny, cca 5 km južnejšie od brehu vodnej nádrže Bešeňová, resp. vodného diela Liptovská Mara.

Celonárodné princípy rozvoja štruktúry osídlenia sú formované predovšetkým koncepciou územného rozvoja Slovenska v platnom znení. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v platnom aktualizovanom znení z rokov 2006 a 2011 (ďalej aj ako KÚRS) predstavuje celoštátnu územnoplánovacia dokumentáciu, ktorá vyjadruje hlavné ciele územnoplánovacej politiky štátu, ako aj priestorový rozvoj SR v celoštátnych a medzinárodných súvislostiach. KÚRS 2001 bol sformulovaná na základe požiadaviek rovnovážneho sídelného rozvoja, zabezpečenia rovnocennej dostupnosti k infraštruktúram, zachovania a rozvoja biodiverzity, prírodného a kultúrneho dedičstva, zachovania prvkov prírody, vyjadrená v princípoch trvalo udržateľného rozvoja.

Širšie vzťahy priestorového usporiadania a funkčného využitia obce Liptovské Kľačany možno hodnotiť v rámci ťažísk osídlenia, rozvojových osí a centier osídlenia nasledovne:

- Obec Liptovské Kľačany sa z hľadiska KÚRS nachádza v liptovskomikulášsko – ružomersko – dolnokubínskome ťažisku osídlenia druhej úrovne. V celonárodnej štruktúre osídlenia sú v tejto kategórii zaradené ťažiská osídlenia, ktoré sú tvorené okolo stredne veľkých miest, pri ktorých sa v menšej miere prejavujú aglomeračné väzby medzi centrami a voči okolitým obciam prevládajú viac polarizačné (dostredivé) účinky jadier týchto ťažísk osídlenia.
- Obec Liptovské Kľačany je z hľadiska KÚRS situovaná na žilinsko-podtatranskej rozvojovej osi prvého stupňa v smere Žilina – Martin – Poprad – Prešov. Rozvojová osi prvého stupňa v KÚRS prepájajú centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, pričom zahŕňajú minimálne jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu.
- Obec Liptovské Kľačany je situovaná medzi mestami Ružomberok (20 km) a Liptovský Mikuláš (17 km), ktoré sú v zmysle KÚRS definované centrá osídlenia 2. skupiny – 1. podskupina. Veľkosť týchto centier sa v KÚRS pohybuje v rozmedzí 25 000 až 50 000 obyvateľov. Ide o mestá, ktoré sú v zásade nadregionálneho až celoštátneho významu, často podporené špecifickými funkciami medzinárodného významu.

C.2 PRIESTOROVÉ USPORIADANIE

C.2.1 HISTORICKÉ ASPEKTY VÝVOJA URBANISTICKEJ ŠTRUKTÚRY OBCE

Obec vznikala postupne na úpätí Nízkych Tatier, v blízkosti ústia Kľačianskej doliny, na západ od toku potoka Kľačianka. Liptovské Kľačany mohli vzniknúť v 12. až 13. storočí, hoci obec sa spomína až od roku 1474. Názvom Kľačany boli pomenúvané sídliská, ktoré založili chovatelia kôbyl a žriebät pre vojsko uhorských kráľov v 11. a 13. storočí. Dnešný názov obce sa používa od roku 1946.

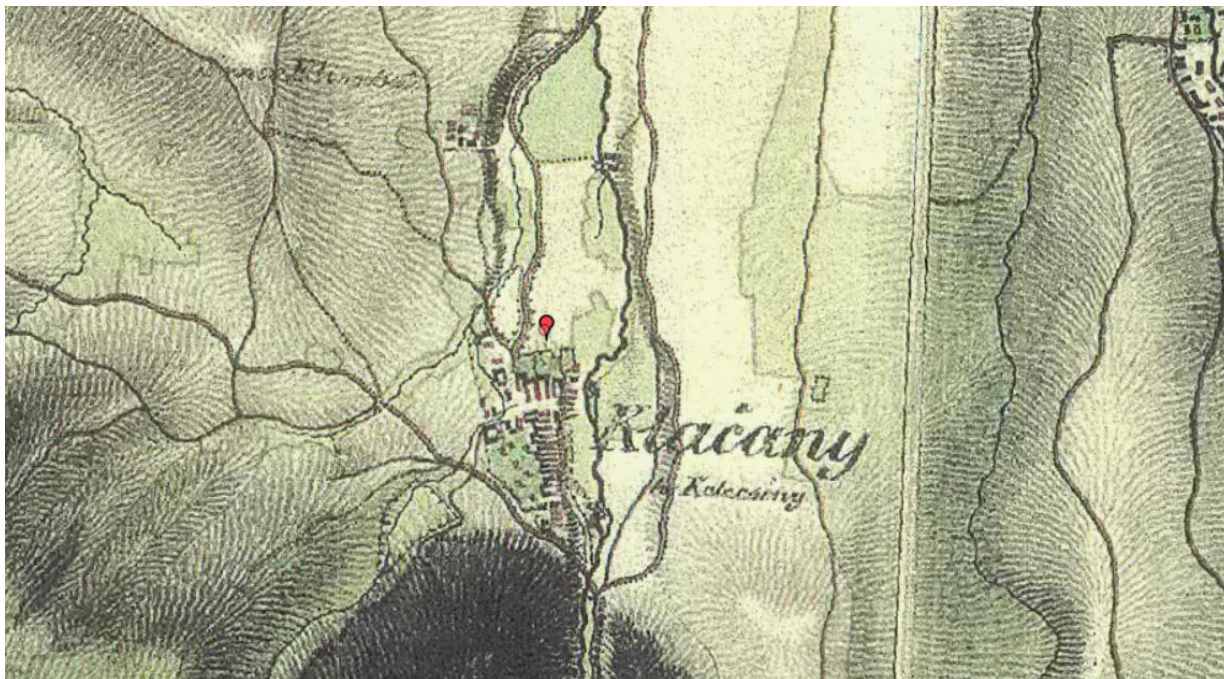
V roku 1584 tu stálo iba sedem zemianskych domov, v roku 1784 mala obec 55 domov, v roku 1828 len 48 domov. V prvej polovici 19. storočia boli Kľačany stredne veľkou dedinou. Menšia osada Svätá Alžbeta sa vyvinula samostatne pri farskom kostole sv. Alžbety. V roku 1828 mala 7 domov.

Už v 18. st. sa urbanizmus obce vyznačoval nepravidelným pôdorysom s budovami popri troch komunikáciách. Nepravidelným pôdorysom sa vyznačovala aj osada Svätá Alžbeta rozkladajúca sa severne od Kľačian, na juhozápad od kostola. Hlavný priestor obce Kľačany sa nachádzal medzi súčasným obecným úradom a rázcestím cesty vedúcej k súčasnej budove potravín (na severe). Väčšina budov bola štítovej orientácie. V severnej časti sa nachádzali uzavreté areály - zemianske dvory. Pri potoku boli vybudované asi tri mlyny (mapa 1. vojenského mapovania 1783). V juhozápadnej časti obce k budovám prislúchali rozsiahle záhrady. V mape druhého vojenského mapovania je už zakreslená aj hlavná cestná komunikácia spájajúca Kľačany severo-južným smerom so susednou obcou Ľubel'a a taktiež mlyn (pri potoku na východ cesty a osady Sv. Alžbety). Cintorín vybudovaný na juhu obce na úpätí Nízkych Tatier je znázorňovaný od 3. vojenského mapovania (1889).

Hoci väčší priestor okolo súčasnej budovy potravín sa vytvoril ešte medzivojnovom období, obec sa priestorovo výraznejšie začala rozširovať týmto smerom, a taktiež na ostatné tri svetové strany, až po druhej svetovej vojne. V topografickej mape (1964) už došlo k spojeniu s osadou Svätá Alžbeta.

Obrázok: Obec Kláčany na historickej mape (1839)

Zdroj: Druhé vojenské mapovanie (1839), dostupné na www.staremapy.sk

C.2.2 ANALÝZA SÚČASNEJ ŠTRUKTÚRY OBCE

Liptovské Kláčany predstavujú vidiecku podhorskú obec pod Nízkymi Tatrami.

Väčšina južnej a strednej časti riešeného územia obce tvoria lesy a lesné porasty. Tie sú z časti súčasťou Európskej sústavy chránených území NATURA 2000, ktoré tvorí Chránené vtáčie územie Nízke Tatry a Územie európskeho významu Ďumbierske Tatry. Najjužnejšiu, resp. juhovýchodnú časť územia obce tvorí aj Národný park Nízke Tatry s jeho ochranným pásmom. Severnú a severovýchodnú časť prírodnej časti krajiny obce tvoria trvalo trávnaté plochy, lúky a pasienky. Čiastočné zastúpenie tu má aj orná pôda.

Najvýznamnejšou historickou dominantou na území obce je Kostol sv. Alžbety. Nachádza sa pri dopravnom vstupe do obce, kde symbolicky označuje začiatok zastavaného územia obce. Ide o významný symbol obce i krajinnou estetický „landmark“.

Urbanizovanú časť krajiny tvorí rastlá a nesúrodá zástavba individuálne stojacich rodinných domov, v rámci ktorých sú integrované aj chaty a budovy individuálnej rekreácie. Zastavané územie obce sa nachádza mimo hlavných dopravných tepien. Ide o vidiecku formu zástavby. Nachádza sa tu 160 rodinných domov a 3 bytové domy s 19 bytovými jednotkami (SODB 2021). Priemerná podlahová plocha bytovej jednotky v domoch a bytoch spolu predstavuje 103,7 m². Presná špecifikácia funkčného využitia územia obce je uvedená v nasledujúcej kapitole „C.3 - Funkčné využitie územia“.

Pôvodná zástavba vznikala v povodí potoka Kláčianka. Dnes sú miestne cesty prevažne zokruhované. Napájajú sa na cestu tretej triedy, prípadne na zbernú cestu vedenú po západnom okraji intravilánu ku kameňolomu. Zástavbu tvoria predovšetkým samostatne stojace objekty do výšky 2 NP, t.j. dvoch úplných podlaží a jedného obytného podkrovia.

Vidiecky, resp. podhorský rázovitý charakter liptovskej dediny dotvárajú aj pôvodné remeselné objekty s murovaným prvým podlažím a dreveným poschodím, ako aj historické drevenice. Hoci ich stavebnotechnický stav nie je vo všetkých prípadoch vyhovujúci dnešným štandardom, tvoria neoddeliteľnú kultúrno-historickú súčasť obce. Situované sú tu historické tradičné drevenice, ako aj moderné stavby s inovatívnymi prístupmi k tvorbe drevených novostavieb.

V centrálnej polohe obce sa nachádzajú miestne potraviny so stravovacím zariadením, ktoré vizuálne dotvára socha ukrižovaného Ježiša medzi štyrmi stromami. Osobitné postavenia môžeme povedať aj o lokálnej pálenici, ktorá vznikla v objekte bývalej materskej školy.

Nad obcou sa z juhu symbolicky a z hľadiska krajinárskej tvorby prostredia veľmi príjemne na vyvýšenom mieste týči miestny cintorín.

Medzi lesným masívom a vlastným územím obce sa nachádza ťažba nerastov, resp. chránené ložiskové územie a zároveň dobývací priestor pre ťažbu vápenca.

Zaujímavosťou je, že najjužnejšia časť zastavaného územia obce Ľubel'a plynulo prechádza do územia obce Liptovské Kláčany. Dva rodinné domy, ako aj dva biele bytové domy výšky 2 nadzemných podlaží s garážami na prízemí domu (celkov 3 NP) z územnosprávneho hľadiska patria do obce Liptovské Kláčany.

C.3 FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA

V rámci spracovania terénnych prieskumov a rozborov bolo rozlíšených celkov 25 typov funkčného využitia, tak aby bezo zvyšku pokrývali celé riešené územie obce. Funkcie sú premietnuté do grafickej časti dokumentácie vo výkres č. 2 – Analýza využitia územia. Nasledujúca tabuľka sumarizuje tieto typy funkčného využitia v podobe absolútnej i relatívnej výmery v obci.

Škála typov funkčného využitia je definovaná v záujme vytvárania charakteristických územných častí a vyjadrenia spoločných charakteristík jednotlivých skupín objektov v rámci zastavaného územia alebo typických typov krajinnej štruktúry.

V zastavanej časti krajiny sú tvorené charakterovo blízkymi skupinami objektov. Vymedzené sú pomocou uličných čiar, resp. výraznými predelmi medzi objektmi tak, aby vytvárali relatívne homogénne urbanizované priestorové celky. Typologicky tak reflektujú urbanistický spôsob zástavby, aktivity funkčného využitia danej časti územia a tiež ich priestorový prejav z hľadiska výšky zástavby.

V prírodnej časti krajiny sú pre vymedzenie týchto celkov zohľadnené poľnohospodárske, lesné aj krajinné aspekty stvárnenia pozemkov a parciel. Aj v tomto prípade ide o relatívne homogénne celky.

Tabuľka: Sumarizácia typov funkčného využitia, ktoré boli sledované v rámci Grafickej časti dokumentácie vo výkres č. 2 – Analýza využitia územia

Kategória názov typu funkčného využitia	výmera [ha]	podiel [%]
PLOCHY BÝVANIA		
Rodinné domy	10,64	0,79
Bytové domy	0,69	0,05
Prechodné bývanie s charakterom trvalého bývania	1,59	0,12
Zmiešané formy bývania a služieb	0,09	0,01
PLOCHY OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI, ŠPORTU A REKREÁCIE		
Cirkevné a sakrálné stavby	0,84	0,06
Občianska vybavenosť - komunálna - verejná správa	0,08	0,01
Občianska vybavenosť - komerčná - maloobchod a služby	0,02	-
Občianska vybavenosť - komerčná - stravovacie zariadenia	0,02	-
Občianska vybavenosť - komerčná - ubytovacie zariadenia	0,34	0,03
Plochy športu a rekreácie	0,05	-
PLOCHY DOPRAVNÉHO VYBAVENIA		
Doprava - verejné uličné a komunikačné priestory - spevnené	4,22	0,31
Doprava - verejné komunikačné priestory - nespevnené	16,11	1,2
PLOCHY HOSPODÁRSTVA		
Hospodárstvo – nerušivá výroba a sklady	0,44	0,03
Hospodárstvo – ťažobné priestory nerastov a surovín	3,03	0,23
PLOCHY ZELENE		
Zeľeň - cintorín	0,69	0,05
Zeľeň - les podľa katastra nehnuteľností	978,91	72,98
Zeľeň - nelesné drevinové spoločenstvá	54,95	4,10
Zeľeň - verejné zelené priestranstvá	0,29	0,02
Zeľeň - záhrady	19,58	1,46
Zeľeň - brehová a líniová	7,94	0,59
Zeľeň - izolačná a ochranná, pozemných ciest	2,27	0,17
VODNÉ TOKY A VODNÉ PLOCHY		
Vodné toky	1,82	0,14
PLOCHY POĽNOHOSPODÁRSKEJ PŮDY		
Trvalo trávnaté plochy	225,25	16,79
Orná pôda	11,43	0,85
SPOLU	1 341,29	100,00

Charakteristickú krajinnú štruktúru reprezentuje aj takmer dvojtretinový podiel funkcie lesnej pôdy z celkovej výmery riešeného územia. Lesná pôda o výmere viac ako 978,91 ha, predstavuje pokrytie až skoro 73 % územia obce.

Z hľadiska sídelného prostredia je obec tvorená predovšetkým individuálnym bývaním v rodinných domoch, ku ktorým môžeme z hľadiska architektonickej typológie priradiť aj pôvodné remeselné objekty, ktoré dnes slúžia predovšetkým na bývanie, a do istej miery aj drevenice, ktoré tvorili primárne funkciu bývania, no s postupom času sú využívané viac na individuálnu rekreáciu. I keď plochy bývania tvoria len necelé 1 % z plochy územnosprávneho vymedzenia obce, predstavujú rozhodujúci faktor funkčno-priestorovej organizácie obce. Prevažujú samostatne stojace rodinné domy. Typologicky sú zastúpené pôvodné vidiecke budovy, remeselné budovy, ako aj drevenice, ktoré postupom času dopĺňajú modernejšie novostavby.

Občianska vybavenosť je tvorená plochami vybavenosti komunálneho, resp. verejnosprospešného charakteru a plochami komerčnej vybavenosti a služieb. Komunálna vybavenosť je lokalizovaná najmä v centrálnej polohe obce, kde je umiestnený obecný úrad, stravovacie zariadenie a potraviny. Obec nedisponuje širokou škálou občianskej vybavenosti, v obci sa nenachádza pošta ani zdravotnícke zariadenie.

Čirkevné a sakrálne stavby tvoria síce len zanedbateľný podiel výmery územia obce, no v podobe historickej dominanty Kostola sv. Alžbety na geomorfologickej vyvýšenine, tvoria najvýznamnejší symbol, resp. dominantu obce. Nachádza pri dopravnom vstupe do obce, kde symbolicky označuje nielen začiatok zastavaného územia obce, ale ja vytvára symbol obce s krajinnou, estetickou, kultúrno-historickou i náboženskou hodnotou.

Čo sa týka plôch hospodárskych aktivít, tak zaberajú 0,23 %. V obci sa nachádzajú drobné prevádzky nerušivého charakteru v existujúcej zástavbe ako napr. pálenica, prevádzka spracúvajúca drevo a mimo zastavaného územia sa nachádzajú dobývacie priestory ťažby nerastov a surovín.

Funkcii zelene sa v extenzívne osídlených usadlostiach kladie čoraz väčší význam ako tomu bolo v minulosti. Okrem krajinárskeho a estetického významu rastie dôraz aj toho mikroklimatického. Najmä čo sa týka zelene v rámci verejne prístupných plôch zelene vo vnútri sídla. V obci dominujú plochy zelene pri rodinných domoch a tiež súkromné plochy záhrad využívané pre pestovanie domácich plodín. Obec disponuje 1 cintorínom, hoci cintorín obce Ľubel'a je vzdialený len niekoľko metrov od východnej hranice zastavaného územia obce.

C.4 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „C“

- Ťažba nerastov, resp. chránené ložiskové územie a zároveň dobývací priestor pre ťažbu vápenca sa nachádza medzi lesným masívom a vlastným územím obce, čo môže spôsobovať nadmerné zaťaženie územia.
- Stavebnotechnický stavieb niekoľkých budov a objektov nezodpovedá bezpečnostným požiadavkám, ako aj narušuje estetické vnímanie príjemnej podhorskej scenérie obce.
- Rozvojové zámery susednej obce Ľubel'a plynulo prechádzajú do územnosprávneho vymedzenia obce Liptovské Kláčany.
- Cintorín obce Ľubel'a je umiestnený excentricky k svojej obce, čím z polohové hľadiska nadobúda akoby súčasť obce Liptovské Kláčany.
- Prítomnosť iba základnej občianskej vybavenosti.

D. DEMOGRAFICKÝ POTENCIÁL

D.1 DEMOGRAFIA

Podkapitola sa zaoberá analýzou demografického potenciálu obce Liptovské Kláčany. Analýza jednotlivých demografických ukazovateľov bola realizovaná na základe výsledkov z posledných sčítaní obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 (SODB 2021), štatistických publikácií a údajov zo štatistických zisťovaní každoročne organizovaných a vykonávaných ŠÚ SR (multidimenzionálne tabuľky za ukazovatele hospodárskeho a sociálno-ekonomického vývoja, databáza DATAcube). Prognóza vývoja počtu obyvateľov čerpá z publikácie Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch Slovenskej republiky do roku 2040 (okresná úroveň). Taktiež je zohľadnená Demografická prognóza Žilinského samosprávneho kraja.

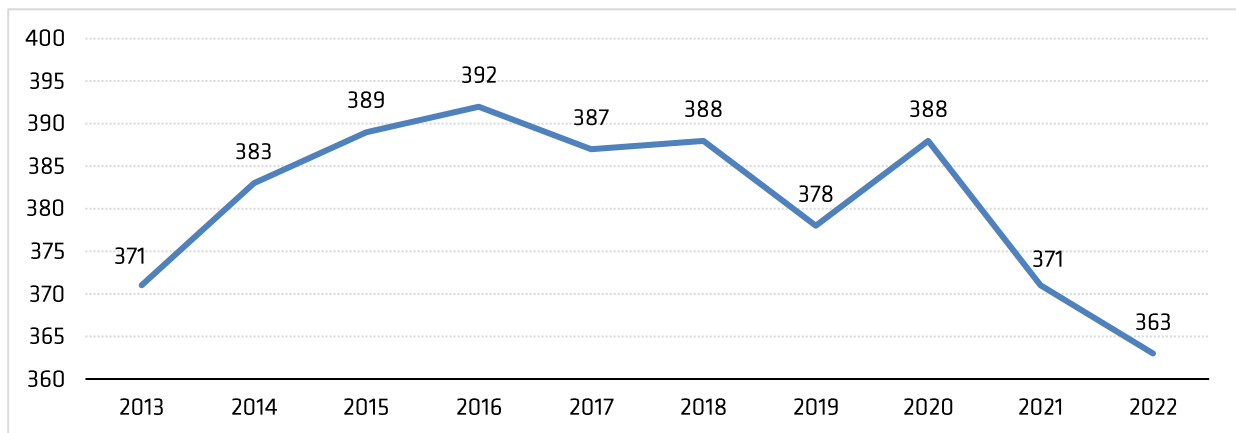
D.1.1 POČET OBYVATEĽOV

K októbru 2023 je v obci 368 ľudí. V roku 2022 mala obec 363 obyvateľov. V uplynulých rokoch 2013 až 2022 sa pohyboval v rozmedzí 363 až 392. Napriek poklesu obyvateľov po roku 2020 je počet obyvateľov z dlhodobého hľadiska pomerne stabilný.

Liptovské Kláčany mali k 31.12.2022 hustotu osídlenia na úrovni 27,36 obyvateľov/km², pričom okresná hodnota bola na úrovni 53,41 obyvateľov/km², hodnota na úrovni Žilinského kraja 101,17 obyvateľov/km² a celoslovenský priemer mal hodnotu 110,78 obyvateľov/km².

Pri pohľade na retrospektívny vývoj počtu obyvateľov do roku 2013, je možné konštatovať, že vývoj počtu obyvateľov obce Liptovské Kláčany má dynamický charakter. Od roku 2013 do roku 2016 je možné pozorovať kontinuálny nárast, spolu o viac ako 20 obyvateľov. Zároveň v roku 2016 dosiahol vývoj počtu obyvateľov najvyššiu hodnotu, v rámci 10 ročného sledovaného obdobia, a to presne 392 obyvateľov. Od tohto roku, s výnimkou rokov 2018 a 2020, je možné pozorovať postupný klesajúci trend v rámci počtu obyvateľov obce Liptovské Kláčany. Najvyšší medziročný rozdiel nastal medzi rokmi 2020 a 2021. Na konci sledovaného obdobia – t. j. v roku 2022 bolo v obci len 363 obyvateľov, čo predstavuje najnižšiu hodnotu v rámci celého sledovaného obdobia.

Graf: Vývoj počtu obyvateľov

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z databázy DATAcube., ŠÚ SR

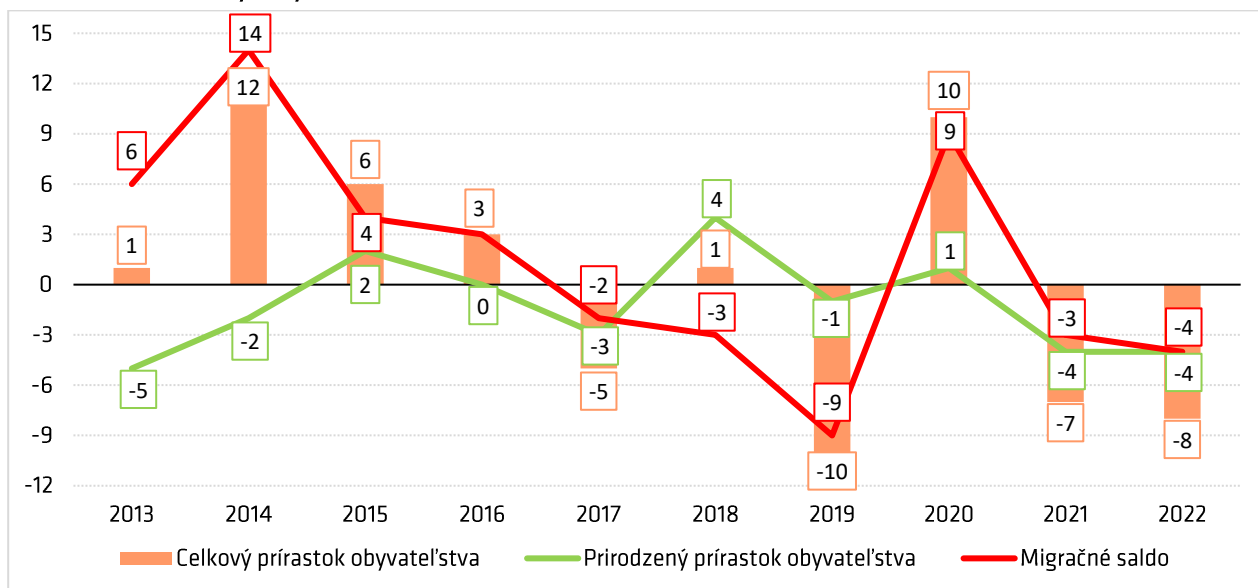
POHYB OBYVATEĽSTVA

Na celkový vývoj počtu obyvateľov vplýva samotný pohyb obyvateľstva (priradený aj mechanický). Z tohto dôvodu sa sledovali všetky 3 údaje pohybu obyvateľstva na území obce Liptovské Kláčany, za posledných 10 rokov.

Ako je možné pozorovať v nasledujúcom grafe Pohyb obyvateľstva, celkový prírastok – súčet hodnôt priradeného pohybu a migračného salda, sa pohyboval okrem 4 prípadov (roky 2017, 2019, 2021 a 2022) v kladných číslach. V rámci priradeného prírastku (zelená krivka) je možné konštatovať, že počas sledovaného obdobia sa na území obce Liptovské Kláčany narodilo menej obyvateľov, ako tých, ktorí počas tohto obdobia zomreli. Najvýraznejší priradený úbytok, je možné pozorovať hneď na začiatku sledovaného obdobia – t.j. v roku 2013 – kedy bola hodnota priradeného prírastku -5. Najvyšší medziročný rozdiel v celkovom prírastku je možné pozorovať medzi rokmi 2019 až 2020. Okrem toho je z grafu možné pozorovať, že na celkovom prírastku počtu obyvateľov sa výrazne podieľa migračné saldo (červená krivka) – sťahovanie sa do sídla.

Graf: Pohyb obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z databázy DATAcube., ŠÚ SR

D.1.2 PROGNOZA VÝVOJA OBYVATEĽSTVA

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov obce je spracovaný na základe Demografickej prognózy Žilinského samosprávneho kraja, ktorá je oficiálne tabuľkovo publikovaná na stránkach Úradu VÚC.¹

V roku 2025 by mala mať obec 371 obyvateľov a v roku 2045 len 331 obyvateľov. Priemerný vek obyvateľa obce bude v roku 2025 predstavovať 43,20 roka a v roku 2045 už 48,77 roka. Jednotlivé vekové kategórie obyvateľstva obce reflektuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka: Demografická prognóza obce

Rok	2025			2045		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
Spolu	179	192	371	159	172	331
0-5	12	10	22	9	8	17
6-14	24	13	37	16	9	25
15-19	14	8	22	11	6	17
20-25	14	9	23	13	8	21
26-59	81	86	167	62	62	124
60-61	4	2	6	4	3	7
62-64	6	4	10	7	4	11
65-69	4	12	16	5	13	18
70+	20	48	68	32	59	91

Zdroj: Demografická prognóza Žilinského samosprávneho kraja.

D.1.3 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Na území obce Liptovské Kláčany bolo k 31.12.2022 dokopy 378 obyvateľov, pričom 17,9% z nich zastupovalo najmenej početnú skupinu - predproduktívnu zložku obyvateľstva vo veku 0 až 14 rokov. Najviac zastúpená skupina, v rámci vekového zloženia, bola skupina obyvateľov vo veku 15 až 64 rokov – čiže v produktívnom veku, s počtom 231 obyvateľov (66,1%). Skupina obyvateľov v poproduktívnom veku (65 a viac rokov), ktorí tvorili 18,5% z celkového počtu obyvateľov, bola tvorená 67 obyvateľmi.

¹ Zdroj: https://www.zilinskazupa.sk/files/2021/08_august/23.8/vyust1.zip

Tabuľka: Veková štruktúra obyvateľstva

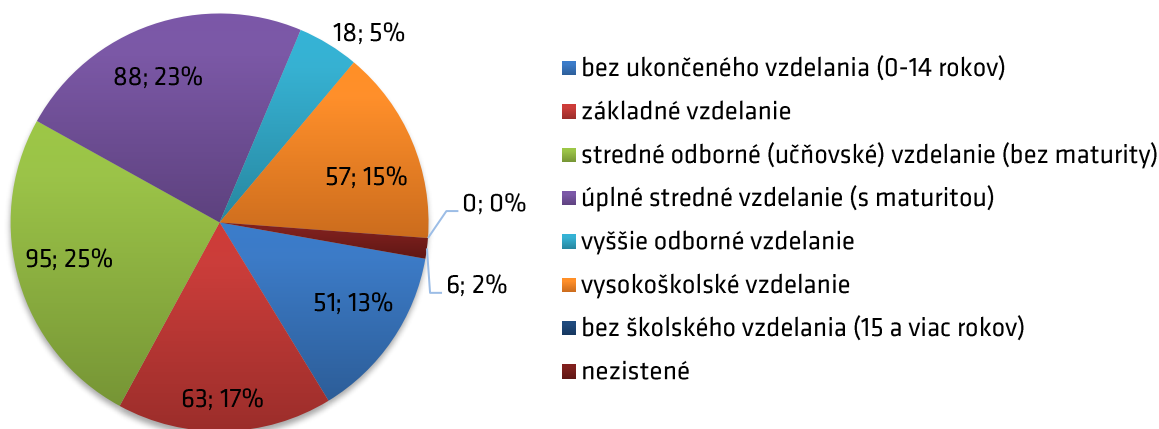
obdobie	územie	obyvateľstvo spolu	obyvateľstvo vo veku			index starnutia
			predproduk-tívnom (0-14 rokov)	produktív-nom (15-64 rokov)	poproduk-tívnom (65+ rokov)	
Stav k 31.12. 2022	SR	5 428 792	873 452	3 586 272	969 068	110,9
	Žilinský kraj	688 106	110 475	459 877	117 754	106,6
	okres Liptovský Mikuláš	71 555	10 365	46 875	14 315	138,1
	obec Liptovské Kláčany	363	65	231	67	103,1
	SR	100,0	16,1	66,1	17,9	
	Žilinský kraj	100,0	16,1	66,8	17,1	
	okres Liptovský Mikuláš	100,0	14,5	65,5	20,0	
	obec Liptovské Kláčany	100,0	17,9	63,6	18,5	

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z databázy DATAcube., ŠÚ SR

VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva² v obci Liptovské Kláčany sa sledovala pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB 2021). Ku dňu sčítania bolo na území obce Liptovské Kláčany spolu 378 obyvateľov. V tomto období, bola v rámci vzdelanostnej úrovne, najviac zastúpená skupina obyvateľov, ktorí dosiahli stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturitnej skúšky, s počtom necelých 100 obyvateľov, čo predstavuje 25%. Presne 88 obyvateľov (23%) dosiahlo úplné stredné vzdelanie, ukončené maturitnou skúškou. Naopak, najmenej zastúpená skupina obyvateľov bola tá, kde úroveň vzdelania nebola zistená. Vysokoškolský stupeň vzdelania dosiahlo len 15% obyvateľov, čo predstavuje 57 obyvateľov, z celkového počtu obyvateľov.

Graf: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

² Pod najvyšším dosiahnutým vzdelaním sa rozumel najvyšší stupeň štúdia, ktorý obyvateľ ukončil. Študenti stredných odborných učilíšť a stredných škôl si vyznačili základné vzdelanie, študenti vysokých škôl príslušné stredoškolské vzdelanie.

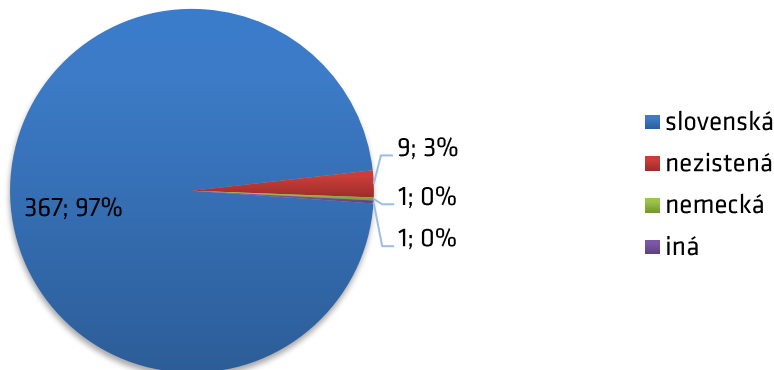
Základný zdroj údajov o socio-demografických štruktúrach je v podmienkach slovenskej demografickej štatistiky sčítanie obyvateľov (resp. sčítanie ľudu), domov a bytov. Údaje o vekovej, vzdelanostnej, národnostnej a religióznej štruktúre pre potreby analýzy preto preberáme z oficiálnych podkladov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001, resp. 2011. V intercenzálnom období v skutočnosti štatistika nedisponuje aktuálnymi informáciami o jednotlivých štruktúrnych charakteristikách obyvateľstva. Intercenzálne bilancie zloženia obyvateľstva (podľa veku, pohlavia a vzdelania) sú aktualizované len prostredníctvom logickej konštrukcie (bilančnej rovnice) pomocou každoročne ŠÚ SR vykonávaných štatistických zisťovaní prirodzeného a migračného pohybu obyvateľstva. Jedná sa teda o odhad pomocou dostupných zdrojov údajov. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva je bilancovaná iba na úrovni SR, religiózna štruktúra obyvateľstva nie je ani odhadovaná. Z tohto dôvodu uvádzame všetky štyri bilancie zloženia obyvateľstva k jednotnému dátumu ich oficiálneho sledovania, a to ku dňu sčítania.

NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA

Národnostná štruktúra obyvateľstva³ sa v obci Liptovské Kláčany sledovala pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB2021). Z celkového počtu obyvateľov, ktorý mal ku dňu sčítania hodnotu 378 obyvateľov, sa 97% obyvateľov hlásilo k slovenskej národnosti, čo predstavuje takmer 370 obyvateľov. V 3% prípadov národnosť nebola zistená. 1 obyvateľ sa hlásil k nemeckej národnosti, a podobne 1 obyvateľ sa hlásil k inej národnosti.

Graf: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

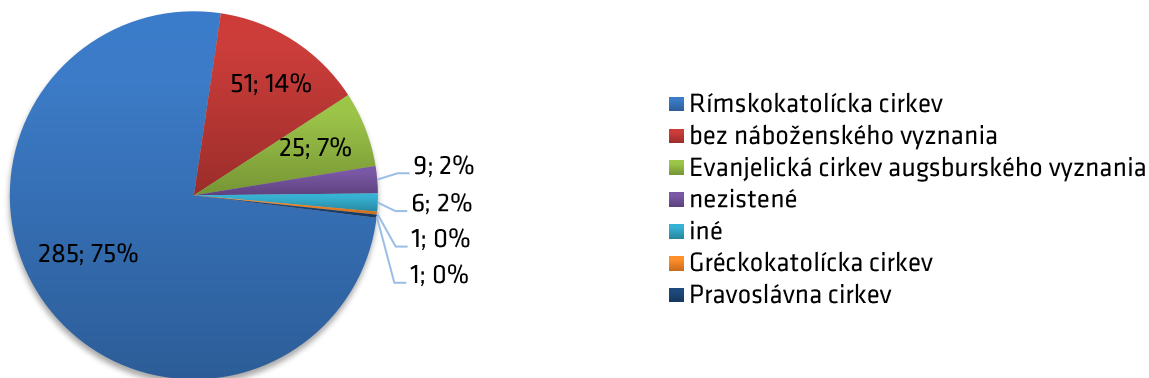

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

RELIGIÓZNA ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA

V rámci religióznej štruktúry obyvateľstva⁴ prevládala v roku 2021, na území obce Liptovské Kláčany, skupina obyvateľov, ktorá sa hlásila k Rímskokatolíckej cirkvi, a tvorila až 75% (285 ľudí) z celkového počtu obyvateľov. Druhou najviac zastúpenou skupinou, až 51 obyvateľov, v rámci náboženskej štruktúry boli obyvatelia bez náboženského vyznania (14%). Evanjelická cirkev augsburského vyznania, ku ktorej sa hlásilo 25 ľudí, predstavuje 7%. V 6 prípadoch nebolo náboženské vyznanie zistené. Najmenej zastúpené náboženské skupiny, boli skupiny Gréckokatolíckej a Pravoslávnej cirkvi, ku ktorým sa v oboch prípadoch hlásil len 1 obyvateľ.

Graf: Religiózna štruktúra obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

³ Národnosťou sa rozumie príslušnosť k národu alebo etnickej skupine. Vyznačovala sa podľa vlastného rozhodnutia. Nebol určujúci materinský jazyk, ani reč, ktorú obyvateľ používal alebo ovládal, ale vlastné rozhodnutie obyvateľa o príslušnosti k určitému národu, národnostnej menšine alebo etnickej skupine. Národnosť detí do 15 rokov sa vyznačila/zapísala podľa národnosti rodičov. Ak mali rodičia rôznu národnosť, národnosť dieťaťa sa vyznačila/zapísala podľa národnosti jedného z rodičov.

⁴ Pod náboženským vyznaním sa rozumie účasť obyvateľov na náboženskom živote niektorej cirkvi (náboženskej spoločnosti) alebo vzťah k nej. Na sčítacom formulári boli predznačené cirkvi a náboženské spoločnosti registrované v SR, možnosť „iné“ (náboženské vyznanie) a možnosť „bez vyznania“. Obyvatel' vyznačil/zapísal odpoveď podľa vlastného rozhodnutia. Náboženské vyznanie detí do 15 rokov sa vyznačilo/zapísalo podľa rozhodnutia rodičov pri zohľadnení názoru dieťaťa.

D.2 EKONOMICKÁ AKTIVITA

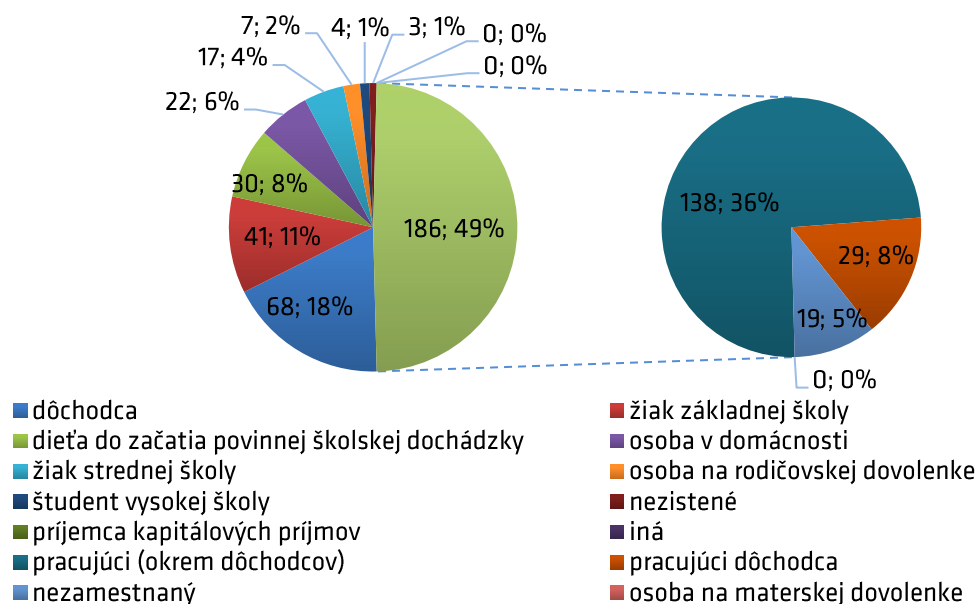
D.2.1 EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA VYBRANÉHO ÚZEMIA

V roku 2021 sa podľa sčítania SODB 2021, na území obce Liptovské Kláčany nachádzalo 186 ekonomicky aktívnych osôb (EAO). Skupina EAO, ktorá tvorila 49% z celkového počtu všetkých obyvateľov, bola tvorená skupinou 138 pracujúcich obyvateľov, 29 pracujúcimi dôchodcami, 5 nezamestnanými a v prípade obce Liptovské Kláčany, ani jednou osobou, ktorá by bola na materskej dovolenke.

Miera ekonomickej aktivity, ktorá bola vypočítaná ako počet ekonomicky aktívnych obyvateľov / počet obyvateľov vo veku 15+ rokov) x 100, dosahovala v roku 2021, na území obce Liptovské Kláčany hodnotu 62,42%. Okresná hodnota okresu Liptovský Mikuláš bola na úrovni 61,16%, hodnota Žilinského kraja na úrovni 61,6% , a celorepublikový priemer mal v roku 2021 hodnotu 59,66%.

Graf:

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

D.2.2 NEZAMESTNANOSŤ

K 31.05.2023 bolo na území obce Liptovské Kláčany evidovaných spolu 14 uchádzačov o zamestnanie (ďalej len UoZ). Z toho bolo 7 mužov a 7 žien. V rámci dĺžky evidencie UoZ bolo spolu 10 obyvateľov, ktorí spadali dĺžkou svojej evidencie do krátkodobej nezamestnanosti - dĺžka evidencie bola kratšia ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacoch. Dlhodobu nezamestnaných občanov, kedy bola dĺžka evidencie UoZ dlhšia ako 12 mesiacov, bolo spolu 4.

Tabuľka: Evidencia uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie (mesiacov)

Obdobie	Krátkodobá nezamestnanosť				Dlhodobá nezamestnanosť						
	0-3	4-6	7-9	10-12	13-18	19-24	25-30	31-36	37-42	43-48	nad 48
Počet	4	3	3	0	2	0	1	0	0	0	1

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ÚPSVaR, 07/2023

Z pohľadu vekovej štruktúry UoZ, bola najviac zastúpená veková skupina obyvateľov vo veku 45 až 49 rokov. Skupina UoZ vo veku do 20 rokov, a vo vekovom rozmedzí 30 až 34 rokov, nebola vôbec zastúpená.

Tabuľka: Evidencia uchádzačov o zamestnanie podľa veku

Vek	do 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 a viac	n/a
Počet	0	1	1	0	2	2	3	2	1	2	0

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ÚPSVaR, 07/2023

Tabuľka: Evidencia uchádzačov o zamestnanie podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Počet	Stupeň vzdelania	Počet	Stupeň vzdelania
0	predprimárne vzdelanie	0	terciárne vzdelanie (nie VŠ)
0	primárne vzdelanie	1	terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
0	nižšie sekundárne vzdelanie	1	terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
12	vyššie sekundárne vzdelanie	0	terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)
0	post sekundárne neterciárne vzdelanie	0	nezistené

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ÚPSVaR, 07/2023

D.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „E“

- Na celkovom prírastku počtu sa výrazne podiel'a migračné saldo - sťahovanie sa do sídla.
- Na základe okresnej prognózy vývoja počtu obyvateľ'ov, by mal počet obyvateľ'ov do roku 2040 klesnúť o zhruba 36 obyvateľ'ov.
- Podľa SODB 2021 sa na území obce Liptovské Kláčany nachádzalo 186 ekonomicky aktívnych osôb (EAO), čo predstavuje len 49% z celkového počtu všetkých obyvateľ'ov.
- Miera ekonomickej aktivity ((počet ekonomicky aktívnych obyvateľ'ov / počet obyvateľ'ov vo veku 15+ rokov) x 100)) dosiahla hodnotu 61,16%.

E. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

E.1 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

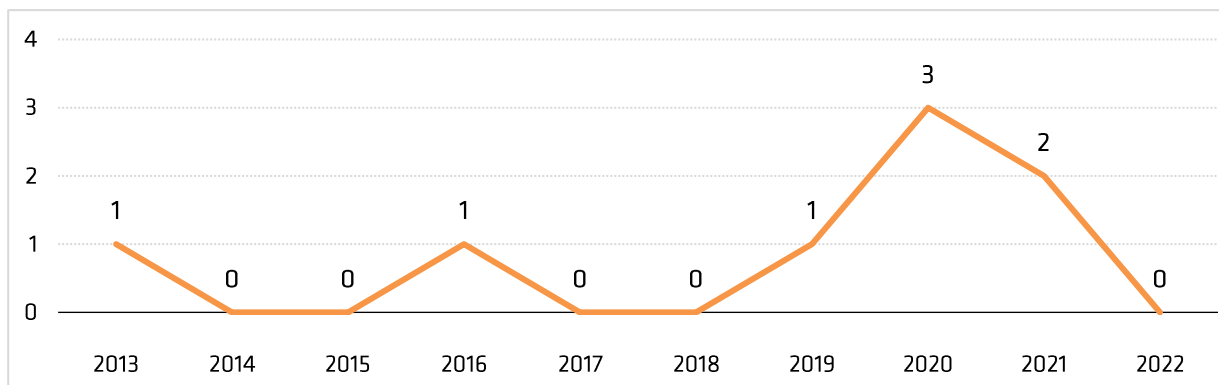
Podľa SODB 2021 bolo v obci Liptovské Kláčany evidovaných 167 domov a 189 bytov. Rodinných domov bolo 160 a bytových domov 3. Bytov v rodinných domoch bolo 163 a bytov v bytových domoch 19.

Podkapitola sa zaoberá analýzou retrospektívneho vývoja domového a bytového fondu obce Liptovské Kláčany ako aj jeho základnou charakteristikou na základe výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021, keďže Sčítanie obyvateľov, domov a bytov je jediným zdrojom dát o štruktúre domového a bytového fondu a úrovni bývania obyvateľov.

VÝVOJ POČTU DOKONČENÝCH BYTOV

V rámci vývoja počtu dokončených bytov, sa sledoval retrospektívny vývoj počtu dokončených bytov v rodinných aj bytových domov spolu, za posledných 10 rokov. Za dané sledované obdobie sa priemerne dokončilo 0,8 bytov. Najviac bytov sa dokončilo v roku 2020, kedy sa dokončili spolu 3 byty. V obdobiach medzi rokmi 2014 až 2015, 2017 až 2018 a v roku 2022, neboli v obci skolaudované žiadne nové domy alebo byty.

Tabuľka: Vývoj počtu dokončených bytov

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo ŠÚ SR, 08/2023

E.1.1 STAV DOMOVÉHO FONDU

Podkapitola sa zaoberá charakteristikou domového fondu obce Liptovské Kláčany podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021.

Predmetom sčítania domov boli všetky budovy určené na bývanie (vrátane neobývaných budov) označené súpisným číslom a ďalšie objekty, v ktorých niekto býval alebo v nich v rozhodujúcom okamihu sčítania prenočoval, okrem zastupiteľských úradov cudzích štátov.

Tabuľka: Prehľad domov podľa obývanosti

Domy						
spolu	v tom podľa obývanosti na súčasný pobyt					
	obývané		neobývané		s nezistenou obývanosťou	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
167	108	64,67	59	35,33	0	0,0

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

Pri analýze domového fondu podľa obývanosti, sa vychádzalo z údajov o obývanosti na súčasnom pobyte. Súčasný pobyt je skutočné bydlisko obyvateľa v rozhodujúcom okamihu sčítania, nemusí byť zhodné s miestom trvalého pobytu.

Tabuľka: Prehľad domov podľa typu, formy vlastníctva a obdobia výstavby

Domy														
podľa typu			podľa formy vlastníctva							podľa obdobia výstavby				
z toho			z toho							z toho				
rodinné domy	bytové domy	iné	fyzické osoby	štát	obec	iné právnické osoby	kombinácia vlastníkov	nezistené	iné	do r. 1945	1946 - 1980	1981 - 2000	2001 a neskôr	nezistené
160	3	4	150	0	0	0	14	3	0	29	88	21	26	3

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

DOMY PODĽA TYPU DOMU

Podľa typu domu sa na území obce Liptovské Kláčany, podľa údajov zo SODB 2021, nachádzalo spolu 189 domov, pričom väčšinu tvorili rodinné domy, s počtom 160, čo predstavuje 95,81%. Bytové domy boli zastúpené s počtom 3, čo predstavuje 1,80%. Až 4 objekty, ktoré boli pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, definované ako „domy“, spadali podľa typu domu/bydlia, k iným typom. 1 dom predstavoval fiktívny objekt, čo predstavuje 0,60%, ďalší 1 dom bol podľa typu domu/bydlia definovaný ako ostatné budovy na bývanie (0,60%), a 2 objekty boli podľa typu domu/bydlia definované ako prevádzková budova s bytmi (1,20%).

DOMY PODĽA FORMY VLASTNÍCTVA

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce Liptovské Kláčany, nachádzalo spolu 189 domov, pričom väčšina domov s počtom 150, čo predstavuje 89,82%, spadali v rámci formy vlastníctva do vlastníctva fyzických osôb. Podľa formy vlastníctva bolo až 5 objektov vlastnených kombináciou viacerých vlastníkov, čo predstavuje 2,99% z celkového počtu. Nezistenú formu vlastníctva mali 3 domy, čo predstavuje 1,80%.

DOMY PODĽA OBDOBIA VÝSTAVBY

Podľa údajov zo SODB 2021, bolo podľa obdobia výstavby, najviac domov vystavaných v období rokov 1946 až 1980, čo predstavuje viac ako polovicu celej výstavby (52,69%). Do roku 1945 sa postavilo spolu 29 domov, čo predstavuje 17,37%. V období rokov 1981 až 2000 sa postavilo 21 domov (12,57%). Od tohto roku sa postavilo 26 domov, čo predstavuje 15,57%. Pri 3 domoch (1,80%), nebolo obdobie výstavby zistené.

NEOBÝVANÉ DOMY

Podľa údajov zo SODB 2021, sa ku dňu sčítania nachádzalo na území obce Liptovské Kláčany až 59 neobývaných domov, čo predstavuje 35,33% z celkového počtu domov.

E.1.2 STAV BYTOVÉHO FONDU

Podkapitola sa zaoberá charakteristikou bytového fondu obce Liptovské Kláčany, podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011. V rámci bytového fondu sa sledovali aj údaje o forme vlastníctva, počtu obytných miestností, veľkosti podlahovej plochy, typu vykurovania a kúrenia.

Tabuľka: Prehľad bytov podľa obývanosti

Byty							
spolu	v tom podľa obývanosti na súčasný pobyt						
	obývané			neobývané		s nezistenou obývanosťou	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
	189	128	67,72	61	32,28	0	0,0

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

Pri analýze bytového fondu podľa obývanosti, sa vychádzalo z údajov o obývanosti na súčasnom pobyte. Súčasný pobyt je skutočné bydlisko obyvateľa v rozhodujúcom okamihu sčítania, nemusí byť zhodné s miestom trvalého pobytu.

Tabuľka: Prehľad bytov podľa formy vlastníctva, počtu obytných miestností a veľkosti podlahovej plochy

Byty																
podľa formy vlastníctva						podľa počtu obytných miestností						podľa veľkosti podlahovej plochy v m ²				
z toho						z toho						z toho				
vlastné byty	byty vo vlast.	obecné	družstevné	iné	n/a	1	2	3	4	5+	n/a	do 40	40 - 80	81 - 100	100+	n/a
v BD	RD	byty	byty													
0	163	22	0	2	2	6	50	68	32	29	4	3	52	48	82	4

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

Tabuľka: Prehľad bytov podľa typu vykurovania a podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie

Byty													
podľa typu kúrenia							podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie						
z toho							z toho						
ústredné	ústredné	iný	bez kúrenia	etážové	n/a	samostatné vyk. teleso	plyn	elektrina	kvapalné	pevné	iný	žiadny	n/a
dialkové	lokálne								palivo	palivo			
2	110	2	0	14	4	57	0	56	1	128	0	0	4

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

BYTY V RODINNÝCH A BYTOVÝCH DOMOCH

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa z celkového počtu 189 bytov, 163 bytov nachádzalo v rodinných domoch (86,24%), a 19 bytov sa nachádzalo v bytových domoch (10,05%).

BYTY PODĽA FORMY VLASTNÍCTVA

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce Liptovské Kláčany, nachádzalo spolu 189 bytov, pričom väčšina bytov, s počtom 163 (86,24%) bola podľa formy vlastníctva definovaná ako byt vo vlastnom rodinnom dome. Obecných bytov bolo dokopy 22, čo predstavuje 11,64%. Medzi ďalšie formy vlastníctva patria byty, ktorých forma vlastníctva nebola zistená, s počtom 2 (1,06%) a 2 byty s inou formou užívania bytu (1,06%).

BYTY PODĽA VEĽKOSTI PODLAHOVEJ PLOCHY

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce Liptovské Kláčany, nachádzali z celkového počtu 189 bytov, 3 byty (1,59%), s podlahovou plochou menšou ako 40 m². Najviac bytov s počtom 82, čo predstavuje 43,39%, malo podlahovú plochu väčšiu ako 100 m². Podlahovú plochu 40 až 80 m² malo 52 bytov (27,51%). Podlahovú plochu viac ako 80 a menej ako 100 m², malo spolu 48 bytov (25,40 %). V 4 prípadoch (2,12%) nebola veľkosť podlahovej plochy zistená.

BYTY PODĽA POČTU OBYTNÝCH MIESTNOSTÍ

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce LIPTOVSKÉ KĽAČANY, nachádzali z celkového počtu 189 bytov, 3 byty, ktoré boli tvorené 1 obytnou miestnosťou (3,17%). 2 obytné miestnosti malo spolu 50 bytov (26,46%). Najviac bytov disponovalo 3 obytnými miestnosťami, a to až 68 bytov, čo predstavuje 35,98%. 4 obytné miestnosti boli zaznamenané v 32 bytoch (16,93%). 5 a viac obytných miestností malo 29 bytov (15,34%). V 4 prípadoch (2,12%) nebol počet obytných miestností zistený.

OBÝVANÉ BYTY PODĽA TYPU A ZDROJA VYKUROVANIA

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce Liptovské Kláčany, nachádzalo z celkového počtu 189 bytov, 110 bytov, čo predstavuje 58,20%, ktoré podľa typu kúrenia, disponovali ústredným lokálnym kúrením. 2 byty (1,06%), disponovali ústredným dialkovým typom kúrenia. Iným druhom kúrenia disponovali 2 byty (1,06%). Etážovým typ kúrenia malo 14 bytov (7,41%). 57 bytov využívalo na vykurovanie samostatné vykurovacie teleso, čo predstavuje 30,16%. V 4 prípadoch (2,12%), nebol druh vykurovania zistený.

Pevné palivo ako zdroj vykurovania, bolo zaznamenané v 128 prípadoch, čo predstavuje 67,72%. Druhým najvyužívanejším zdrojom vykurovania bola elektrina, a to až v 56 bytoch (29,63%). Kvapalné palivo sa vyskytovalo len v 1 byte (0,53%). Pri 4 bytoch nebola forma zdroju zistená (2,12%).

NEOBÝVANÉ BYTY

Podľa údajov zo SODB 2021, sa ku dňu sčítania nachádzalo na území obce Liptovské Kláčany až 61 neobývaných bytov, čo predstavuje 32,28% z celkového počtu bytov.

E.2 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Občianska vybavenosť sa delí na komerčnú a nekomerčnú. Týmto spôsobom sa rozvetvuje na komerčnú vybavenosť s ekonomickými službami voľného trhu a na nekomerčnú vybavenosť, t.j. komunálnu, resp. verejnoprospešnú vybavenosť.

E.2.1 KOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

V spoločnej budove v centrálnej časti obce sú lokalizované potraviny a zariadenie reštauračného typu s vnútorným aj vonkajším sedením – Pizzeria Kubo s donáškovou službou.

Ned'aleko od potravín sa pri hlavnej ceste nachádza pálenica, ktorá podľa dostupných informácií vznikla v objekte bývalej materskej školy.

E.2.2 NEKOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Z dôvodu nižšieho počtu obyvateľov je dostupnosť komerčnej vybavenosti limitovaná. Obyvatelia sú v mnohých prípadoch nútení využívať prevádzky a inštitúcie vo väčších obciach alebo priamo v okresnom meste Liptovský Mikuláš, resp. v Ružomberku.

VEREJNÁ SPRÁVA A ADMINISTRATÍVA

Obecný úrad sa nachádza v najstaršej časti sídla obce - adresa Liptovské Kláčany 72. V budove obecného úradu zasadá Zastupiteľstvo obce Liptovské Kláčany, ktoré tvorí starosta a šesť poslancov. Obec má v súčasnosti zriadených päť komisií: Komisia na ochranu verejného záujmu, komisia stavebná a životného prostredia, komisia na ochranu verejného poriadku, komisia kultúrna a komisia športová. Priestory obecného úradu plnohodnotne pokrývajú potreby zabezpečenia administratívno-správneho fungovania obce. Súčasťou obecného úradu je aj kultúrny dom.

V obci sa nenachádza prevádzka pošty. Najbližšia pošta je v susednej obci Ľubel'a.

ŠKOLSTVO

Z dôvodu nízkeho počtu obyvateľov a žiakov v obci Liptovské Kláčany sa nenachádza ani MŠ ani ZŠ. Deti dochádzajú do spádovej MŠ resp. ZŠ Ľubel'a, príp. do ZŠ Liptovský Mikuláš, kde sa nachádzajú aj ďalšie vzdelávacie inštitúcie.

ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nenachádza ambulancia lekára. Spádové ambulancie všeobecného lekára pre dospelých a všeobecného lekára pre deti a dorast je lokalizovaná v susednej obci Ľubel'a. Spádové ambulancie gynekológie a stomatológie sa nachádzajú v okresnom meste Liptovský Mikuláš, kde je lokalizovaná aj najbližšia nemocnica s poliklinikou (cca 15 km, resp. 17 min autom).

Najbližšia lekáreň sa nachádza v susednej obci Ľubel'a.

V obci sa nachádza 1 cintorín, ktorý je v správe obce, a dom smútku.

SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V obci sa nenachádza zariadenie sociálnej starostlivosti. Zariadenia sa nachádzajú v okresnom meste Liptovský Mikuláš, príp. vo väčších obciach. Sociálne služby seniorom domácom prostredím je zabezpečované neverejnými poskytovateľmi.

KULTÚRA

Kultúrny dom je súčasťou obecného úradu. K pravidelne usporadúvaným podujatiam patria napr. karneval, fašiangy, Deň detí, posedenie so seniormi a Sviatok Sv. Mikuláša.

Na severnom okraji intravilánu sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Alžbety. Z cirkevno-správneho hľadiska patrí pod farský úrad Liptovské Kláčany.

BEZPEČNOSŤ

Obec disponuje hasičskou zbrojnicou, avšak nie je tu činný žiadny hasičský zbor.

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru sa nachádza v okresnom meste Liptovský Mikuláš.

Najbližšie oddelenie polície (obvodné oddelenie ako aj okresné riaditeľstvo policajného zboru) sa nachádza v okresnom meste Liptovský Mikuláš.

E.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „E“

- Limitovaná dostupnosť k občianskej vybavenosti, obyvatelia sú v mnohých prípadoch nútení využívať prevádzky a inštitúcie vo väčších obciach alebo priamo v okresnom meste Liptovský Mikuláš.
- Nízky počet obyvateľov nevytvára dostatočnú kumulatívnu kúpyschopnosť obyvateľstva pre rozšírenie ponuky vybavenosti a komerčných služieb.
- Z celkového počtu 167 domov, bolo 108 obývaných (64,67%) a 59 neobývaných (35,33%).
- Z celkového počtu bytov 189, bolo 128 obývaných (67,72%), a 61 neobývaných (32,38%).
- Podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie, až 128 bytov využíva pevné palivo, 56 využíva elektrinu a v 1 prípade bolo využívané kvapalné palivo.

F. KULTÚRNE A HISTORICKÉ HODNOTY

F.1 HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE

Predpokladaný vznik Liptovských Kľáčian spadá do obdobia 12.-13. storočia⁵.

Podľa podkladov od Krajského pamiatkového úradu Žilina, na pôvod pomenovania obce existuje viac teórií, z ktorých jedna tvrdí, že názov obce je odvodením od slova klečen (sokol, vhodný na poľovanie). Túto teóriu podporuje aj neskorší vzhľad obecného pečatidla, v ktorom bol zobrazený sokoliar. Druhá teória tvrdí, že názov je odvodený od slovanského slova kľáča označujúceho kobylu. Názvom Kľáčany boli pomenúvané sídliská, ktoré založili chovatelia kobýl a žriebät pre vojsko uhorských kráľov v 11. a 13. storočí. Na prelome 13. a 14. storočia miestni kráľovskí koniari ukončili činnosť, avšak sídlisko zostalo. Prvýkrát sa názov obce spomína v roku 1474 v prídomku tunajšieho zemana "de Kleczen". Kľáčiansky majetok bol začiatkom 14. storočia vo vlastníctve šľachtica Štefana ako súčasť majetku Ľubele. Od 14. storočia tu vznikla osada Biely potok, ktorá pozostávala iba zo zemianskych kúrií.

Krátko pred rokom 1339 tu dal Štefan postaviť kostol bez veže, zasvätený sv. Alžbete, ktorý sa stal významným faktorom osídlenia, časť sídla dostala názov Svätá Alžbeta, ktorý sa používal aj v 15. storočí. Osada Svätá Alžbeta sa vyvinula pri farskom kostole. V roku 1370 vznikla osada Biely Potok, ktorá pozostávala iba zo zemianskych kúrií - zemanovia Belopotockovci názov používali aj 15. a 16. storočí. Obec sa spomína v roku 1474 v chotári Ľubel'a, patrila zemianskej rodine Fejérpatakyovcov. Okolo roku 1583 tu stáli zemianske príbytky - kúrie. Roku 1584 tu stálo iba sedem zemianskych domov. Okolo roku 1600 tu žili len zemanovia. Koncom 16. storočia patrili Kľáčany k malým dedinám s výlučne zemianskym obyvateľstvom. Od stredoveku boli oblasti Kľáčian, Dúbravy a Ľubele predmetom záujmu bohatých ťažbárov najmä z okolia Banskej Bystrice a Banskej Štiavnice. V tomto období sa v údolí Kľáčianky ťažilo najmä zlato.

V roku 1784 mala obec 55 domov a 354 obyvateľov, v roku 1828 mala 48 domov a 347 obyvateľov, prevažne rímsko-katolíkov. V druhej polovici 18. storočia otvorili v chotári železné bane, ktoré čoskoro zanikli. Tunajšie obyvateľstvo sa živilo najmä prácou v baniach, ale aj poľnohospodárstvom. Neskôr tunajší obyvatelia pracovali v baniach v Ľubeli a po roku 1905 odchádzali za prácou do maďarských baní. Po roku 1918 pracovali najmä v lesoch a poľnohospodárstve, časť sa zaoberala domácimi remeslami.

Počas druhej svetovej vojny pôsobilo v Kľáčianskej doline viacero partizánskych jednotiek. Po potlačení povstania sa tu odohrali boje medzi partizánmi a nemeckými jednotkami. Obec bola vyznamenaná Radom Červenej hviezdy a Pamätnou medailou SNP.

Menšia osada Svätá Alžbeta sa vyvinula pri farskom kostole sv. Alžbety, postavenom županom Dončom v roku 1339 pre Liptovské Kľáčany a Ľubel'ú. V roku 1828 mala 7 domov a 34 obyvateľov.

Názov sídla Liptovské Kľáčany sa menil: Liptovské Kľáčany - 1474 Kleczen, 1773 Kľáčany, 1946 Liptovské Kľáčany (maď. Kelecsény).

F.2 OCHRANA KULTÚRNO – HISTORICKÝCH HODNÔT

Ochrana pamiatkového fondu sa na území Slovenskej republiky riadi a vykonáva v zmysle zákona č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

PAMIATKOVÝ FOND SR

Na riešenom území sa nenachádzajú žiadne kultúrne pamiatky, pamiatkové zóny alebo pamiatkové rezervácie, zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR, na ktoré by sa vzťahovala ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany vyplývajúcej z povinnosti trvalého udržiavania vhodného prostredia kultúrnej pamiatky.

PAMÄTIHODNOSTI

Obec taktiež nedisponuje evidenciou pamätihodností obce, vedenou v zmysle § 14 ods. Zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

⁵ Zdroje informácií: Krajský pamiatkový úrad (KPÚ) Žilina, Webové sídlo obce: <https://liptovskeklacany.sk/historia-obce>, Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť).

OBJEKTY S PAMIATKOVOU HODNOTOU

Najvýznamnejšou kultúrno-historickou stavbou s pamiatkovou hodnotou je Rímsko-katolícky kostol sv. Alžbety Uhorskej so zvonnicou so zachovanými pôvodnými gotickými obrazmi. Jedná sa o jednod'ovú neogotickú stavbu s polygonálnym ukončením presbytéria, bez veže. Sakrálna stavba pochádza z obdobia rokov 1878-1889. Stojí na mieste staršieho stredovekého kostola z roku 1339. V rokoch 1951-1952 bol kostol modernisticky upravený, došlo k novému betónovému zaklenutiu lode. V interiéri sa dochovali dve barokové sochy z pôvodného kostola, sv. Barbora a sv. Alžbeta z polovice 18. storočia a tabernákulum s cherubínmi z polovice 18. storočia. Fasády kostola sú členené opornými piliermi a oknami s polkruhovým ukončením. Pôvodný kostol bol postavený bez veže, ako všetky gotické kostoly v regióne. V jeho blízkosti neskôr bola postavená drevená zvonica so zvonom z roku 1612, preliatym v roku 1827. Po ukončení stavebných prác na novom kostole determinovaného zlou statikou pôvodného kostola, bola v roku 1880 pri novej sakrálnej stavbe postavená nová drevená zvonica.

Okrem kostola sa v strednej časti obce (z druhej strany budovy potravín) nachádza prístenný kríž s kamenným podstavcom zasadený medzi štyri listnaté stromy a ohradený železným plotom s ornamentmi.

ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY

V Centrálnej evidencii archeologických nálezísk Slovenska (ďalej len CEANS) v katastri obce Liptovské Kľačany nie je evidované archeologické nálezisko. Ide však len o stav poznania, pretože v katastri obce nebol doposiaľ realizovaný žiaden archeologický prieskum. Podľa podkladov od Krajského pamiatkového úradu Žilina však LIDARové snímkovanie ukazuje archeologický potenciál viacerých polôh, ktoré doposiaľ neboli archeologicky skúmané. Ide o historické komunikácie. Okrem toho sú na viacerých polohách v extraviláne obce viditeľné stopy pôvodnej parcelácie. Na týchto miestach je vysoký archeologický potenciál. Je viac než isté, že pri prieskume v minulosti obrábaných území, resp. pasienkov sa nájdu v ornici archeologické nálezy z obdobia minimálne 18. a 20. storočia (mince, črepy, drobné predmety), ktoré sú typickými nálezmi na využívanej pôde v minulosti.

Väčšina katastra obce sa nachádza v lesnom poraste, kde je rovnako predpoklad výskytu archeologických nálezov, či nálezísk, čo dokladajú početné lokality v okolí. Hospodárska činnosť v lesoch vyžadujúca budovanie lesných, resp. približovacích ciest musí byť koordinovaná s Krajským pamiatkovým úradom Žilina. Vzhľadom k tomu, že sa doteraz nerobil systematický archeologický prieskum katastrálneho územia Liptovské Kľačany, je oprávnený predpoklad, že v katastri sa nachádzajú nateraz neznáme archeologické náleziská. Krajský pamiatkový úrad Žilina navrhuje podmienku, že pri akejkoľvek stavebnej či hospodárskej činnosti, kde sa uvažuje o zásahu do pôvodného terénu, bol oslovený KPÚ Žilina, ktorého záväzné stanovisko, prípadne rozhodnutie bude podkladom pre vydanie územného a stavebného povolenia k stavbe, resp. hospodárskej činnosti.

F.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „F“

- Kostol sv. Alžbety Uhorskej nie je v zmysle Zákona 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu (Pamiatkový zákon) súčasťou pamiatkového fondu, t.j. nie je kultúrnou pamiatkou, čo nielen oslabuje status jeho ochrany, ale aj podhodnocuje jeho potenciál.
- Obec nevedie evidenciu pamätihodností v zmysle § 14 ods. (4) Pamiatkového zákona.
- Okrem kostola sv. Alžbety sa historické prvky hodné ochrany sa nedochovali, väčšina objektov budov je novšieho dáta.
- Absencia zrealizovaných archeologických prieskumov na území obce, ktorá v kontexte s oprávnenými predpokladmi, že sa v katastri nachádzajú nateraz neznáme archeologické náleziská, vytvára potenciály, ako aj riziká ďalšieho rozvoja obce.

G. HOSPODÁRSTVO

G.1 HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Hospodárstvo tvorí primárny sektor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, sekundárny sektor priemyslu a stavebníctva, terciárny sektor obchodu, služieb a rozvíjajúcej sa logistiky a kvartérny sektor vedy, výskumu a inovácií.

Hospodárska základňa je tvorená fyzickými a právnickými osobami nachádzajúcimi sa v riešenom území.

Pri zhodnotení stavu hospodárskej základne obce sú, okrem údajov dostupných za úroveň obce, analyzované aj údaje dostupné na okresnej úrovni, teda za okres Liptovský Mikuláš.

G.1.1 HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA OKRESU LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

Súčasná hospodárska základňa okresu je značne diverzifikovaná. Prevládajú malé a stredné podniky a mikropodniky, resp. fyzické osoby podnikatelia.

Okres Liptovský Mikuláš predstavuje jeden z okresov Slovenska, ktoré z hľadiska ekonomiky a hospodárstva plní pomerne významné funkcie. Napriek tomu, že okres ponúka významný počet pracovných príležitostí evidujeme väčší počet odchádzajúcich za prácou alebo do školy (približne o jeden tisíc) ako je počet dochádzajúcich.

Najväčší podiel zamestnancov, takmer 2/3 pracuje v sektore služieb. Pomerne významný podiel zamestnancov, približne 32%, pracuje v sektore priemyslu a stavebníctva a 3% v odvetví poľnohospodárstva. Uvedené rozdelenie ekonomických aktivít obyvateľov okresu Liptovský Mikuláš kopíruje situáciu na úrovni kraja.

V rámci sektoru služieb dominuje najmä odvetvie „Vzdelávanie“ s 15% podielom na počte zamestnancov odvetvie „Veľkoobchod a maloobchodu; oprava motorových vozidiel a motocyklov“, v ktorom pracuje približne 12% obyvateľov okresu. Zároveň odvetvie „Veľkoobchod a maloobchodu; oprava motorových vozidiel a motocyklov“ predstavuje odvetvie s najvyšším počtom pôsobiacich subjektov (18% z celkového počtu podnikov podniká v tomto odvetví, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje spolu takmer šesťsto podnikov).

Z hľadiska priemyselnej výroby má významné postavenie drevospracujúcich priemysel, ale aj elektrotechnická výroba. V sektore služieb dominujú služby spojené so vzdelávaním (sídli tu štátna vysoká vojenská škola), maloobchodom ale aj spojené s turizmom, ktorý má v regióne významné postavenie vďaka viacerým významným strediskám cestovného ruchu (napr. Demänovská dolina, Liptovská Mara).

K najvýznamnejším zamestnávateľom (s viac ako 500 zamestnancami) patria subjekty podnikajúce, resp. sídliace na území okresu a to v oblasti turizmu (Tatry mountain resorts, a.s.), v oblasti obchodu (COOP Jednota Liptovský Mikuláš, výrobné družstvo), vzdelávania (Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši), priemyselnej výroby-výroba ostatných elektrických zariadení (Eltek s.r.o., v Liptovskom Hrádku) ale aj v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti (Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš).

Najvýznamnejším centrom ekonomických aktivít v okrese je mesto Liptovský Mikuláš, kde sídlia aj najväčší zamestnávateľia okresu.

Tabuľka: Počet zamestnancov okresu Liptovský Mikuláš podľa ekonomických činností (za rok 2021)

Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	812	3%
Priemysel spolu	7 107	30%
Ťažba a dobývanie	140	1%
Priemyselná výroba	6 194	26%
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	197	1%
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	575	2%
Stavebníctvo	471	2%
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	2 907	12%
Doprava a skladovanie	687	3%
Ubytovacie a stravovacie služby	965	4%
Informácie a komunikácia	805	3%
Finančné a poisťovacie činnosti	98	0%
Činnosti v oblasti nehnuteľností	197	1%
Odborné, vedecké a technické činnosti	896	4%
Administratívne a podporné služby	357	1%
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1 415	6%
Vzdelávanie	3 565	15%
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	1 462	6%
Umenie, zábava a rekreácia	1 332	6%
Ostatné činnosti	812	3%
Spolu	23 887	100%

Zdroj: Štatistický úrad SR, databáza DATAcube, 08/2023

Na území okresu Liptovský Mikuláš pôsobí aktuálne 13 529 podnikateľských subjektov. Celkový počet podnikateľských subjektov je pomerne stabilný, aj keď v ostatných rokoch pozorujeme mierny nárast. Väčšinu tvoria drobní podnikatelia, živnostníci, resp. fyzické osoby - podnikatelia. Evidovaný nárast podnikateľských subjektov vytvára dobrý predpoklad pre ďalší rozvoj hospodárskej základne okresu.

Tabuľka: Vývoj počtu ekonomických subjektov okresu Liptovský Mikuláš

Druh subjektu	2022	2017	2012
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	5 294	4 848	5 602
Živnostníci	4 947	4 469	5 146
Právnické osoby ziskové	3 288	2 612	1 701
Spolu	13 529	11 929	12 449

Zdroj: Štatistický úrad SR, databáza DATAcube, 08/2023

G.1.2 HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA OBCE LIPTOVSKÉ KĽAČANY

Obec Liptovské Kľačany predstavuje menšie sídlo, ktoré z hľadiska hospodárskej štruktúry plní iba obmedzené funkcie. Na území obce nie je lokalizovaný žiadny celoslovensky významný zamestnávateľ a nie je národne významný žiadny sektor, alebo oblasť hospodárskej činnosti. Obec má vidiecky ráz a dominantnou funkciou je bývanie, čomu zodpovedná aj rozloženie pracovných príležitostí v obci, ktoré je limitované. Táto skutočnosť je ovplyvnená najmä blízkosťou lokalizácie okresných miest Liptovský Mikuláš, resp. Ružomberok, ktoré poskytujú dostatok pracovných príležitostí rozmanitého charakteru. Uvedené dokladá aj štatistika dochádzajúcich a odchádzajúcich (za prácou alebo do školy), kde počet odchádzajúcich bol, podľa SODB 2021, na úrovni 145 obyvateľov a počet dochádzajúcich bol iba 6. To jasne ukazuje malý počet pracovných príležitostí priamo v obci a väčší podiel obyvateľstva, ktorý musí za prácou (alebo do školy) dochádzať z obce.

Podľa výsledkov ostatného SODB z roku 2021 bolo v obci 174 ekonomicky aktívnych obyvateľov (pracujúcich), z čoho približne polovica ekonomicky aktívneho obyvateľstva pracovala v sektore služieb, 24 % v sektore priemyslu a stavebníctva a 8 % v odvetví poľnohospodárstva (pozn.: približne 15 % obyvateľstva neuviedlo odvetvie pracovnej činnosti).

Na rozdiel od okresu Liptovský Mikuláš má významnejšie postavenie práve odvetvie poľnohospodárstva, kde pracuje relatívne vyšší podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Poľnohospodárstvo je úzko späté s materiálnym, sociálnym a kultúrnym rozvojom vidieka. Preto by sa mal ďalší rozvoj vidieka opierať o zachovanie životaschopnosti vidieckeho osídlenia prostredníctvom rozvoja zamestnanosti a infraštruktúry s ohľadom na mimoprodukčnú funkciu poľnohospodárstva.

V oblasti priemyselnej výroby a stavebníctva je významné najmä odvetvie drevospracujúceho priemyslu a oblasti súvisiace so stavebníctvom.

Tabuľka: Počet zamestnancov obce podľa ekonomických činností (za rok 2021)

Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	14	8%
Ťažba a dobývanie	2	1%
Priemyselná výroba	33	19%
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	2	1%
Stavebníctvo	9	5%
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	14	8%
Doprava a skladovanie	10	6%
Ubytovacie a stravovacie služby	11	6%
Informácie a komunikácia	2	1%
Finančné a poisťovacie činnosti	1	1%
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1	1%
Odborné, vedecké a technické činnosti	2	1%
Administratívne a podporné služby	4	2%
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	11	6%
Vzdelávanie	14	8%
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	11	6%
Umenie, zábava a rekreácia	4	2%
Ostatné činnosti	3	2%
nezistené	26	15%
Spolu	174	100%

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA HOSPODÁRSTVA OBCE

Na území obce Liptovské Kláčany pôsobí aktuálne 55 podnikateľských subjektov. Celkový počet podnikateľských subjektov je pomerne stabilný s mierne stúpajúcou tendenciou v ostatných rokoch. Väčšinu tvoria drobní podnikatelia, živnostníci, resp. fyzické osoby - podnikatelia. Evidovaný nárast podnikateľských subjektov, najmä v ostatných rokoch, vytvára dobrý predpoklad pre ďalší rozvoj hospodárskej základne obce.

Tabuľka: Vývoj počtu ekonomických subjektov obce

Druh subjektu	2022	2017	2012
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	25	18	18
Živnostníci	25	17	18
Právnické osoby ziskové	5	5	3
Spolu	55	40	39

Zdroj: Štatistický úrad SR, databáza DATAcube, 08/2023

G.2 HOSPODÁRSKA ŠTRUKTÚRA OBCE

PRIMÁRNY SEKTOR

Na rozdiel od okresu Liptovský Mikuláš má významnejšie postavenie v obci práve odvetvie poľnohospodárstva, kde pracuje relatívne vyšší podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Podľa výsledkov ostatného SODB to bolo 8 % z ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Zároveň v rámci priestorovej štruktúry hospodárstva predstavujú areály priemyselnej výroby významné funkčné plochy.

Poľnohospodárstvo je úzko späté s materiálnym, sociálnym a kultúrnym rozvojom vidieka. Preto by sa mal ďalší rozvoj vidieka opierať o zachovanie životaschopnosti vidieckeho osídlenia prostredníctvom rozvoja zamestnanosti a infraštruktúry s ohľadom na mimoprodukčnú funkciu poľnohospodárstva.

SEKUNDÁRNY SEKTOR

Sektor priemyslu a stavebníctva je druhým najvýznamnejším sektorom v hospodárskej štruktúre obce. V sektore pracuje 24 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Význam sektora priemyselnej výroby (drevospracujúci priemysel) a stavebníctva je obdobná ako na úrovni okresu, resp. kraja. V sektore však nevidujeme nejakého významného zamestnávateľa na území obce.

TERCIÁRNY SEKTOR

Najväčší podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva, približne polovica, pracuje v sektore služieb. V tomto sektore služieb je v obci významné odvetvie Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov a odvetvie Vzdelávanie. Ostatné odvetvia nedosahujú nejaké významnejšie podiely na zamestnanosti v rámci obce. Sektor služieb sa vyznačuje minimálnymi nárokmi na priestorové (územné) kapacity.

KVARTÉRNY SEKTOR

Kvartérny sektor zahŕňa najmä oblasť vedy, výskumu a inovácií (t. j. odvetvia ako Informácie a komunikácia, Odborné, vedecké a technické činnosti, Zdravotníctvo a sociálna pomoc a Umenie, zábava a rekreácia). Ich podiel na celkovej hospodárskej štruktúre dosahuje približne 11 %, pričom najviac ľudí pracuje v odvetviach so zdravotnou starostlivosťou a sociálnou pomocou. Tento sektor sa tiež vyznačuje minimálnymi nárokmi na priestorové (územné) kapacity.

G.3 PRIESTOROVÁ ŠTRUKTÚRA HOSPODÁRSTVA

V rámci územia obce najväčší podiel zaberajú lesné porasty. Z hľadiska priestorových nárokov má významnejšie postavenie odvetvie ťažby a dobývania (kameňolom). Kameňolom je lokalizovaný juhozápadne od zastavanej časti obce.

Priestorová štruktúra hospodárskych ďalších činností (ako napr. spracovanie dreva, pálenica) na území obce nie je koncentrovaná do nejakých ucelených väčších areálov.

G.4 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „G“

- Blízkosť 2 hospodárskych dvorov v obci Ľubel'a - veľké zdroje znečistenia ovzdušia (štátna sprava ochrany ovzdušia)
- V zmysle územného plánu obce Ľubel'a do riešeného územia zasahujú ochranné pásma poľnohospodárskych dvorov, resp. ich pásma hygienickej ochrany.
- Nižší počet pracovných príležitostí priamo na území obce. Vysoká dochádzka za prácou alebo do školy.
- Zachovanie poľnohospodárstva a turizmu a s nimi súvisiacich aktivít ako významných odvetví v štruktúre hospodárstva obce.

H. ZÁJMY OBRANY ŠTÁTU

Vojenská správa Ministerstva obrany SR nemá zvláštne územné požiadavky týkajúce sa rozvoja riešeného územia obce Liptovské Kláčany, okres Liptovský Mikuláš. Záujmy obrany štátu sú preto determinované najmä nasledujúcimi právnymi predpismi v ich aktuálnom a plnom znení:

- Zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon č. 173/2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 204/2013 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

H.1 CIVILNÁ OCHRANA

V záujme predchádzania vzniku rizikových situácií na území obce Liptovské Kláčany je potrebné sa pri investičnej výstavbe riadiť najmä nasledujúcimi predpismi:

- Analýza možného vzniku mimoriadnej udalosti v územnom obvode Okresného úradu Liptovský Mikuláš (2021).
- Civilná ochrana pre starostov obcí (MV SR 2013)
- Konceptia rozvoja vodnej dopravy SR schválená uznesením vlády SR č. 469/2000, ktorá stanovuje koridory vodných ciest a územné obvody verejných prístavov.
- Zákon NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.
- Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška č. 388/2006 Z. z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany.

H.2 OCHRANA PRED POVODŇAMI

Ochrana pred povodňami je súbor technických a organizačných opatrení orgánov štátnej správy, obcí a miest, povodňových komisií, správcov vodných tokov, vlastníkov a správcov vodných stavieb, a tiež iných fyzických a právnických osôb dotknutých v otázkach prevencie vzniku povodní a opatrení na zmiernenie ich následkov.

V riešení Územného plánu obce Liptovské Kláčany musia byť v nasledujúcich etapách spracovania rešpektované záujmy ochrany pred povodňami na všetkých úsekoch vodných tokov prechádzajúcich cez územie riešeného územia.

Z hľadiska ochrany pred povodňami je pri spracovaní nasledujúcich etáp Územného plánu obce Liptovské Kláčany potrebné rešpektovať najmä nasledujúce právne predpisy.

- Zákon č. 409/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami.
- Zákon č. 188/2003 o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 364/2004 Z. z., zákona č. 203/2009 Z. z. a zákona č. 111/2010 Z.
- Nariadenie vlády SSR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení nariadenia vlády SSR č. 52/1981 Zb.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík

- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských tokov.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 224/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vymedzení oblasti povodí, environmentálnych cieľoch a o vodnom plánovaní
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 433/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o využívaní hydroenergetického potenciálu vodných tokov.
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 392/2004 Z. z., ktorou sa ustanovuje Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach.

OCHRANNÉ PÁSMA VODNÝCH TOKOV

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 SVP ako príslušným orgán vodného zákona požaduje zachovať ochranné pásmo vodohospodársky významných vodných tokov 10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze obojstranne.

V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacim vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.

Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.Z). Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významných vodných tokoch sú pozemky do 10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze. Pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma.

OCHRANA INUNDAČNÉHO ÚZEMIA

Na potoku Kl'ačianka sú modelovo vymedzené záplavové územia storočnej vody q_{100} , ktoré v zmysle § 20 Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami predstavujú inundačné územie. V inundačnom území je zakázané umiestňovať aktivity, ktoré sú uvedené v ods. (5):

- Bytové budovy.
- Nebytové budovy okrem ubytovacích zariadení na krátkodobé pobyty,47) ktoré nezhoršia odtok povrchových vôd, chod ľadov alebo kvalitu vody, sú odolné voči tlaku vody a sú chránené pred zaplavením interiéru vodou.
- Stavby, objekty alebo zariadenia, ktoré môžu zhoršiť odtok povrchových vôd, chod ľadov alebo kvalitu vody.
- Materiál a predmety, ktoré môžu zhoršiť odtok povrchových vôd, chod ľadov alebo kvalitu vody alebo ktoré by mohla voda počas povodne odplaviť.
- Stavby, objekty alebo zariadenia, ktoré obsahujú škodlivé látky a obzvlášť škodlivé látky.
- Čerpacie stanice pohonných látok.
- Odkaliská.
- Skládky odpadu a zariadenia na spracovanie starých vozidiel.
- Iné stavby, objekty alebo zariadenia, ktoré by mohla voda počas povodne poškodiť alebo odplaviť.

V ďalších fázach spracovania územného plánu je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky pre:

- Prírodné meandrovanie vodných tokov.
- Spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia.
- Dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, respektíve kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky.
- Návrh odvádzania a čistenia odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z. a NV SR č.269/201 O Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

- Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody.
- Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí, stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.
- V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.
- Navrhované križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle s STN 73 6822.
- Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasiť s organizáciou Odštepného závodu Ružomberok, Slovenského vodohospodárskeho podniku.

H.3 POŽIARNA OCHRANA

Pri funkčnom využívaní a priestorovom usporiadaní katastrálneho územia Liptovské Kľačany, definovanom v Územnom pláne obce Liptovské Kľačany, je potrebné riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov, ako aj vykonávacej Vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii a Vyhlášky 307/2007 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 28. júna 2007, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.

Následne pri územnom a stavebnom povoľovaní stavieb a zariadení je potrebné rešpektovať platné technické normy SR, ako aj špecifické pokyny a usmernenia Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Žiline a Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Liptovskom Mikuláši.

Činnosti okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru sú zabezpečovanie úloh súvisiacich so zdolávaním požiarov, s poskytovaním pomoci a s vykonávaním záchranných prác pri haváriách, živelných pohromách a pri poskytovaní pomoci pri iných mimoriadnych udalostiach. Požiarnu ochranu zabezpečujú Hasičské a záchranné zbory SR v spolupráci s príslušníkmi dobrovoľného hasičského zboru obce L'ubel'a. V obci sa nachádza požiarna zbrojnica, ktorá je v zlom stave.

H.4 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „H“

- Rešpektovanie príslušných právnych predpisov uvedených v rámci kapitoly.
- Zohľadniť závery a odporúčania z analýzy územia okresu Liptovský Mikuláš z hľadiska možnosti vzniku mimoriadnych udalostí, ktorá je vlastne posúdením nebezpečenstva pre prípad vzniku mimoriadnej udalosti s ohľadom na zdroje ohrozenia.
- Rešpektovať vyhradené záplavové územie v obci.
- V obci sú na potoku Kľačianka modelovo vymedzené záplavové územia storočnej vody q_{100} , ktoré v zmysle § 20 Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami predstavujú inundačné územie.

I. ŠPORT, REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

I.1 ŠPORT

Športové aktivity v obci sú limitované. Pre menšie deti je k dispozícii oplotené detské ihrisko. Od roku 2022 je k dispozícii multifunkčné ihrisko, ktoré sa nachádza na východnom okraji obce. Futbalové ihrisko sa nachádza v susednej obci Ľubel'a. Na pozemkoch pri kostole je možné využiť upravené trávnaté plochy (konštrukcie futbalových bránok a volejbalových žrdí).

I.2 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH (TURIZMUS)

Podľa dokumentu Územný generel cestovného ruchu Žilinského kraja územie obce spadá do regiónu cestovného ruchu (CR) Liptov, ktorý disponuje najkomplexnejšou ponukou rôznych produktov CR, a to počas celého roka. Neďaleké lyžiarske strediská (napr. Jasná, Závažná Poruba, Liptovský Ján Žiar alebo Malinô Brdo) sú zároveň bázou pre letné pobyty, pešiu turistiku, rovnako termálne kúpaliská sú taktiež v celoročnej prevádzke. Tieto strediská je možné ďalej rozširovať, a to tak v budovaní a skvalitňovaní ubytovacej kapacity, ako aj horských dopravných zariadení a doplnkových športových služieb. Oblasť je však naďalej vhodná na zakladanie nových komplexných stredísk s celoročnou prevádzkou. V porovnaní s inými regiónmi CR je Liptov menej vybavený kultúrno-historickými pamiatkami, chýba aj stmelujúci faktor pre oblasť horného i dolného Liptova.

V obci boli rekreačné možnosti rozvinuté vo forme turistického bývania (chaty, chalupy). Chatárska osada sa v obci nenachádza. Zhluky chatiek sa nachádzajú na západnom (pred kameňolomom) a juhovýchodnom okraji obce (za cintorínom v ústí Kľačianskej doliny), ostatné chaty či chalupy sú rôzne rozmiestnené v rámci intravilánu.

Obec nedisponuje významnými atraktivitami, je skôr východným bodom pre turistiku a cykloturistiku v širšej oblasti Liptova. Obyvatelia aj návštevníci môžu využiť blízkosť Liptovskej Mary, Vodného parku Bešeňová a blízkych pohorí Nízke Tatry a Chočské vrchy.

K miestnym zaujímavostiam možno zaradiť kostol sv. Alžbety z 19.st. s externou zvonnicou. Pri kostole sa nachádza aj turistický prístrešok – odpočívadlo. Z ostatných zaujímavostí možno spomenúť prístrešok kríž a dve pamätné tabule v centrálnej časti obce.

V zmysle cyklostratégie „Budovanie cyklotrás na území Žilinského samosprávneho kraja“ (ŽSK 2014) obcou prechádza Liptovská cyklomagistrála č. 035. Je súčasťou siete hlavných cykloturistických trás, konkrétne vetvy prepájajúcej mestá Ružomberok (v návrhu) a Liptovský Hrádok.

Liptovská cyklomagistrála (č. 035) národného významu v súčasnosti (2023) spája Bešeňovú (významný rázcestník viacerých trás) s podhorskými obcami, pričom čiastočne kopíruje severné úpätia predhoria Nízkych Tatier. Do obce Liptovské Kľačany vchádza zo západu kopírujúc úpätie predhoria Nízkych Tatier ku kameňolomu, odkiaľ sa stáča na sever „obchvatom“ intravilánu obce, pri kostole sa napája na hlavnú cestu III/2326 smer Ľubel'a.

Rovnakou trasou prechádza aj modrá náučná cykloturistická trasa N2401 – Vlkolínec – Pribylina. Oblasťná cyklotrasa (5467 Vlchy – Ľubel'a – Hrachovisko – Liptovská cyklomagistrála) prepája Liptovskú cyklomagistrálu s obcou Vlchy, kde je možnosť prestupu na vlak (železničná stanica Liptovské Vlchy). Táto trasa intravilán obce Liptovské Kľačany obchádza po zvlnenom teréne na západe od obce. Obcou prechádza aj medzinárodná pešia pútnická Svätjakubská trasa (z Dukly do Santiaga de Compostella v Španielsku), a to v rovnakom koridore ako Liptovská cyklomagistrála.

Iná turisticky značená trasa katastrom obce neprechádza. V rámci individuálnej turistiky je možnosť vychádzky do Kľačianskej doliny popri potoku Kľačianka až skalnému útvaru Skalné okno. Cesta však nie je označená. Inou možnosťou je prechádzka zvlneným terénom do susednej obce Malatíny popri kaplnkách pri Hrachovisku a na Petrikovej horičke.

V obci sa nachádza niekoľko ubytovacích zariadení typu chata či chalupa:

- Hájoňa Liptovské Kľačany (10 lôžok) - juhovýchodný okraj v ústí Kľačianskej doliny.
- Chata Medellin (18 lôžok).
- Chalupa Marta (10 lôžok).
- Chata 5937 (8 lôžok).

I.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE „I“

- Obec má nedostatočne využitý turistický aj cykloturistický potenciál.
- V prípade cykloturistiky je dôležité podporovať kvalitatívne prvky – vybudované cykloturistické trasy je dôležité doplniť náležitou infraštruktúrou.
- Pre intenzívnejšie využívanie pešej rekreácie v rámci obce je vhodné dobudovanie chodníkov popri cestách.

J. DOPRAVA

J.1 ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY

ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY A VÄZBY

V národných súvislostiach rozvoja dopravy sa obec Liptovské Kláčany nachádza na hlavnom urbanistickom koridore Bratislava – Trnava – Trenčín – Žilina – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – Poprad – Prešov – Košice, ktorý vytvára Diaľnica D1 a železničná trať č. 180 (105). Zabezpečuje dopravné spojenie metropol Bratislava a Košice. Z hľadiska rozvojových priorít štátu v oblasti dopravy ide stále o rozhodujúci strategický koridor. Hlavne v téme diaľničného prepojenia D1 metropol západného a východného Slovenska.

Uvedené trasy sú súčasťou celoeurópskej sústavy dopravnej siete krajín Európskej únie TEN-T. Politika transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) je zameraná na výstavbu a rozvoj celoeurópskej siete železničných tratí, ciest, vnútrozemských vodných ciest, námorných trás, prístavov, letísk a železničných terminálov.

- Diaľnica D1 je súčasťou európskeho multimediálneho koridoru základnej siete CORE TEN-T „Rýn – Dunaj (Rhine – Danube)“, v smere Frankfurt – Norimberg – Praha – Brno – Žilina – Prešov – (Užhorod), v úseku:
 - Ivachnová – Važec.
- Železničná trať č. 180 (105) je súčasťou európskeho multimediálneho koridoru konvenčnej siete TEN-T „Rýn – Dunaj (Rhine – Danube)“, v smere Hranice (CZ) – Púchov – Žilina – Poprad – Košice – Čierna nad Tisov – (Čop), v úseku:
 - Vrútky – Štrba.

NADRADENÁ CESTNÁ SIŤ

Nadradenú komunikačnú sieť tvoria rýchlostné cesty a diaľnice v správe s Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. a cesty I. triedy v správe Slovenskej správy ciest, a.s. Na nadradenú cestnú sieť sa napájajú cesty II. a III. triedy, ktoré má v správe Žilinský kraj, ako aj mieste a obecné cesty.

Obec Liptovské Kláčany sa svojou polohou nachádza v kontaktnej polohe diaľnice D1 a cesty 1. triedy č. I/18, od ktorých je situovaná južným smerom. S cestou I/18 je prepojená regionálnou cestou 3. triedy č. III/2326.

Napojenie obce na diaľnicu zabezpečujú mimoúrovňové križovania MÚK D1 – I/18 Ivachnová (cca 10 km) a MÚK D1 – I/18 Liptovský Mikuláš (cca 18 km). Cesta I/18 vytvára paralelnú (záložnú) komunikáciu diaľnice D1.

REGIONÁLNA KONCEPCIA ROZVOJA DOPRAVY

Regionálna koncepcia rozvoja dopravy je definovaná územným plánom Žilinského samosprávneho kraja v aktuálnom platnom znení. Ide o záväzný územnoplánovací nástroj regiónu, v s ktorým musia byť všetky územné plány miest a obcí v kraji v súlade. Významným dokumentom ovplyvňujúci regionálne aspekty rozvoja dopravného systému kraja je aj Stratégia udržateľného rozvoja dopravy a mobility Žilinského samosprávneho kraja (SURDM ŽSK).

Základnou víziou SURDM ŽSK je uplatnenie prvkov udržateľnej mobility kraja, predovšetkým zmenou del'by prepravnej práce v prospech hromadnej dopravy s cieľom zníženia negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie.

Aktuálne trendy rozvoja dopravy Žilinského kraja sú formulované v novopripravovanej územnoplánovacej dokumentácii Žilinského kraja (AŽ Projekt, s.r.o.) V oblasti zabezpečenia udržateľnej dopravnej (vnútornej a vonkajšej) dostupnosti kraja je podľa dokumentácie najvyššou prioritou ŽSK realizácia integrovaného dopravného systému kraja (IDS). IDS je sofistikovaný a koordinovaný systém vzájomnej nadväznosti prímestskej autobusovej dopravy (ďalej len „PAD“), mestskej hromadnej dopravy (ďalej len „MHD“), železničnej osobnej dopravy (ďalej len „ŽOD“), individuálnej automobilovej dopravy (ďalej len „IAD“), cyklistickej a pešej dopravy. V jeho rámci má najvýznamnejšie postavenie systém hromadnej dopravy osôb. V kontexte IDS zohráva významnú podmieňujúcu rolu optimálnej funkčnosti systému dokončenie a kompletizácia výstavby siete diaľnic D1 a D3, ako aj rýchlostnej cesty R3. Ich prínos spočíva v uvoľnení kapacít ciest, ktoré v súčasnosti supľujú funkciu diaľnic a rýchlostných ciest (cesty I/11, I/12, I/18, I/59, I/60, I/65), resp. ktoré sa nachádzajú v najintenzívnejšie osídlených častiach kraja.

J.2 CESTNÁ DOPRAVA

J.2.1 CESTNÁ SIĽ OBCE

CESTY 1. TRIEDY

Na území obce Liptovské Kláčany sa cesta 1. triedy nenachádza.

Od severnej hranice riešeného územia obce sa vo vzdialenosti 1,2 km nachádza cesta 1. triedy I/18 úseku Partizánska Ľupča – Liptovský Mikuláš.

Cesta je vedená v trase Žilina – Ružomberok – Poprad – Prešov – Michalovce. Jej dĺžka je cca 300 km. V úseku Žilina – Prešov vedie paralelne s diaľnicou D1. V zmysle STN a TP predstavuje záložnú komunikáciu, ktorá v čase plánovaných prerušení dopravy na diaľnici alebo v rámci nepredvídateľných okolností zabezpečuje plynulý a bezkolízny odklon tranzitnej dopravy. Na území obce ide o medzikrižovatkové úseky s obomi dopravnými smermi. Funkčná klasifikácia je nadregionálna, stavebná kategória ju označuje ako krajinská cesta. Správcom je Slovenská správa ciest – IVSC Žilina. V peáži nie je vedená s inou cestou.

CESTY 2. TRIEDY

Cesta II. triedy sa na území obce nenachádza.

CESTY 3. TRIEDY

Hlavnú (kostrovú) dopravnú komunikáciu obce tvorí obojsmerná cesta 3. triedy č. III/2326 (pôvodne III/018120). Ide o miestnu zbernú cestu funkčnej triedy B3.

Funkčná klasifikácia je podregionálna, stavebnú kategóriu predstavuje hlavná miestna cesta. Správcom cesty je Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja, závod Liptov.

Cesta III/2326 sa napája na cestu I/18 na území obce Ľubel'a, následne je vedená južným smerom cez zastavené územie obce Ľubel'a až po severnú hranicu riešeného územia obce Liptovské Kláčany. Následne pokračuje južným smerom ku kostolu sv. Alžbety, pod ktorým sa mierne stáča dol'ava do zastavaného územia obce, resp. sa rozvetvuje s miestnou cestou vedúcou ku kameňolomu. Cesta III. triedy tu tvorí hlavnú miestnu zbernú komunikáciu. Cesta III/2326 ako cesta 3. triedy končí za budovou obecného úradu, odkiaľ pokračuje v koridore miestnej cesty.

Na cestu III/2328 sú napojené obecné cesty, areálové a účelové komunikácie, ako aj poľné nespevné komunikácie, vrátane súkromných domových a bytových napojení.

V zmysle § 15 Vyhlášky 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) hranicu cestných ochranných pásiem určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti:

- 20 metrov od osí vozovky cesty III. triedy.

Pre cesty III. triedy mimo zastavaného územia Slovenská správa ciest odporúča rezervovať koridor minimálnom šírkovom usporiadaní C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101 a v zastavanom území v kategórii MZ 8,5/50, resp. MZ 8,0/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110.

OBECNÉ CESTY

Miestne komunikácie, resp. v zmysle novelizovanej legislatívy obecné cesty tvoria systém prevažne zokruhovaných ciest, ktoré sa napájajú predovšetkým na cestu III/2326. Ide o funkčnú úroveň Miestna obslužná komunikácia C2 alebo C3 MO 6,0/30.

Priestorové vymedzenie obecných ciest je znázornené vo grafickej časti dokumentácie – vo výkrese č. 3 – Analýza dopravy.

Šírkové usporiadanie miestnych ciest je potrebné plánovať v súlade STN 73 6110 a TP.

NESPEVLENÉ POĽNÉ A LESNÉ CESTY

V obci sa nachádzajú aj nespevné poľné cesty, ako aj lesné účelové cesty. Využívajú sa predovšetkým pre poľnohospodárske účely, pre lesné práce alebo pre výkon správy NAPANTu. Ich priestorové vymedzenie je uvedené vo výkresovej časti dokumentácie. Ide však o sezónne alebo periodické využitie, ktoré sa v priebehu rokov môže čiastočne v území zmeniť.

J.2.2 PARKOVANIE

Statická doprava nie je v obci organizovaná celoplošne. Parkovanie je realizované predovšetkým na vlastných pozemkoch alebo pozdiž, resp. kolmo na verejné komunikácie. Častokrát aj na úkor verejnej zelene.

Parkoviská sa nachádzajú pred obecným úradom, pred cintorínom, pri potravinách s pizzériou v centrálnej časti obce a tiež na vršku pred Kostolom sv. Alžbety.

Pri návrhu nových lokalít bývania a občianskej vybavenosti je potrebné vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110.

J.2.3 CHARAKTERISTIKA DOPRAVNÝCH PARAMETROV

INTENZITA DOPRAVA

Intenzita dopravy sa sleduje v rámci celonárodného sčítania dopravy, ktoré realizuje Slovenská správa ciest spravidla každých päť rokov. Vzhľad na pandemickú situáciu ochorenia COVID sa sčítanie v roku 2020 nerealizovalo. Najaktuálnejšie výsledky sú tak z roku 2015 nasledovne.

Cesta I/18 severne od obce má označenie sčítacieho úseku 90190.

Tabuľka: Intenzita dopravy na ceste I/18

Rok	Úsek	Cesta	Ťažké vozidlá T	Osobné vozidlá O	Motocykle M	Spolu S
2005	90190	18	348	3 067	12	3 427
2010	90190	18	392	3 641	18	4 051
2015	90190	18	355	2 275	18	2 648

Zdroj: SSC

Na základe výhľadových koeficientov rastu intenzity cestnej dopravy, ktoré publikovala Slovenská správa ciest, možno na danom úseku 90190 očakávať v roku 2030 celkovo cca 4 100 vozidiel a do roku 2040 zhruba 4 420 vozidiel. Samozrejme ide o orientačné čísla, ktoré nezohľadňujú súčasné trendy rozvoja dopravy.

DOPRAVNÉ ZÁVADY

Staršia komunikačná sieť, predovšetkým v lokalitách s pôvodnou rodinnou alebo chatovou zástavbou, vykazuje známky nielen zlého technického stavu, ale aj nedostatočného šírkového usporiadania s výskytom bodových závad. Medzi najviac vyskytujúce sa závady patrí nevyhovujúci rozhl'ad na križovatkách alebo nedostatočná šírka vozovky s otočkami pri vybavenosti územia alebo pri cintorínoch.

Na starších obslužných komunikáciách nižšej funkčnej triedy (C3) nie je reálne rozširovať profil komunikácie, ale je nutné obnoviť, prípadne doplniť nevyhovujúce vodorovné a zvislé dopravné značenie. Zároveň dopravným značením je potrebné regulovať vjazd nákladnej dopravy. Rovnako je potrebné zlepšiť technický stav vozoviek a odstrániť bodové závady, ktoré tvoria potenciálne bezpečnostné riziko. Zlé rozhl'adové podmienky na križovatkách je vhodné odstrániť stavebnými úpravami. Pri nemožnosti použiť stavebnú úpravu je potrebné zmeniť organizáciu dopravy tak, aby križovatky neboli potenciálnym miestom pre vznik dopravných nehôd (zmeny v organizácii a pod.).

J.3 VEREJNÁ AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

Verejná osobná doprava v obci Liptovské Kľačany je zabezpečovaná výlučne prímestskou autobusovou dopravou (PAD). PAD zabezpečuje firma ARRIVA Liorbus a.s..

Obec je pokrytá 3 zastávkami PAD. Z priaznivej pešej dostupnosti k najbližšej zastávke (do 400 m, resp. 5 minút chôdze) sa vymyká len južná časť intravilánu obce, kde sa nachádza aj obecný cintorín. Mimo priaznivej dostupnosti je farma patriaca susednej obci Ľubel'a, ktorá je prístupná z „kľáčianskej“ cesty III/2326. Spojenie s okresným mestom Liptovský Mikuláš je vzhľadom na veľkosť obce pomerne vyhovujúce obmedzené - 6 spojov v ranej špičke a 2 popoludní (v opačnom smere 2 ráno a 4 popoludní). Počas víkendov sú v prevádzke 3 spoje (obojsmerne). Spoje sú rovnomerne rozložené počas celého dňa.

Priame spojenie je okrem Liptovského Mikuláša aj s obcami Ľubel'a a Dúbrava a čiastočne aj s obcami Galovany, Gôtovany a Svätý Kríž. Jeden ranný, resp. popoludňajší spoj spĺňa požiadavky integrovanej dopravy, a to do obce Vlachy, kde je možnosť prestupu na vlak (železničná stanica Liptovské Vlachy).

J.4 CYKLISTICKÁ DOPRAVA

V obci doposiaľ neboli vybudované podmienky pre bezpečnú cyklistickú dopravu. Základným prostriedkom presunu je cesta III. triedy 2326 resp. miestne komunikácie.

Z hľadiska cykloturistiky je možné využiť Liptovskú cyklomagistrálu, ktorá je súčasťou hlavnej cykloturistickej siete kraja. Keďže trasa nie je súčasťou kostrovej dopravno-obslužnej siete kraja (v zmysle cyklostratégie „Budovanie cyklotrás na území Žilinského samosprávneho kraja“ z roku 2014), jej budovanie nemá vysokú prioritu. Do obce vstupuje zo západu po poľnej ceste, napája sa na asfaltovú cestu z kameňolomu ku kostolu a pokračuje na sever do obce Ľubel'a. Pokračovaním po cestách III. triedy 2326 a 2325 cez Krmeš je možné napojenie na bod verejnej hromadnej dopravy s umožnením prepravy bicyklov (železničná stanica Liptovské Vlaky).

J.5 PEŠIA DOPRAVA

Chodci nemajú v obci k dispozícii chodníky. Sú preto odkázaní využívať cestu III. triedy 2326 a miestne komunikácie spolu s automobilmi a cyklistami.

J.6 LETECKÁ DOPRAVA

Najbližšie medzinárodné letisko sa nachádza v Poprade (Poprad-Tatry), ako aj v obci Dúbrava, kde je situované súkromné medzinárodné Letisko Jasna.

Medzinárodné Letisko Jasna (AERODROME JASNA INTERNATIONAL) bolo pretransformované z bývalého letiska pre letecké práce v poľnohospodárstve a dňa 4.12.2015 bolo ministrom dopravy potvrdené ako verejné medzinárodné letisko. Týmto sa zaradilo medzi významné letiská ako Bratislava, Poprad, Žilina. Ako medzinárodné letisko má Schengenskú hranicu, na letisku je poskytovaná colná a pasová služba.

Pre toto letisko boli určené ochranné pásma ešte ako pre bývalé letisko pre letecké práce avšak spracované sú nové ochranné pásma, ktoré sa vyžadujú pre súčasnú prevádzku verejného medzinárodného letiska (v rozsahu prekážkových rovín a plôch).

Časť riešeného územia obce sa nachádza v plošnom priemete ochranných pásiem Letiska Jasna, ktoré boli určené rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-104/86 zo dňa 30.06.1986 (ešte pre Letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve Gôtovany), pričom pre územie dotknuté ochrannými pásmami vyplývajú nasledovné obmedzenia, ktoré limitujú jeho využitie:

- Výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov) a porastov, ktoré je určené ochranným pásmom vodorovnej prekážkovej roviny, s obmedzením objektov do úrovne nadmorskej výšky 669,33 m n.m. Bpv.
- Obmedzenie určené priestorom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN, v ktorom musia byť nové vedenia elektrického prúdu alebo prekládky existujúcich vedení s napätím 1 000 V a viac riešené podzemným káblom, ak tieto nie sú tienené existujúcimi prekážkami.

Nakoľko však v súčasnosti platnými ochrannými pásmami nie je pokryté celé územie, v ktorom by mala byť za účelom zachovania prevádzkyschopnosti letiska regulovaná výška objektov, v rozsahu potrebnom pre súčasný charakter prevádzky, Dopravný úrad ako príslušný orgán civilného letectva odporúča rešpektovať aj prekážkové roviny a plochy Letiska Jasna v rozsahu, aký vyžaduje Hlava 4 Obmedzenia a odstránenie prekážok predpisu LI4 Letiská, J. zväzok - Navrhovanie a prevádzka letísk, vydaného Úpravou č. 21/2006 Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky zo dňa 24.10.2006. .

Tieto prekážkové roviny a plochy vymedzujú vzdušný priestor v okolí letiska, ktorý musí byť udržiavaný bez prekážok, a to stanovením maximálnych výšok objektov (stavby, zariadenia nestavebnej povahy /vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov pri realizácii stavieb, porast a pod.) tak, aby mohla byť letecká prevádzka vykonávaná bezpečne, a aby sa zabránilo vytváraniu prekážok, v dôsledku ktorých by sa stalo letisko nepoužiteľným.

Z prekážkových rovín a plôch vyplýva pre časť územia obce výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov) a porastov, ktoré je určené:

- Vnútorou vodorovnou rovinou, s obmedzením objektov do úrovne nadmorskej výšky 685,00 m n.m. Bpv.
- Kuželovou plochou, s obmedzujúcimi výškami objektov v rozmedzí nadmorských výšok 685,00-720,00 m n.m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v sklone 1 :20 /5%/ v smere od letiska.

V zmysle ustanovení § 28 ods. 3 a § 30 leteckého zákona je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v povoloňovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri:

- Stavbách a zariadeniach nestavebnej povahy, ktoré by svojou výškou, použitím stavebných mechanizmov alebo charakterom mohli narušiť alebo narušia ochranné pásmo Letiska Jasna.
- Stavbách alebo zariadeniach vysokých 100 m a viac nad terénom.
- Stavbách alebo zariadeniach vysokých 30 m a viac umiestnených na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu.
- Zariadeniach, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice.
- Zariadeniach, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje.

J.7 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „J“

- Obmedzená infraštruktúra pre cyklistov a cykloturistov.
- Slabé pokrytie prímestskou verejnou hromadnou dopravou.
- Absencia chodníka takmer v celej obci.
- V kontexte s STN nedostatočná šírka vozovky obecných ciest, ako aj absencia otočiska na zaslepených cestách.
- Dopravná obsluha kameňolomu spôsobuje zvýšenú intenzitu ťažkých vozidiel, čo má za následok zvýšený hluk, prašnosť, ako aj vibrácie.
- Skutkový stav miestnych ciest vo viacerých prípadoch nekorešponduje s právnym stavom podľa evidencie katastra nehnuteľností, kde sa cesta nachádza v odlišnej podobe ako ju vymedzuje dotknutá parcela v katastri.
- Nerealizované plochy statickej dopravy pre zariadeniach občianskej vybavenosti.
- Pri viacerých nehnuteľnostiach, najmä pri starších stavbách, nie je možné realizovať parkovanie osobných áut na vlastných pozemkoch.

K. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

K.1 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

K.1.1 VODNÉ PLOCHY A VODNÉ TOKY

Územie sa zvažuje od juhu k severu. Územie obce kopíruje povodie potoka Kl'áčianka a menších prítokov z oblasti v okolí kameňolomu. V Kl'áčianskej doline sa do Kl'áčianky napája niekoľko trvalých aj sezónnych potokov. Kl'áčianka je vodohospodársky významný vodný tok spravovaný Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p. (SVP). V správe SVP sú aj drobné vodné toky - Protivný potok, Lomový potok, tok Hrachovisko, tok Zádiel, tok Biela a niekoľko bezmenných drobných prítokov. Vodný tok Kl'áčianka je v rámci II. cyklu aktualizácie „Plánu manažmentu povodňového rizika“ (PMPR) zaradený medzi úseky vodných tokov s existujúcim potenciálne významným povodňovým rizikom.

Rozvojové zámery v obci SVP odporúča riešiť v súlade s uvedenými mapami povodňového ohrozenia a povodňového rizika (MPO a MPR) a taktiež ich zapracovať do grafickej ako aj textovej časti ako potenciálny obmedzujúci regulatív pri funkčnom využívaní územia.

Je taktiež potrebné uviesť, že obec v zmysle § 6 ods. 10 zákona č.7/2010 o ochrane pred povodňami Z.z. zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce pri najbližšom preskúmaní schváleného územného plánu. Na potoku Kl'áčianka sú modelovo vymedzené záplavové územia storočnej vody q_{100} , ktoré v zmysle § 20 Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami predstavujú inundačné územie definované v zmysle uvedeného zákona.

SVP požaduje rešpektovať a pri návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:

- Rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z.z., Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.
- V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 zachovať ochranné pásmo vodohospodársky významného vodného toku Kl'áčianka v šírke min. 6 m od brehovej čiar obojstranne a ochranné pásmo ostatných vodných tokov v šírke min. 4 m od brehovej čiar obojstranne.
- V ochrannom pásme, ktoré SVP požaduje ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.
- Osadenie stavieb, oplotenie samotného pozemku resp. akékoľvek stavebné objekty v dotyku s vodným tokom umiestňovať za hranicou ochranného pásma.
- Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.
- Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.Z) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiar. pri drobných vodných tokoch sú do 5 m od brehovej čiar.

V prípade situovania stavebných objektov v blízkosti vodných tokov požaduje jednotlivé stavby umiestňovať v dostatočnej vzdialenosti od vodných tokov nad hladinu Q_{100} (súvislá zástavba, priemyselný areál, významné líniové stavby a objekty a pod.) resp. Q_{50} (chatová zástavba, rekreácia, jednostranná výstavba a pod.). Stavby situované v blízkosti vodných tokov odporúča osádzať s úrovňou prízemnia min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov. Vzáujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami. Potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov (v zmysle § 48 a § 49 zákona č.364/2004 Z.z. o vodách) správca vodných tokov požaduje nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodné toky navrhnuté:

- Ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu a pod.), ktorá v prípade vhodných technických podmienok môže byť v súbehu s vodným tokom, a s následným - iba jedným spoločným križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku.
- Križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a v súlade s STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“.
- Za účelom optimalizácie a regulácie nových mostných objektov križujúcich vodné toky, návrh situovania (umiestnenia) žiada ešte pred zahájením spracovania podrobnejšej projektovej dokumentácie odsúhlasiť s SVP a v prípade možností prednostne využívať už vybudované mostné objekty, ak to technické vybavenie záujmového územia umožňuje.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Na území, v ktorom nebude zabezpečené odvádzanie splaškových odpadových vôd verejnou kanalizáciou, produkované splaškové odpadové vody žiada akumulovať vo vodotesných žumpách, a ich zneškodňovanie zabezpečiť v súlade so Zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách. S budovaním malých čistiarní odpadových vôd bude možné uvažovať len v riedko osídlenej oblasti. (§36 ods.3 Vodného zákona), s budovaním malých domových čistiarní odpadových vôd v urbanizovanom území so súvislou zástavbou SVP nebude súhlasiť. V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.). Odvádzanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je nutné riešiť na pozemku investora.

V ďalšom procese obstarávania a spracovania územného plánu obce je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v ňom výstavbu a iné nevhodné činnosti a vytvárať podmienky pre:

- Pre prirodzené meandrovanie vodných tokov.
- Pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia.
- Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody, vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí.
- Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.
- V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.
- Vytvárať územno-technické predpoklady na úpravu odtokových pomerov, protipovodňových opatrení a revitalizáciu vodných tokov.
- Podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia,
- Obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov na pobrežných pozemkoch a v rozsahu ochranného pásma je dôležité odsúhlasiť s SVP.

K.1.2 ZÁSOBOVANIE VODOU

Vodovod v obci Liptovské Kľačany je súčasťou skupinového vodovodu (SKV) Liptovský Mikuláš, ktorý je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti, a.s. (LVS). Vodárenskými zdrojmi pre túto časť SKV sú zdroje Vyvieračka (povolený odber 150 l/s) a Štola (povolený odber 43,1 l/s) v k.ú. Demänovská Dolina - voda upravovaná v úpravni Demänovská Dolina, v prípade potreby je možné využiť aj vodárenské zdroje Kamenistá 1,2 a vrty v k.ú. Liptovský Hrádok a Liptovská Porúbka - voda upravovaná v úpravni Liptovská Porúbka. SKV privádza vodu z uvedených zdrojov do vodojemu Kľačany, ktorý sa nachádza už na území susednej obce Ľubel'a. Z vodojemu Kľačany je voda do obce rozvádzaná potrubiami s materiálom a parametrami v úseku vodojem – obecný úrad: PVC DN 150. Do ostatných častí obce pokračuje s parametrami PVC DN 100, resp. DN 110. V úseku od kostola na sever do oblasti Lániky je v ocelovom prevedení (DN 100), to sa týka tiež pripájacieho úseku v oblasti potraviny/reštauračné zariadenie.

Údaje o vodojeme VDJ Kľačany LMN28: výška min. 710,00, max. 714,00 m n.m., objem 1 x 100 m³. Objem vodojemu je postačujúci pre súčasnú potrebu obce. Spotreba vody v obci bola v roku 2021 cca 18 000 m³ („kubíkov“), teda 18 000 000 litrov (podľa ŠÚ SR 2023).

Potrubia vodovodu sú však v nevyhovujúcom technickom stave (podľa Programu rozvoja obce Liptovské Kláčany na roky 2022-2028). V obci sú na mnohých miestach k dispozícii aj studne, ktorých kvalita vody je vyhovujúca.

V rámci spracovania územného plánu LVS žiada dodržať pásmo ochrany vodovodných potrubí (existujúcich aj navrhovaných) min. 1,5 m od vonkajšieho kraja potrubia na každú stranu. V tomto pásme nemôže byť navrhovaná stavebná činnosť ani umiestňované žiadne objekty. Ku všetkým zariadeniam a objektom LVS musí zostať zachovaný prístup pre pracovníkov aj s potrebnou mechanizáciou (automobily, stavebné stroje a pod.).

K.1.3 ODKANALIZOVANIE

V súčasnosti v obci verejná kanalizácia vybudovaná nie je. Podľa SODB 2021 splaškové odpadové vody sú odvádzané do žump (142 domov, čo je asi 85 %), domácou čističkou odpadových vôd (ČOV) disponuje 17 domov (asi 10 %), bez kanalizácie je 5 domov (3 %). Podľa Programu rozvoja obce Liptovské Kláčany na roky 2022-2028 technický stav žump nie je vyhovujúci, nie sú vodotesné, sú nevhodne prevádzkované a vyprázdňované, čím hrozí unikanie odpadových vôd do podzemných vôd, a tým ohrozujú ich kvalitu.

V roku 2023 bolo vydané stavebné povolenie pre spoločný projekt splaškovej kanalizácie s obcou Ľubel'a. Splašková kanalizácia DN300 bude vedená v celkovej dĺžke 1 927 m (63 šachiet). ČOV bude umiestnená v severnej časti obce Ľubel'a. Počas výstavby budú, vzhľadom na stiesnené pomery a nutnosť dodržania normy odstupu inžinierskych sietí, potrebné vybudovať preložky verejného vodovodu v dĺžke 39,6 m (materiál HDPE s DN 100). Materiál kanalizačného potrubia splaškovej kanalizácie bude PVC s DN 300. Celková dĺžka bude 1 927 m. Vybudovaných bude 63 šachiet. Kanalizačné odbočenia povedú k 111 domom (DN 150 príp. 200) v celkovej dĺžke 650,6 m. V grafickej časti územného plánu (výkres 4 - Technická infraštruktúra) je znázornená navrhovaná sieť splaškovej kanalizácie v obci, ktorá bola prebratá z projektovej dokumentácie (prílohy k stavebnému povoleniu).

K.2 ENERGETIKA

K.2.1 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

V obci je vybudovaná rozvodná sieť (distribučná sústava) elektrickej energie v správe spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s. (SSD). Zásobovanie elektrickou energiou sa realizuje vzdušným vedením z nadradenej energetickej sústavy vysokého napätia (VN) 22 kV z rozvodne Liptovská Mara (prierezu 3x42/7AlFe). Domácnosti a ostatné objekty sú na ňu napojené prostredníctvom piatich trafostaníc - stožiarového a priehradového typu vo východnej časti kompaktnej zastavanej časti obce a kioskového typu v severnej časti kompaktného zastavaného územia obce (neďaleko kostola) a tiež v lokalitách Lipky a Lániky. Kapacita elektrickej siete je v súčasnosti vyhovujúca.

V zmysle požiadaviek SSD prípojky na trafostanice v zastavenej časti treba riešiť ako zemné káblové. Trafostanice treba riešiť ako kioskové do 630 kVA. Napojenie nových odberných miest je možné len z trafostaníc vo vlastníctve SSD. Rozvody nízkeho napätia (NN) treba riešiť ako zemné káblové, s dĺžkou výbežkov od zdroja max. 350 m. Na území obce sa nachádzajú podzemné aj nadzemné vedenia v správe SSD, od ktorých je potrebné pri výstavbe dodržať ochranné pásmo.

V prípade požiadavky na prekládku energetických zariadení je potrebné tieto riešiť v zmysle zákona č.251/2012 Z.z. § 45 "Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia" v ktorom sa uvádza:

1. Preložkou elektroenergetického rozvodného zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmena jeho trasy.
2. Náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník elektroenergetického rozvodného zariadenia a ten, kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak. Preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia vykonáva prevádzkovateľ sústavy alebo za podmienok ním určených aj iná oprávnená osoba. Vlastníctvo elektroenergetického rozvodného zariadenia sa preložkou nemení.

SSD ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj jej realizátora. Toto schválenie musí byť vykonané minimálne 60 dní pred plánovaným termínom preložky. V prípade, že k tomuto schváleniu nedôjde, SSD nesúhlasí s realizáciou preložky energetického zariadenia. Nie všetky VN vzdušné vedenia je z technického hľadiska možné preložiť do zemného VN kábla, respektíve prostredníctvom vzdušného VN kábla. Posúdenie, ktoré VN vedenie je možné preložiť prostredníctvom káblového vedenia je výhradne v právomoci SSD, ktoré si vyhradzuje právo nevykonať preložky za predpokladu, že by tieto negatívne ovplyvnili distribučnú sústavu. Pre financovanie

elektroenergetických zariadení potrebných pre pripojenie bude použitý mechanizmus, resp. dohoda s SSD v zmysle platnej legislatívy v čase výstavby.

Tabuľka: Trafostanice

typ	názov	popis
priehradová	167-TS KĽAČANY OBEC 1	IT 22 kV / TN - C 0,4 kV 50 Hz
stožiarová - 2 stĺpová	167-TS KĽAČANY OBEC 2	IT 22 kV / TN - C 0,4 kV 50 Hz
kiosková	167-TS KĽAČANY LIPKY	3/PEN, ~50 Hz, 400/230V, TN-C, 22/0,42 kV IT 50 Hz
kiosková	167-TS KĽAČANY OBEC	3, ~ 50 Hz, 22kV, IT (167/SS)
kiosková	167-TS KĽAČANY LÁNIKY	22/0,42 kV IT 50 Hz

Zdroj: terénny prieskum 2023, SSD 2023

K.2.2 ZÁSOBOVANIE PLYNOM A VYKUROVANIE

Obec nie je plynofikovaná a v katastrálnom území obce sa plynárenské zariadenia vrátane ich príslušenstva nenachádzajú. SPP - distribúcia, a.s. Bratislava (SPP-D) v katastrálnom území obce nerealizuje výstavbu ani nepripravuje realizáciu výstavby plynárenských zariadení.

V zmysle aktuálne platného znenia Územného plánu regiónu Žilinského samosprávneho kraja je plánované vybudovanie strednotlakového plynovodu (STL2) od Ružomberka smerom na Liptovský Mikuláš, odkiaľ bude možné napojenie aj pre obec Liptovské Kľačany aj susednú Ľubel'ú.

V zmysle stanoviska poskytnutého obci prípadnú plynofikáciu SPP-D požaduje riešiť koncepčne v súlade s podmienkami, vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov a na základe podmienok a vyjadrení SPP-D, ako prevádzkovateľa siete. V tom prípade požaduje zachovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma navrhovaných plynárenských zariadení tak, ako tieto vyplývajú z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.

V grafickej časti územného plánu (výkres 4 - Technická infraštruktúra) je znázornená navrhovaná sieť plynofikácie v obci, ktorá bola prebratá z konceptu územného plánu z roku 1997.

Vykurovanie je v obci je v súčasnosti (2023) zabezpečované individuálne prostredníctvom pevných palív (68 %) a elektrickej energie (30 %).

K.2.3 TELEKOMUNIKÁCIE, MOBILNÉ SIETE A INTERNET

TELEKOMUNIKÁCIE A ROZHLAS

Obec je napojená na uzlovú telefónnu oblasť (UTO) Liptovský Mikuláš 044, do pevnej komunikačnej siete je napojená cez MTO Ľubel'á. Rozvod z automatickej telefónnej ústredne je vykonaný káblovým vedením až po účasťnícke rozvádzače, z ktorých sú linky vedené priamo k účastníkom káblovým alebo vzdušným vedením.

V obci je zavedený rozhlas.

Podľa vyjadrenia Orange Slovensko, a. s., táto spoločnosť má v obci vybudovanú technickú infraštruktúru.

MOBILNÉ SIETE (GSM)

Severná časť obce je pokrytá mobilnou GSM sieťou Orange, O2 a T-Com. Obmedzené je pokrytie predhoria Nízkyh Tatier a jeho rázsochy. Bez signálu je Kľačianska dolina.

MOBILNÝ INTERNET

Podobne je na tom pokrytie 3G Orange (42 Mb/s) a 4G (4G+/LTE+ max. 200 Mb/s Orange, resp. 4G/LTE max. 100 Mb/s T-Com). 3G od T-Com je dostupné len v SZ časti k. ú. Obce, a to mimo intravilánu. Pokrytie 5G (až do 200 Mb/s) od O2 je uvádzaná na väčšine zastavaného územia obce. Pokrytie 3G a 4G od O2 je uvádzané na celom území obce.

PEVNÝ INTERNET

V zastavaných častiach obce je dostupný pevný internet Orange ASDL, 4G, pevný VDSL a IoT (NB-IoT, LTE-M), 4G/LTE a 5G od O2.

K.3 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

SÚČASNÝ STAV ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zdrojom komunálnych odpadov v obci sú obyvatelia obce, jej návštevníci, fyzické osoby podnikatelia a právnické osoby, ktoré na území obce sídlia alebo tu majú zriadené svoje prevádzky.

Podľa § 81 ods. 7 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, je obec povinná zabezpečiť:

- zber a prepravu zmesového komunálneho odpadu vznikajúceho na jej území
- zavedenie a vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu okrem prevádzkovateľov kuchýň, zavedenie a vykonávanie triedeného zberu jedlých olejov a tukov z domácností, zavedenie a vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov
- zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky

SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Nakladanie s komunálnym odpadom upravujú všeobecné záväzné nariadenia obce. Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať nebezpečné vlastnosti odpadov a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodňovaním.

Obec má zavedený systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu na základe zmluvy s OZO, a. s. Liptovský Mikuláš, ktorá ukladá odpad na centrálnu skládku v Partizánskej Ľupči.

SKLÁDKY ODPADOV

Najbližšie skládky na nie nebezpečný odpad sa nachádzajú v obciach Partizánska Ľupča a Podtúreň. Regionálna skládka odpadov Partizánska Ľupča v obci Partizánska Ľupča prevádzkuje Mondi SCP a.s.. Táto skládka je prevádzkovaná od roku 2000 predpokladaný rok ukončenia skládky je 2046. Skládka TKO Liptovský Hrádok - Žadovica odpadov v Podturni prevádzkuje mesto Liptovský Hrádok a je zároveň environmentálnou záťažou. Prevádzka tejto skládky sa začala v roku 1992. Jej predpokladaný rok ukončenia prevádzky tejto skládky je 2028. Jedna skládka TKO Veterná Poruba v obci Veterná Poruba bola zrekultivovaná v roku 2014.

SPALOVNE ODPADOV

Najbližšia spaľovňa odpadov sa nachádza v meste Liptovský Mikuláš. Spaľovňu nemocničného odpadu prevádzkuje Archív SB s.r.o. Liptovský Mikuláš.

CIELE V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Pri riešení problematiky odpadového hospodárstva je možné vychádzať z aktuálneho Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky (POH SR) na roky 2021 – 2025, ktorý bol schválený vládou SR dňa 24.11.2021 uznesením č.676/2021 Z. z. a na ktorý nadväzuje Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2016 – 2020.

POH SR spracovaný na roky 2021 – 2025 je v poradí siedmym programom, ktorého úlohou je nadväzne na POH SR do roku 2020 poskytnúť komplexný pohľad na ďalší rozvoj odpadového hospodárstva v SR. Na predchádzanie vzniku odpadov kladie dôraz dokument „Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025“.

Hlavný cieľ vyplývajúci z POH SR na roky 2021 – 2025 je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním a to najmä pre komunálne odpady. Medzi priority v odpadovom hospodárstve SR patrí zlepšenie a zefektívnenie prípravy na opätovné použitie, zhodnotenie a recyklácie odpadov.

Medzi hlavné požiadavky, ktoré vyplývajú z POH SR na roky 2021 – 2025 patrí:

- zníženie skládkovania na menej ako 10 % do roku 2035,
- zvýšenie miery recyklácie komunálneho odpadu na 60 %, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie do roku 2030,
- zníženie podielu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu v ZKO na 25 % do roku 2025.
- zavedenie zberu a recyklácie textilného odpadu od 1.1.2025,
- zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu stavebných odpadov vrátane spätného zasypávania na 70 %,

- dosiahnuť do 31. decembra 2025 mieru recyklácie odpadových pneumatík najmenej vo výške 75 % a mieru energetického zhodnotenia odpadových pneumatík v maximálnej výške 24 % z celkovej hmotnosti pneumatík uvedených na trh. Možnosť iného nakladania s odpadovými pneumatikami bola stanovená na maximálne 1 %.

S rokom 2023 prichádza povinnosť úpravy zmesového komunálneho odpadu pred uložením na skládku. Z uvedených požiadaviek vyplýva potreba riešenia súčasného stavu skládkovania odpadov aj na úrovni mesta prostredníctvom postupných procesných opatrení, ktoré budú klásť dôraz na predchádzanie vzniku odpadov, zvyšovanie opätovného použitia a materiálového zhodnocovania odpadov. Opatrenia sa budú týkať aj zvyšovania poplatkov za skládkovanie a podpory alternatívnych spôsobov zneškodňovania odpadov (napr. zvyšovanie energetického zhodnocovania odpadov).

Medzi aktivity, ktoré sa odporúča podporovať na úrovni miest a obcí je zriaďovanie a rozširovanie kompostární, bioplynových staníc (najmä na zhodnocovanie kuchynského a reštauračného odpadu), recyklačných domov, centier opätovného využitia, dotried'ovacích zariadení odpadov pri zdroji, zariadení na mechanicko-biologickú úpravu odpadov pred skládkovaním, nadregionálnych zariadení na energetické zhodnotenie odpadu.

K.4 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „K“

- Viaceré objekty a budovy nerešpektujú ochranné a bezpečnostné pásma zariadení technickej infraštruktúry, káblov a potrubí technickej infraštruktúry, vymedzené v zmysle platných právnych predpisov.
- Vodohospodársky významný vodný tok Kľačianka je v rámci II. cyklu aktualizácie „Plánu manažmentu povodňového rizika“ (PMPR) zaradený medzi úseky vodných tokov s existujúcim potenciálne významným povodňovým rizikom.
- V rámci spracovania územného plánu LVS žiada dodržať pásmo ochrany vodovodných potrubí (existujúcich aj navrhovaných) min. 1,5 m od vonkajšieho kraja potrubia na každú stranu.
- Potreba zohľadniť bolo vydané stavebné povolenie z roku 2023 pre spoločný projekt splaškovej kanalizácie s obcou Ľubel'a. Splašková kanalizácia DN300 bude vedená v celkovej dĺžke 1 927 m (63 šachiet). ČOV bude umiestnená v severnej časti obce Ľubel'a.
- Nevybudovaná splašková kanalizácia.
- Obec nie je plynofikovaná.
- V zmysle Územného plánu regiónu Žilinského samosprávneho kraja je plánované vybudovanie strednotlakového plynovodu (STL2) od Ružomberka smerom na Liptovský Mikuláš.

L. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY

L.1 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

L.1.1 KLÍMA

Vplyvy zmeny klímy ohrozujú konkrétne sídla a dotýkajú sa života obyvateľov konkrétnych obcí a miest. Dôležitou súčasťou je zostavenie plánu pre adaptáciu na dopady zmeny klímy kde sa napr. identifikujú dopady klimatickej zmeny, zhodnotí zraniteľnosť daného územia, stanoví sa strategické smerovanie a naplánuje sa implementácia adaptačných opatrení. Opatrenia môžu byť zamerané napríklad na zvýšenie vegetácie na verejných priestranstvách, zakladanie vodných prvkov, energetickú efektívnosť budov, racionálne využívanie vody, obnovu mokradí, odvádzanie a zachytávanie príválových dažďov, ale aj celkovú osvetu obyvateľov kraja alebo konkrétneho sídla.

Významné kľúčové dopady zmien klímy v riešenom území:

- Dopady zmeny klímy na zdravie obyvateľstva (rizikové skupiny najmä osoby so srdcovocievnyimi chorobami, dýchacími chorobami, rakovina kože, dehydratácia).
- Zmeny v druhovej štruktúre drevín, poškodzovanie drevín škodcami, šírenie invázných druhov drevín, usychanie vegetácie.
- Zvýšenie spotreby pitnej vody a vody na osobnú hygienu.
- Pokles hladiny spodnej vody, zvýšená spotreba zavlažovania.
- Možnosť lokálnych záplav najmä z okolitých vodných tokov pri tzv. bleskových povodniach, pri príválových dažďoch vyrážanie vody z kanalizačnej sústavy.
- Zvýšenie spotreby elektrickej energie v dôsledku zvýšenia používania chladiacich zariadení.
- Nevyužívanie plôch zelene, ako aj hladín vodných tokov pre podporu mikroklimy.
- Nevhodný technický stav železníc a cestných komunikácií v dôsledku vyšších teplôt.
- Prehrievanie budov a poškodenie spojov budov z dôvodu tepelného rozpínania.
- Ovzdušie

L.1.2 OVZDUŠIE

Ovzdušie je nevyhnutnou zložkou životného prostredia pre existenciu života na Zemi. Z tohto dôvodu je nesmierne dôležité mu venovať náležitú starostlivosť a ochranu. Na znečistení ovzdušia sa podieľajú výraznou mierou činitele, ktoré sú situované priamo v riešenom území, ale aj mimo riešeného územia (výrobné areály, energetika, doprava). Hlavné zdroje znečistenia ovzdušia pochádzajú zo stredných a veľkých stacionárnych bodových zdrojov, ale aj z mobilných zdrojov ako sú automobilová doprava.

Z hľadiska množstva znečisťujúcich látok v ovzduší, patrí obec Liptovské Kláčany medzi oblasti, ktoré sú zaťažené najmä lokálnym vykurovaním tuhým palivom. Obec patrí podľa SHMÚ do oblastí s rizikom zhoršenej kvality ovzdušia, v dôsledku lokálneho vykurovania domácností tuhým palivom. Prítomnosť množstva lesov a podhorského vzduchu Nízkych Tatier však pocitovo situáciu značne vylepšuje.

L.1.3 VODA

KVALITA POVRCHOVÝCH VÔD

Výsledky prezentované v tejto kapitole vychádzajú z ročnej správy publikovanej Slovenským hydrometeorologickým ústavom „Spracovanie údajov z monitorovania kvality povrchovej vody za rok 2022“.

Kvalita povrchových vôd bola v minulosti značne ovplyvnená ekologickou haváriou z novembra roku 2019.

Kvalitatívne ukazovatele sledované vo všetkých monitorovaných miestach (základných a prevádzkových) v roku 2021 boli zhodnotené podľa prílohy č.1 k NV SR č.269/2010 Z.z. a prílohy č. 1 NV SR č. 167/2015. Podľa publikovaných údajov sa v roku 2021 na území obce Liptovské Kláčany nenachádzali monitorovacie miesta. Najbližšie monitorovacie miesto je v susednej obci Ľubel'a na vodnom toku Kláčianka s identifikačným číslom V036000D, ktorá prechádza aj cez riešenú obec.

Podľa publikovaných údajov v roku 2021 niektoré ukazovatele nespĺňali v tomto prevádzkovom monitorovacom mieste požiadavky na kvalitu povrchovej vody prílohy č.1 k NV SR č.269/2010 Z.z. a prílohy č. 1 NV SR č. 167/2015. V časti C boli prekročené Fluorantén a Benzo(a)pyreén.

KVALITA PODZEMNÝCH VÔD

Prírodné podzemné vody reprezentujú najdôležitejší zdroj zásob pitných vôd na území Slovenska. Predstavujú jednu zo základných zložiek ekosystémov. Významné využitie nachádzajú v priemysle a v poľnohospodárstve.

Potreba sledovať kvalitu podzemných vôd vyplýva aj zo súčasnej platnej legislatívy Slovenskej republiky a Európskej únie. Výsledky prezentované v tejto kapitole vychádzajú z ročnej správy publikovanej Slovenským hydrometeorologickým ústavom „Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2021“. Ako referenčné hodnoty (prahové a pozad'ové) sa v uvedenej správe používajú limitné koncentrácie podľa Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky 247/2017 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou a zároveň porovnaním s prahovými hodnotami podľa Nariadenia vlády č.282/2010 Z.z., pre všetky monitorované kvartérne a predkvartérne útvary podzemných vôd.

Metodika stanovila prahové a pozad'ové hodnoty na úrovni kvartérnych a predkvartérnych útvarov podzemnej vody pre všetky znečisťujúce látky, resp. skupiny znečisťujúcich látok alebo indikátorov znečistenia, ktoré ako znečisťujúce látky prispievajúce k riziku ohrozenia podzemných vôd.

Z hľadiska kvality podzemnej vody do riešeného územia zasahuje jeden kvartérny útvar SK1000500P a jeden predkvartérny útvar SK2003300F podzemnej vody.

Najbližšie monitorovací objekt k obci Liptovské Kľačany je Liptovský Mikuláš – Paludzka s číslom 248690 a Lazisko s číslom 40999. Na meracích miestach neboli prekročené prahové a limitné hodnoty ukazovateľov.

Severná časť územia obce patrí medzi územia s potenciálom využitia geotermálnej energie.

OCHRANA VÔD

Slovenská republika sa vstupom do Európskej únie zaviazala plniť požiadavky spoločenstva v oblasti ochrany, využívania, hodnotenia a monitorovania stavu vôd zastrešené rámcovým dokumentom známym pod názvom Rámcová smernica o vode – RSV (Water Framework Directive 2000/60/EC). Rámcová smernica bola transponovaná do zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona. Do uvedeného zákona boli premietnuté aj jednotlivé princípy z príslušných smerníc EÚ. Ide najmä o nasledujúce:

- Všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine.
- Účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd.
- Manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek.
- Znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha.
- Definuje citlivé a zraniteľné oblasti a uvádza kritéria na ich identifikáciu.

L.1.4 PÔDA

KVALITA PÔDY

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že druhy pôd v rámci poľnohospodárskeho pôdneho fondu v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov (chov hospodárskych zvierat, veľkoblukovým systémom hospodárenia na ornej pôde, zjednodušenými oševnými procesmi, chemizáciou a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže sa znížila ich prirodzená úrodnosť.

Z hľadiska kvality pôdneho fondu sa na prevažnej časti územia obce nachádza menej kvalitný pôdny fond, ktorý patrí do skupín s nízkou alebo strednou kvalitou pôdy.

BONITOVANÉ PÔDNOEKOLOGICKÉ JEDNOTKY BPEJ

Kvalita pôd je daná produkčným potenciálom, podľa ktorého sa radia do jednotlivých skupín bonity pôdy na základe bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ). Bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ) sú pôdne a ekologicky relatívne najhomogénnejšie jednotky bonitačného informačného systému. V podstate predstavujú hlavné pôdno-klimatické jednotky, ktoré sú podrobnejšie rozdelené podľa kategórií ich sklonu svahov, expozície svahov k svetovým stranám, skeletovitosti, hĺbky pôdy a zrnitosti povrchového horizontu.

Ochrana poľnohospodárskej pôdy je zabezpečená ochranou najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, ktorý je uvedený v prílohe č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Chránenými poľnohospodárskymi pôdami sú v katastrálnom území obce Liptovské Kľačany bonity 091 4062, 096 9212, 096 9242, 096 9502, 100 6002, 106 3242, 106 9402. Ich priestorové vymedzenie vyjadruje grafická časť územného plánu – výkres č. 5, ako Krajinnokoekologický plán, vrátane ochrany prírody a tvorby krajiny a prvkov ÚSES.

ERÓZIA PÔDY

Erózia je fyzikálny proces rozrušovania a odstraňovania časti zemského povrchu pôsobením vonkajších činiteľov. Hoci je vodná erózia prirodzený proces, neuvážená činnosť človeka môže významne ovplyvniť rýchlosť jej pôsobenia. K hlavným faktorom podmieňujúcim intenzitu vodnej erózie patrí svahovitosť územia, rastlinný kryt, množstvo a intenzita zrážok a zrnitosť pôdy.

Na území obce sa nachádzajú plochy, ktoré sú mierne ohrozené vodnou eróziou, ide najmä o poľnohospodárske plochy a silne ohrozené plochy sa nachádzajú na plochách lesu.

K zvýšeným prejavom vodnej erózie môže dochádzať na poľnohospodárskych pôdach bez vegetačného krytu alebo s minimálnym vegetačným krytom a taktiež na pôdach, kde sa uplatňujú nesprávne poľnohospodárske postupy.

Významný vplyv na veternú eróziu má expozícia voči vetru, zrnitostné zloženie pôd a ich ochrana vegetačným krytom. Ťažké (ílovito-hlinité) a veľmi ťažké pôdy (ílovité) skôr odolávajú odvíevaniu pôdných častíc, ako stredne ťažké pôdy (hlinité) a ľahké (piesočnaté) pôdy. Preto je potenciálne riziko postihnutia pôd veternou eróziou v riešenom území nízke.

Na území obce sa nenachádzajú pôdy ovplyvnené veternou eróziou.

KONTAMINÁCIA PÔD

Realizovanie poľnohospodárskych a výrobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo kontaminácie pôd. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť čierne (príp. riadené) skládky odpadov a to na poľnohospodárskej ako aj lesnej pôde. V ich okolí sa môžu koncentrovať neznáme, často veľmi toxické látky.

Podľa mapy Kontaminácia pôd (J. Čurlík a P. Šefčík, Atlas krajiny SR, 2002) sa v riešenom území nachádzajú relatívne čisté pôdy a nekontaminované pôdy, geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A, čo znamená, že pôda nie je kontaminovaná. V prípade ak látka/prvky dosahujú, resp. prekračujú predpísanú hodnotu, znamená to, že obsah danej látky je vyšší ako sú fónové (pozad'ové) hodnoty pre danú oblasť, prípadne vyššie ako hodnoty medze citlivosti analytického stanovenia.

ZHUTNENIE PÔDY

Náchylnosť pôdy na zhutnenie môže byť podmienená primárne alebo sekundárne. Primárne zhutnenie je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy. Sekundárne (technogénne) zhutnenie je spôsobené činnosťou človeka, a to priamo - vplyvom tlaku kolies poľnohospodárskych mechanizmov, alebo nepriamo - znižovaním odolnosti pôd voči zhutneniu nesprávnym hospodárením (nedostatočným organickým hnojením, nevhodným sortimentom hnojív, nedodržiavaním biologicky vyvážených osevných postupov, spôsobov a podmienok obhospodarovania, a pod.).

Na území obce dochádza takmer na všetkých poľnohospodárskych pôdach k primárnemu aj sekundárnemu zhutneniu v závislosti od charakteru pôdných druhov nachádzajúcich sa v území, ale aj v dôsledku intenzívneho obrábania ornej pôdy.

ACIDIFIKÁCIA PÔD

Acidifikácia, proces okyslenia pôdy, predstavuje jeden zo závažných procesov chemickej degradácie. Acidifikácia prejavujúca sa poklesom pôdnej reakcie je dôsledkom prirodzených procesov, na druhej strane je však prirodzený acidifikačný proces intenzívnym hospodárením a pretrvávajúcou industrializáciou akcelerovaný antropogénnou acidifikačnou záťažou (predovšetkým fyziologicky kyslo pôsobiacie hnojivá a kyslé atmosférické polutanty).

Podľa mapy Náchylnosť pôd na acidifikáciu (J. Čurlík, Atlas krajiny SR, 2002) sa v riešenom území nachádzajú pôdy slabou a stredne náchylné na acidifikáciu, časť pôd je nenáchylných na acidifikáciu a časť je prirodzené kyslé.

HYDROMELIORÁCIE

V riešenom území obce sa nachádzajú drenáže hydromelioračnej sústavy v správe Hydromeliorácie, š.p.

V prípade, že v rozhodovacom procese prevýši záujem vlastníkov parciel o zhodnotenie ich vlastníctva a správny orgán vydá súhlas so zmenou funkčného využitia územia na stavebné účely podľa § 13 zákona č.220/2004 Z.z. a následne rozhodnutie o odňatí parciel podľa § 17 uvedeného zákona, je žiaduce, aby v rozhodnutí vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania na príslušnú stavbu prekonzultoval návrh projektu stavby so š.p. Hydromeliorácie - Odborom správy a prevádzky HMZ, ktorý na základe predloženej dokumentácie a odborného posúdenia určí stavebníkovi jednu z podmienok stanovených v nasledujúcich odrážkach:

- V prípade, že sa preukáže odborným posúdením možnosť zrušenia časti potrubia bez náhrady novým potrubím (toto preukazuje žiadateľ a následne schvaľuje Hydromeliorácie, š.p.), zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania majetkovoprávne vysporiadať so správcom vodnej stavby príslušnú časť rúrovej siete (podzemného závlahového potrubia). Postupovať sa bude podľa § 45a ods. 1 a 3 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov v súlade so Smernicou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky k činnosti rezortnej majetkovej komisie a jej postupe pri nakladaní s majetkom štátu. Podmienkou je, že uzatvorenie a odpredaj časti rúrovej siete nesmie mať za následok znefunkčnenie zostávajúcej časti rúrovej siete.
- V prípade, že sa preukáže odborným posúdením nutnosť preložky časti podzemnej rúrovej siete tak, aby vodná stavba zostala naďalej využiteľná, zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebných prác zrealizovať preložku potrubia podľa schválenej PD, ktorú predkladá stavebník. Náklady na vykonanie preložky budú hradené v plnej výške stavebníkom. Odovzdanie a prevzatie realizovanej preložky potrubia bude vykonané za účasti zástupcu Hydromeliorácie, š.p. Vybudovaná preložka bude správcovi vodnej stavby odovzdaná bezodplatne po jej kolaudácii.
- Ak nebude možné zrušenie, resp. preložka časti rúrovej siete, zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov o rešpektovanie jestvujúceho závlahového potrubia vodnej stavby a dodržanie ochranného pásma od osi závlahového potrubia, ktoré bude stanovené správcom vodnej stavby. V ochrannom pásme neumiestňovať stavby trvalého charakteru, ani vysádzať stromy a kríky. Zároveň požadujeme zaviazat' vlastníka pozemkov k právu prístupu k vodnej stavbe za účelom vykonávania prevádzkových činností a nevyhnutných opráv (Zákon o vodách č. 364/2004). Všetky inžinierske siete realizovať v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“. V prípade poškodenia majetku štátu, ku ktorému má Hydromeliorácie, š.p. právo hospodárenia, jeho uvedenie do pôvodného stavu na náklady žiadateľa - stavebníka. Majiteľ pozemku si nebude uplatňovať u správcu závlahy náhradu za škody na majetku, spôsobené prípadnou poruchou na závlahovom potrubí a pri jej odstraňovaní.
- Predložiť projektovú dokumentáciu k stavebnému povoleniu na odsúhlasenie na Hydromeliorácie, š.p. Taktiež odvodňovacie kanály žiadame pri návrhu a realizácii stavieb rešpektovať, vrátane ochranného pásma 5 m od brehovej čiary kanálov.

Križovanie alebo súbeh komunikácií a inžinierskych sietí s odvodňovacími kanálmi je potrebné navrhnuť a realizovať v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami z r. 1983.

Prípadné vypúšťanie akýchkoľvek odpadových vôd do kanálov je nutné konzultovať s Odborom správy a prevádzky HMZ š.p.

Dokumentácie jednotlivých stavieb, ktoré sa dotknú zariadení vnášej správa je potrebné predložiť na odsúhlasenie na Hydromeliorácie, š.p..

L.1.5 HLUK

Významné miesto v súbore stresových faktorov, ktoré zhoršujú kvalitu životného prostredia a tak nepriaznivo vplyvajú na flóru, faunu, ako aj na zdravie človeka má hluk.

Najväčším zdrojom hluku v riešenom území je cestná doprava, prechádzajúca obcou. Hlukom sú najviac zaťažené lokality nachádzajúce sa v blízkosti alebo pozdĺž hlavných cestných dopravných ťahov:

- Cesta 1. triedy I/18.
- Cesta 3. triedy III/2328.

Hluk z automobilovej dopravy predstavuje environmentálnu záťaž postihujúcu vnútro sídla, ako aj krajinu pozdĺž ciest zaťažených intenzívnou dopravou. Záťaž je závislá najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu a od charakteristik trasy cesty.

Okrem hluku z dopravy je potrebné spomenúť aj stacionárne zdroje hluku, ktorým je predovšetkým dobývací areál na juhu obce.

Legislatívne je hluk v súčasnosti upravený vyhláškou MZ SR č. 549/2007 ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

L.1.6 RADÓNOVÉ RIZIKO A RÁDIOAKTIVITA

Jedným z vybraných negatívnych faktorov životného prostredia priamo súvisiacich s územím a jeho funkčným využitím je poznanie radónového rizika.

Väčšia časť územia spadá do stredného radónového rizika a časť do nízkeho radónového rizika.

V zmysle zákona NR SR č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov je smernou hodnotou na vykonanie opatrení proti prenikaniu radónu z podlažia stavby pri výstavbe stavieb s pobytovými priestormi objemová aktivita radónu v pôdnom vzduchu na úrovni základovej ryhy.

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Prezentované výsledky radónového prieskumu v riešenom území nie je možné použiť ako podklad pre detailnú projekčnú činnosť a nenahradzujú podrobný radónový prieskum. Výsledky podávajú len základné informácie o radónovej situácii a slúžia ako podklad pre usmernenie ďalších činností.

Z hľadiska ďalšieho rozvoja vzhľadom k ohrozeniu územia radónom je potrebné uprednostňovať pri vymedzovaní nových rozvojových plôch tie oblasti na rozvoj urbanizácie, kde nie sú potrebné protiradónové opatrenia, resp. požadovať prispôbenie technických a technologických opatrení už v územnoplánovacích činnostiach.

L.2 ENVIRONMENTÁLNE ZÁŤAŽE

Environmentálna záťaž (EZ) je v zmysle geologického zákona zadefinovaná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody.

V súčasnosti sa environmentálne záťaž a informácie o ich umiestnení a prípadnej rizikovitosti evidujú v rámci Informačného systému environmentálnych záťaží (ISEZ) na enviroportáli, ktorý je súčasťou informačného systému verejnej správy.

Podľa Informačného systému environmentálnych záťaží sa v riešenom území nachádza 1 environmentálna záťaž, ktorá je pravdepodobná environmentálna záťaž aj sanovaná/rekultivovaná lokalita - LM (013) / Liptovské Kľačany - skládka v kameňolome. Skládka (4200 m³) je v kameňolome, v ktorom sa aj v súčasnosti ťaží. Skládka je čiastočne zre kultivovaná - zrejme iba zahrnutá (ŠGÚDŠ).

L.3 OCHRANA PRÍRODY

Na území obce sa v zmysle územnej ochrany prírody nachádza Národný park Nízke Tatry NAPANT, vrátane jeho ochranného pásma, územie európskeho významu sústavy NATURA 2000 Ďumbierske Tatry (SKÚEVO302), chránené vtáčie územie sústavy NATURA 2000 Nízke Tatry (SKCHVÚ018), ako aj biotop európskeho a dva biotopy národného významu. Z prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability zasahuje do územia obce biocentrum nadregionálneho významu Ďumbierske Nízke Tatry (Bc3n).

Všetky javy ochrany prírody sú premietnuté vo výkresovej časti prieskumov a rozborov Územného plánu obce, vo výkrese: „Krajinnoekologický plán, vrátane ochrany prírody, tvorby krajiny a územný systém ekologickej stability“.

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definuje ochranu prírody a krajiny ako obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologicкую stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Legislatívnou formou tak prispieva k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, k vytvoreniu podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchrane prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržaniu ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu drevín.

Ochrana krajiny je založená na princípe zachovania územného systému ekologickej stability, ktorý zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine.

L.3.1 NÁRODNÁ SIŤ CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Územné časti vysokej biologickej a ekologickej hodnoty sú z hľadiska zachovalosti alebo ohrozenosti biotopov vyhlásené za chránené v niektorej z kategórií chránených území alebo podliehajú osobitnej ochrane, pričom špeciálnu starostlivosť a režim na chránených územiach zabezpečujú stupne ochrany. Národné parky a chránené krajinné oblasti sa označujú ako veľkoplošné chránené územia (VCHÚ). Chránené areály, prírodné rezervácie, národné prírodné rezervácie, prírodné pamiatky, národné prírodné pamiatky, obecné chránené územia a chránené krajinné prvky sa označujú ako maloplošné chránené územia (MCHÚ).

L.3.1.1 MALOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIA

V riešenom území sa maloplošné chránené územia ochrany prírody nenachádzajú.

L.3.1.2 VEĽKOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Do riešeného územia zasahuje Národný park Nízke Tatry (NAPANT) s jeho ochranným pásmom. Národný park Nízke Tatry bol vyhlásený v roku 1978. Celková rozloha národného parku je 72 842 ha a na jeho území platí 3. stupeň ochrany. Súčasťou Národného parku Nízke Tatry je ochranné pásmo s celkovou rozlohou 110 162 ha. Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002, na území ochranného pásma chráneného územia s tretím stupňom ochrany platí druhý stupeň ochrany.

Národný park Nízke Tatry je rozlohou najväčší národný park Slovenska. Jeho najvyšším vrcholom je Ďumbier (2043 m n. m.). Pohorie sa tiahne stredom Slovenska východo-západným smerom v dĺžke takmer 100 km. Sedlom Čertovica je rozdelené na 2 časti: západnú - Ďumbierske Tatry a východnú - Kráľovohol'ské Tatry. Masív Kráľovej hole je pramenným miestom štyroch slovenských riek - Váhu, Hrona, Hornádu a Hnilca.

Z geologického hľadiska je pohorie budované granitmi, kryštalickejšími bridlicami, ale tiež dolomitmi, vápencami i ďalšími sedimentárnymi horninami. Na vápencové komplexy sa viažu rozsiahle krasové územia ako Demänovský, Bystriansky a Ďumbiersky kras. Najdlhší jaskynný systém tvoria Demänovské jaskyne (40 km). V území sú sprístupnené 3 jaskyne - Demänovská jaskyňa slobody, Demänovská ľadová jaskyňa a Bystrianska jaskyňa.

Asi 90 % rozlohy územia NAPANTu pripadá na lesný pôdny fond (v ochrannom pásme 50 %). Kvetena je rozmanitá, s prevahou druhov typických pre podmienky chladnej klímy. Horskú flóru reprezentujú druhy ako zvonček maličký, horec Clusiov, plesniviec alpínsky, stokráska Micheliho, poniklec slovenský, metluška krivoľaká, podbelica alpínska a ďalšie.

Rozľahlosť územia a pestrosť podmienok podmieňuje i zloženie fauny. Je to perspektívne územie najmä pre zachovanie veľkých cicavcov, predovšetkým medveďa, rysa a vlka. Zároveň poskytuje priaznivé podmienky pre ďalšie jestvovanie svišťa i vysadeného kamzíka vrchovského tatranského. K ďalším vysokohorským živočíchom patria aj vzácny hrabáč tatranský a hrabáč snežný. Významnými hniezdičmi v území sú napríklad orol skalný, orol krikl'avý, včelár obyčajný, hlucháň, tetrov a ďalšie.

Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, je v zmysle § 14 zákona o ochrane prírody a krajiny zakázané:

- a) vykonávať činnosti uvedené v § 13 ods. 1 písm. a); § 13 ods. 3 platí rovnako,
- b) vchádzať alebo jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo na samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy; § 13 ods. 3 platí rovnako,
- c) pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce,
- d) táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce,
- e) organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie,
- f) použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanosť hudbu mimo uzavretých stavieb,
- g) vysádzať alebo pestovať nepôvodné druhy rastlín alebo vypúšťať alebo chovať v zajatí nepôvodné druhy živočíchov mimo uzavretých stavieb,

- h) zbierať rastliny vrátane ich plodov,
- i) organizovať spoločné pol'ovačky,
- j) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom,
- k) rozorávať alebo inak odstraňovať existujúce trvalé trávne porasty,
- l) používať iné spôsoby hospodárenia v lesoch ako prírode blízke hospodárenie.

Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na:

- a) vykonávanie činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. a), c) až e), i), j), l), m), o) a p),
- b) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia,⁵¹⁾ ako aj akéhokoľvek iného reklamného alebo propagačného pútača, alebo tabule,
- c) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, herbicídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti,
- d) let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom,⁵⁷⁾ ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia,
- e) osvetlenie bežeckej trate, lyžiarskej trate a športového areálu mimo uzavretých stavieb,
- f) vykonávanie technických geologických prác,
- g) umiestnenie stavby s výnimkou stavieb, na ktoré sa vyžaduje rozhodnutie o umiestnení stavby,^{57a)}
- h) vykonávanie terénnych úprav, najmä výkopov a násypov, ktorými dochádza k narušeniu pôdneho krytu alebo materskej horniny, ak sa na ich vykonanie nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu,^{57b)}
- i) vnadenie alebo prikrmovanie zveri okrem prikrmovania senom, letninou a trávou alebo d'atelinotravnou silážou.

Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, je v zmysle § 13 zákona o ochrane prírody a krajiny zakázané:

- a) jazdiť a stáť s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,
- b) jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy,
- c) použitie veľkopoštovej formy holorubného spôsobu hospodárenia v lesoch.

Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na:

- a) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmel'nice a záhrady,
- b) likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov s výnimkou činnosti povolennej podľa osobitných predpisov,
- c) výstavbu lesných ciest a zväžnic, rekonštrukciu lesných ciest a zväžnic, ktorou sa menia ich technické parametre alebo účel využitia, a budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov,
- d) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,
- e) pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek, umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu,
- f) vykonávanie technických geologických prác, banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,
- g) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia za hranicami zastavaného územia obce,
- h) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha,

- i) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy,
- j) vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbraňami, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce,
- k) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí, ako aj iných verejností prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených,
- l) umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,
- m) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,
- n) použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanie hudby mimo uzavretých stavieb,
- o) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka,
- p) vypaľovanie bylín, stromov alebo krov.

L.3.1.3 BIOTOPY

V riešenom území obce je podľa Správy Národného parku Nízke Tatry vymedzený biotop európskeho významu a dva biotopy národného významu:

- Biotop európskeho významu:
 - Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty spoločenstvá psice sú rozšírené v subalpínskom vegetačnom stupni. Osídľujú zvyčajne silne podmáčané miesta s kyslými pôdami.
- Biotopy národného významu:
 - Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky – vyskytujú sa vo vlhkých až suchších stanovištiach v teplejších oblastiach. Osídľujú zvyčajne alúvia vodných tokov, svahy, miesta bývalých polí so slabo kyslými až neutrálnymi mierne vlhkými až mierne suchými pôdami.
 - Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky – vyskytujú sa vo viacerých stupňoch od nížin po horský stupeň.

Pre uvedené biotopy spracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky v marci 2022 Zásady starostlivosti o biotopy európskeho významu a biotopy druhov európskeho významu v územiach európskeho významu.⁶

L.3.2 EURÓPSKA SIEŤ CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ NATURA 2000

Cieľom programu budovania sústavy osobitne chránených území NATURA 2000 (ďalej len „sústava NATURA 2000“) je zachovanie vybraných typov prírodných biotopov a biotopov ohrozených druhov rastlín a živočíchov v celoeurópskom meradle. Budovanie sústavy NATURA 2000 vyplýva z ustanovení dvoch smerníc: smernice Rady č. 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov (známej tiež ako smernica o vtácoch – Birds directive) a smernice Rady č. 92/43/EHS z 22. mája 1992 o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (ďalej len smernica o biotopoch – Habitats directive), ktoré tvoria základné právne predpisy Európskej únie pre oblasť ochrany prírody. Vytvorenie NATURA 2000 je jedným zo základných záväzkov členských štátov voči EÚ v oblasti ochrany prírody.

Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území:

- Osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtácoch - v národnej legislatíve: chránené vtáče územia.
- Osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

⁶ Zdroj: <https://www.soprs.sk/natura/index.php?p=4&sec=6&biotop=6230>

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete. Zoznamy vybraných druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov, ktoré sú významné pre Európsku úniu, tvoria prílohy uvedených smerníc. Smernice kladú dôraz na to, aby výber území NATURA 2000 bol vykonávaný na základe vedeckých podkladov (komplexných údajov o rozšírení a stave populácií jednotlivých rastlinných a živočíšnych druhov, údajov o rozlohe a zachovalosti biotopov). Výsledná sústava by mala zahŕňať najhodnotnejšie územia bez ohľadu na vlastnícke vzťahy či súčasné hospodárske využívanie.

NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevyklučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

V riešenom území sú evidované nasledovné chránené územia spoločnej európskej siete chránených území NATURA 2000:

- Územie európskeho významu SKÚEV0302 Ďumbierske Tatry
- Chránené vtáčie územie SKCHVÚ018 Nízke Tatry

L.3.2.1 ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU

Územie európskeho významu SKUEV0302 Ďumbierske Tatry predstavuje územie, ktoré je vymedzené z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Kosodrevina (4070), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (6210), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Aktívne vrchoviská (7110), Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Silikátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110), Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánného stupňa (8120), Kyslomilné bukové lesy (9110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách (91D0), Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Horské smrekové lesy (9410), Lužné víbovo-topolové a jelšové lesy (91E0), Alpínske travinnobylinné porasty na silikátovom substráte (6150), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) a druhov európskeho významu: ochyrea tatranská (*Ochyraea tatrensis*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), cyklámen fatranský (*Cyclamen fatrense*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), korýtkovec (*Scapania massalongi*), grimaldia trojtyčinková (*Mannia triandra*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), fúzač karpatský (*Pseudogarotina excellens*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), kamzík vrchovský (*Rupicapra rupicapra tatrica*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), hraboš tatranský (*Microtus tatricus*), svišť vrchovský (*Marmota marmota latirostris*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*).

Identifikačný kód	SKUEV0302
Výmera lokality	44 028,4649 ha
Odôvodnenie návrhu ochrany	Dôvod ochrany územia je výskyt významných biotopov európskeho významu, najmä lesné, alpínske a skalné biotopy. V území sa nachádzajú európske významne druhy rastlín a druhy živočíchov ako napr. medveď hnedý, vlk dravý a rys ostrovid.
Správca územia	Správa NAPANT
Výnos	3/2004-5.1 Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004.
Stupeň ochrany	2, 3, 4, 5 (na území obce Liptovské Kláčany iba 2. a 3. stupeň)

Zakázané činnosti a aktivity, na ktoré sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody v druhom stupni územnej ochrany prírody upravuje § 13 Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Zakázané činnosti a aktivity, na ktoré sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody v treťom stupni územnej ochrany prírody upravuje § 14 Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

L.3.2.2 CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA

Chránené vtáčie územie SKCHVÚ018 Nízke Tatry sa vyhlasuje na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla skalného, tetraova hol'niaka, tetraova hlucháňa, d'atľa trojprstého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, bociana čierneho, orla krikľavého, výra skalného, včelára lesného, d'atľa bielochrbtého, žlny sivej, d'atľa čierneho, muchárika červenohrdlého, muchárika bielokrkého, prepelice poľnej, žltochvosta lesného, strakoša sivého, muchára sivého, lelka lesného a chriaštel'a poľného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje

- Odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdnych alebo dutinových stromov orla skalného, orla krikľavého, včelára lesného, bociana čierneho, d'atľa čierneho, d'atľa trojprstého, d'atľa bielochrbtého, kuvika vrabčieho, kuvika kapcavého, muchárika červenohrdlého, muchárika bielokrkého, žltochvosta lesného a žlny sivej, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.
- Mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov¹⁾ iným spôsobom ako od stredu do okrajov od 1. apríla do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára.

Identifikačný kód	SKCHVU018
Výmera lokality	98 168,5200 ha
Odôvodnenie návrhu ochrany	Dôvod ochrany územia je hniezdenie orla skalného (<i>Aquila chrysaetos</i>), lelka lesného (<i>Caprimulgus europaeus</i>), d'atľa trojprstého (<i>Picoides tridactylus</i>), kuvika kapcavého (<i>Aegolius funereus</i>) a kuvika vrabčieho (<i>Glaucidium passerinum</i>). Populácie lesných druhov – tetraova hol'niaka (<i>Tetrao tetrix</i>), tetraova hlucháňa (<i>Tetrao urogallus</i>) a jariabka hôrneho (<i>Bonasa bonasia</i>).
Správca územia	Správa NAPANT
Vyhláska	189/2010 Z. z.
Stupeň ochrany	1

V súčasnosti sa pre CHVÚ pripravuje Program starostlivosti o CHVÚ. Aktuálne v štádiu predrokovania. ⁷ Programy starostlivosti o CHVÚ sú dokumentáciou ochrany prírody podľa § 54 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktorá sa spracúva spravidla pre obdobie 30 rokov. Dokumentáciu ochrany prírody a krajiny vypracúva osobitne spôsobilá osoba (§ 55 zákona) a schvaľuje vláda Slovenskej republiky. Programy starostlivosti obsahujú popis územia a hodnotenie stavu druhov vtáctva, pre ktoré bolo dané CHVÚ vyhlásené. Obsahujú tiež ochranné ciele a opatrenia pre tieto druhy, vrátane určenia zodpovedností a odhadu výšky finančných prostriedkov a predpokladaných zdrojov financovania. Oficiálne prerokovanie pripomienok odborných návrhov programov starostlivosti o CHVÚ na základe poverenia MŽP SR vykonávajú okresné úrady v sídle kraja, oznámenia o verejných rokovaníach k jednotlivým CHVÚ sú priebežne zverejňované na stránke MŽP SR a na úradnej tabuli miestne príslušného okresného úradu v sídle kraja.

L.3.3 ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Je definovaný ako vzájomne prepojený súbor prirodzených a pozmenených, avšak prírode blízkych ekosystémov, ktoré udržiavajú prírodnú rovnováhu. Vymedzenie územného systému ekologickej stability zabezpečuje zachovanie a reprodukciu prírodného bohatstva, priaznivé pôsobenie na okolité menej stabilné časti krajiny, a vytvorenie základov pre mnohostranné využívanie krajiny. Základnými štruktúrnymi elementmi ÚSES sú biocentrá, biokoridory, interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

Koncepcia tvorby prvkov RÚSES vychádza z nadradeného systému ekologickej stability – Generelu nadregionálneho ÚSES. Jeho priemet je uvedený v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001, ktorá predstavuje nadradenú územnoplánovacia dokumentáciu pre územný plán regiónu, resp. aj pre územný plán obce.

⁷ Zdroj informácií: <https://www.sopsr.sk/web/?cl=23>

Prehľad zastúpenia prvkov ÚSES vychádza z doteraz spracovaných materiálov, ktoré slúžili ako podklad pre ich vymedzenie:

- Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability SR (GNÚSES), schválený uznesením vlády SR dňa 27.4. 1992.
- Aktualizácia GNÚSES (2000 – 2001) premietnutá do Konceptie územného rozvoja Slovenska (AUREX spol. s r. o., 2001).
- Územný plán regiónu Žilinského samosprávneho kraja v platnom znení.
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Liptovský Mikuláš (RÚSES) (ENVIGEO, SAŽP 2011 - 2013).
- Krajinnokoekologický plán Žilinského samosprávneho kraja, spracovaný v rámci Prieskumov a rozborov nového územného plánu regiónu.

Vyššie uvedené materiály slúžili zároveň aj ako východiskový podklad pre priestorové vymedzenie jednotlivých skladobných prvkov ÚSES. Pri grafickom spracovaní boli korigované aj určité rozdielnosti vo vymedzení rovnakých prvkov ÚSES v jednotlivých dokumentáciách, nakoľko boli spracované v rôznych mierkach a na rôznych podkladových mapách. Pri návrhu prvkov územného systému ekologickej stability sme vychádzali z princípu previazanosti prvkov ÚSES na existujúce krajinné prvky, nakoľko tieto vytvárajú prirodzenú reálnu bázu funkčného ÚSES.

L.3.3.1 REGIONÁLNY ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

Do riešeného územia južnej časti vymedzenia obce Liptovské Kláčany zasahujú prvky regionálneho územného systému ekologickej stability RÚSES okresu Liptovský Mikuláš:

BIOCENTRÁ

Bc3n Biocentrum nadregionálneho významu Ďumbierske Nízke Tatry

Hranice nadregionálneho biocentra Ďumbierske Nízke Tatry boli spresnené a zosúladené s hranicami SKCHVÚ 018 Nízke Tatry s dvomi menšími odchýlkami (vypustenie samostatných častí CHVÚ pri Liptovských Kláčanoch, zaradenie malej časti v závere Kláčianskej doliny – Blatá a v závere Ľubel'skej a Dúbravskej doliny). Navrhované úpravy sú odôvodnené z hľadiska kvality prírodných hodnôt plôch začlenených alebo naopak vypustených z biocentra Ďumbierske Nízke Tatry. Zosúladenie hraníc má aj pragmatický význam z hľadiska jednoznačnosti vymedzovania hraníc jednotlivých typov území, z hľadiska zabezpečenia ich ochrany ako aj jednoznačnosti z pohľadu verejnosti.

V území biocentra sú zastúpené jednak kryštálické horniny budujúce hlavný hrebeň, vo veľkej miere sú zastúpené aj vápence a dolomity budúce vonkajší obal pohoria. Vo vápencových obaloch je vytvorený krás s množstvom jaskýň a s najdlhším jaskynným systémom v rámci Slovenska. V najvyšších polohách sú zreteľné stopy ľadovcovej činnosti, je tu viacero karov a niekoľko malých plies. Dná dolín sú v najvyšších polohách vyplnené sutinami po kamenných ľadovcoch a morénami.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia v zmysle RÚSESu okresu:

- Uplatňovať prírode blízke hospodárenie v lesoch – vylúčenie holorubov, na maximálnej ploche hospodáriť pri zachovaní trvalosti lesa (účelový výber), pri rúbaňovom spôsobe hospodárenia minimalizovať veľkosť obnovovaných plôch a voliť nesymetrické tvary obnovných prvkov, optimalizovať výstavbu lesnej cestnej siete, maximálne využívať prírodnú obnovu lesa, postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov, v porastoch ponechávať stromy na dozretie, dutinové a hniezdne stromy, dostatok odumretého dreva, štruktúru porastov v maximálne možnej miere priblížiť prirodzenej štruktúre lesa, udržiavať stavy jelenej zveri na úrovni neohrozujúcej obnovu všetkých drevín pôvodného zloženia, minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok, systematickou údržbou lesných ciest minimalizovať vodnú eróziu, využívať šetrné technológie ťažby a približovania dreva, využívať pôvodný genofond drevín na obnovu lesa, vyčleniť dostatočne veľké územia ponechané na samovývoj (dostatočne veľká bezzásahová zóna NP Nízke Tatry).
- Prednostne chrániť porasty pralesovitého charakteru a prirodzené lesy.
- Podporiť resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) – kosenie, pastva.
- Vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia.
- Nepripustiť ťažbu nerastných surovín bez posúdenia vplyvov na životné prostredie a realizácie účinných zmierňovacích opatrení.
- Minimalizovať umiestnenie objektov banskej infraštruktúry na území biocentra.
- Nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry.

L.4 TVORBA KRAJINY

KRAJINNÝ OBRAZ A KRAJINNÝ RÁZ

Krajinný obraz, ako ho definuje zákon NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je vizuálny vzhľad krajiny. Je prejavom hmotných, vizuálne identifikovateľných priestorových vlastností krajiny. Je nositeľom rozhodujúcich, vizuálne prenosných informácií o charakteristických črtách krajiny. Javí sa ako kombinácia tvarov reliéfu (konfigurácie) a usporiadania zložiek štruktúry krajiny pokrývky (kompozície) so spolupôsobením geoklimatických podmienok. Termín krajinný obraz je používaný pri identifikácii vizuálnych znakov krajiny.

V podmienkach Slovenska existuje rad právnych noriem, ktoré zabezpečujú zásady starostlivosti o životné prostredie a tvorbu krajiny, v ktorých sa objavuje aj vizuálna charakteristika krajiny a jej ochrana:

- Ochrana prírodného dedičstva - zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktorý používa termín „charakteristický vzhľad krajiny“.
- Územné plánovanie – zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, ktorý používa termín „vzhľad krajiny“.
- Ochrana kultúrneho dedičstva, ochrana pamiatok – zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, ktorý používa termín „charakteristické siluety, pohľady a panorámy“.
- Posudzovanie vplyvov na životné prostredie – zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (proces EIA) v znení neskorších predpisov, používa termíny „scenéria a krajinný obraz“.
- Projekty pozemkových úprav (PPÚ) – zákon SNR č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, používa termín „celkový ráz poľnohospodárskej krajiny“.
- Európsky dohovor o krajine (z roku 2000), ktorý zlučuje viaceré predchádzajúce dohovory a integruje ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva, používa termín „charakteristické črty krajiny“.

SVAHOVÉ DEFORMÁCIE

Svahové pohyby, najmä zosúvanie, patria k najzávažnejším geologickým faktorom ohrozujúcim životné prostredie. Náchylnosť územia na svahové pohyby závisí od geologickej štruktúry a typu hornín, ako aj od charakteru reliéfu, najmä sklonu svahov, hydrogeologických a klimatických pomerov.

V území sa nachádzajú aj plochy potenciálnej a aktívnej svahovej deformácie a v severnej časti sú prítomné rajóny nestabilných a potenciálne nestabilných území (ŠGÚDŠ). Ich priestorový priemer je vykreslený v grafickej časti územného plánu obce.

Vymedzené zosuvné územia predstavujú plochy so zvýšenou ochranou podľa vyhlášky MŽP, §12 ods.4 písm. o).

Pri realizácii výstavby v ohrozených územiach zosuvmi je potrebné zabezpečiť technickými opatreniami náležité opatrenia, t.j. pri nižších stupňoch projektovej dokumentácie, resp. pri realizácii stavieb je potrebné prispôbiť zakladanie stavieb, ako aj prípadné spevnenia svahov. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

KULTÚRNA KRAJINA

Prívlastok kultúrna má zdôrazniť, že ide o krajinu kultivovanú, obrábanú, v protiklade ku krajine prírodnej, neobhospodarovanej. Ide o otvorený prírodno-antropogénny systém, ktorý je výsledkom pôsobenia človeka a ľudskej spoločnosti v priestore a čase. Medzi najdôležitejšie hmotné znaky kultúrnej krajiny patrí sekundárna a terciárna krajinná štruktúra a z časového aspektu historická krajinná štruktúra (ŽIGRAI, 2000).

L.5 ZELEŇ

L.5.1 SÍDELNÁ ZELEŇ

Typy zelene nachádzajúce sa prevažne v zastavanom, t.j. v urbanizovanom území:

- Sadovnícky upravená zeleň verejných komunikačných priestorov.
- Zeleň bývania.
 - zeleň pri bytovej zástavbe
 - záhrady pri rodinných domoch

- záhrady v území zmiešanej zástavby charakteru rodinných domov a rekreačných chát
- Zeleň občianskej vybavenosti.
 - zeleň areálov športových zariadení
 - zeleň rekreačných areálov
 - zeleň ostatnej občianskej vybavenosti
 - zeleň kostolov a sakrálnych stavieb
- Cintorín.
- Záhrady.
- Zeleň pri rekreačných chatách.
- Sprievodná zeleň vodných tokov.
- Sprievodná zeleň dopravných líníí.
- Ochranná a izolačná zeleň.
- Zeleň výrobných a skladových areálov.
- Zeleň areálov poľnohospodárskej výroby.
- Zeleň areálov technickej vybavenosti.

Vyššie uvedené funkčné typy zelene boli zaradené do nasledujúcich kategórií režimu prístupnosti:

- Plochy verejne prístupnej zelene.
- Plochy verejne neprístupnej zelene.
- Plochy pre verejnosť s obmedzeným režimom prístupnosti zelene.

Z pohľadu plnenia funkcie je možné zeleň rozdeliť do dvoch kategórií:

- Zeleň v hlavnej funkcii.
- Zeleň v doplnkovej funkcii.

Plochy zelene v hlavnej funkcii predstavujú predovšetkým plochy parkov a parkovo upravených plôch zelene a kategórie krajinej zelene. Typické zastúpenie zelene v doplnkovej funkcii je vo funkčných plochách bývania, občianskej vybavenosti a zariadení športu a rekreácie.

PLOCHY VEREJNE PRÍSTUPNEJ ZELENE

- Sadovnícky upravená zeleň verejných komunikačných priestorov.

Do tejto kategórie sú zahrnuté plochy uličnej siete najmä v zastavanej časti obce. Ide o trávnaté plochy, ktoré môžu mať charakter predzáhradiek a sú tvorené zväčša kvetnatými záhonmi a krovinatými, listnatými alebo ihličnatými drevinami.

- Zeleň pri bytovej zástavbe.

Ide o 3 podlažné objekty. V porovnaní s bytovými domami v mestách sa jedná o relatívne malé plochy zelene, ktorej výsadby sú charakteristické značným podielom vysokej zelene. Z hľadiska vegetačných prvkov sa jedná predovšetkým o skupiny ihličnanov.

- Sprievodná zeleň dopravných líníí.

Ide zväčša o trávnaté plochy, ktoré dopĺňajú stromoradia a remízky.

- Sprievodná zeleň vodných tokov.

Pomerne bohaté zastúpenie predstavuje zeleň v podobe prirodzených brehových porastov.

PLOCHY VEREJNÉ NEPRÍSTUPNEJ ZELENE

- Záhrady pri rodinných domoch.

Ide o plochy zelene, ktoré sú verejne neprístupné, prípadne prístupné len v obmedzenom režime a to v prípade, keď je v objektoch rodinných domov situovaná občianska vybavenosť. Väčšina plôch si zachováva charakter súkromnej zelene záhrad pri rodinných domoch a to aj v prípade, ak je v objekte situovaná občianska vybavenosť.

- Záhrady.

Ide o plochy zelene v existujúcej zástavbe, ktoré sú verejne neprístupné a väčšina plôch si zachováva charakter súkromnej zelene záhrad.

- Zeleň pri rekreačných chatách.

Väčšina plôch si zachováva charakter súkromnej zelene záhrad.

- Zeleň výrobných a skladových areálov.

Areál pálenice

Nerušivá drevovýroba

Kameňolom Liptovské Kľačany

PLOCHY S OBMEDZENÝM REŽIMOM PRÍSTUPNOSTI ZELENE

- Zeleň občianskej vybavenosti.

Zeleň pri občianskej vybavenosti je vo všeobecnosti obmedzene prístupná, teda vyhradená. Jej biologická, estetická ako aj funkčno-prevádzková kvalita je priamo závislá od organizácií a od ich starostlivosti o tieto plochy. Plochy zelene občianskej vybavenosti je možné zhodnotiť vcelku ako vyhovujúce. Často ide o menšie parkovo upravené plochy, ktoré prináležia konkrétnym stavebným objektom s požadovanou funkciou. Tento typ zelene je prítomný najmä pri obecnom a kultúrnom dome ako aj pri ďalších objektoch občianskej vybavenosti vrátane ubytovacích a stravovacích zariadení.

Špecifickým typom zelene je parkovo upravená zeleň pri areáli Kostola sv. Alžbety. Má estetické, krajinárskej, ako aj pietne funkcie.

- Cintorín.

Zeleň cintorínov predstavuje špeciálny prvok krajiny štruktúry, s výrazným pietnym a tiež kultúrno-historickým významom. V obci sa nachádza 1 cintorín.

L.5.2 KRAJINNÁ ZELEŇ

Typy zelene nachádzajúce sa prevažne v nezastavanom území, resp. v prírodnej časti krajiny:

- Lesy.
- Brehové a sprievodné porasty vodných tokov a vodných plôch.
- Trvalé trávne porasty.
- Stromoradia a aleje.

LESY

Lesné porasty sú situované v južnej časti územia obce. Tiahnu sa od zastavaného územia obce južným smerom do vrchov Nízkych Tatier. Pokrývajú takmer 2/3 výmery územia celej obce.

BREHOVÉ A SPRIEVODNÉ PORASTY VODNÝCH TOKOV A VODNÝCH PLÔCH

Pomerne bohaté zastúpenie predstavuje zeleň v podobe prirodzených brehových porastov.

TRVALÉ TRÁVNE PORASTY

Pol'nohospodárska pôda vo voľnej krajine okolo mesta patrí k pôdam s najvyššími bonitami. Ide o rovinaté veľkoblukové plochy, značne odlesnené, prevažne tvorené ornými pôdami. V niektorých polohách sú doprevádzané s prvkami trvalo trávnatých plôch.

STROMORADIA A ALEJE

Na mnohých miestach sú poľné cesty lemované stromovým porastom alebo ojedinelými vzrastlými solitérmi. Menej častý je prítomný krovinatý porast či úplná absencia zelene.

L.6 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „L“

- Klimatická zmena ohrozujúca biotopy.
- Znečistené ovzdušie v dôsledku zaťažené najmä lokálnym vykurovaním tuhým palivom.
- Časť územia patrí do stredného radónového rizika.
- Ohrozenie pôdy vodnou eróziou a svahovými procesmi.
- Pri realizácii výstavby v ohrozených územiach zosuvmi je potrebné zabezpečiť technickými opatreniami náležité opatrenia, t.j. pri nižších stupňoch projektovej dokumentácie, resp. pri realizácii stavieb je potrebné prispôbiť zakladanie stavieb, ako aj prípadné spevnenia svahov. Pred výstavbou objektov na evidovaných zosuvných územiach s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov

(plochách vyžadujúcich zvýšenú ochranu) posúdiť vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

- Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.
- Existujúca environmentálna záťaž.
- Potreba rešpektovania území územnej ochrany prírody v kontexte príslušného stupňa ochranným definovaného zákonom o ochrane prírody v platnom znení.
- Zachovanie chráneného vtáčieho územia a územia európskeho významu s príslušným stupňom ochrany.
- Potreba rešpektovania Zásad starostlivosti o biotopy európskeho významu a biotopy druhov európskeho významu v územiach európskeho významu.
- Absencia schváleného Programu starostlivosti o CHVÚ.
- Zohľadnenie prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability.
- Správa národného parku Nízke Tatry v príprave územného plánu považuje v nasledujúcich etapách spracovania za potrebné:
 - V prípade vodných tokov vyčleniť koridor v rozsahu ich súčasnej brehovej a sprievodnej vegetácie, minimálne však v rozsahu 10 m po oboch stranách toku (aj tam kde nie je vyvinutá vegetácia). Uvedené umožní obnovu brehovej vegetácie, ochranu biotopov a biotopov druhov a posilní ekostabilizačnú funkciu tokov v krajine. V prípade už zastavaných lokalít vyčleniť plochu podľa reálnych priestorových možností. Tieto ochranné pásma spolu s ostatnými prvkami ÚSES vyčleniť ako funkčné plochy na posilnenie ekologickej stability s vylúčením výstavby.
 - Nové funkčné plochy súvisiace s výstavbou navrhovať mimo vyššie uvedených vymedzených plôch. Stavby na pozemkoch následne umiestňovať tak, aby boli v dostatočnej vzdialenosti od brehovej a sprievodnej vegetácie – vo vzdialenosti priemetu výšky okrajových drevín, minimálne 25 m od vodného toku. Uvedené opatrenie slúži na to, aby do budúcnosti nevznikli požiadavky na výrub stromov z dôvodu obavy o majetok. Zároveň zmierňuje prípadné následky pri povodni.
 - Navrhnuť ekostabilizačné opatrenia a opatrenia pre zabezpečenie ochrany a dotvorenia prvkov ÚSES.
 - Územie lomu vymedziť len v zmysle schválenej plochy podľa stanoviska NAPANT.
 - Rozvojové plochy (bytová výstavba, cestovný ruch a rekreácia) viazať na zastavané územie obce, tzn. nevytvárať izolované urbanistické celky. Urbanizáciu územia smerovať tak, aby nebola v plošnom a funkčnom kontakte s vymedzenými prvkami ÚSES. V prípade obce Liptovské Kľačany navrhovať funkčné plochy v priestore vymedzenom z východu tokom Kľačianka a zo západu hlavnou komunikáciou vedúcou až ku kameňolomu. Pri návrhoch je potrebné vyhnúť sa exponovaným polohám – so stúpajúcou nadmorskou výškou, absenciou vegetačného pokryvu, zvyšovaním sklonu reliéfu, postupne narastá pravdepodobnosť tvorby nielen mikro, ale aj mezozosuvov
 - V príslušnom stupni ÚPD vypracovať posúdenie v zmysle Metodiky identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny. (Vestník Ministerstva životného prostredia, 2010, čiastka Ib). Vyhodnotiť vplyv na vizuálne exponované lokality, kde bude zároveň uvedená všeobecná charakteristika vizuálnych vlastností krajiny a jej hodnoty. Porovnať krajinnú scenénu pred realizáciou a po realizácii. V prípade identifikovania vizuálne exponovaných lokalít a lokalít s výskytom historických krajinných štruktúr a kultúrnohistorických pamiatok, ktoré vytvárajú typický ráz krajiny (charakteristický vzhľad krajiny), tieto vylúčiť z návrhov na zastavanie resp. navrhnuť opatrenia na ich ochranu (napr. vylúčenie výstavby vo svahu).
 - Návrh prípadných opatrení na ochranu územia pred povodňami riešiť prioritne biologickými opatreniami - revitalizáciou tokov. Všetky technické opatrenia realizovať len z dôvodu bezprostredného ohrozenia zastavaného územia.
 - Zvážiť zábery trvalých trávnych porastov v záujme zachovania významných trávnych spoločenstiev.
 - Rešpektovať prírodné a historické danosti územia a vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov.
 - V prípade rozsiahlejších plôch uviesť podmienku obstarania územného plánu zóny.

- Premietnuť a zapracovať do územnoplánovacej dokumentácie obce záväzné časti ÚPN VÚC Žilinského kraja, ktoré majú dopad na riešené a záujmové územie obce z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny.
- Vymedziť tzv. NO-GO zóny pre výstavbu telekomunikačných zariadení, prípadne fotovoltických a veterných parkov.
- Postupovať v súlade so zásadami ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z.

M. ZHODNOTENIE DOTERAJŠÍCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH DOKUMENTÁCIÍ

M.1 NADRADENÁ ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA

M.1.1 ÚZEMNÝ PLÁN REGIÓNU ŽILINSKÉHO KRAJA

Územný plán obce Liptovské Kláčany musí v zmysle §25 Zákona č. 50/1976 v platnom znení rešpektovať nadradenú územnoplánovaciu dokumentáciu v znení neskorších zmien a doplnkov, resp. v ich plné a aktuálne znenie. Pre obec Liptovské Kláčany je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, s ktorou musí byť nový Územný plán obce v súlade, Územný plán Vyššieho územného celku Žilinský kraj (ďalej aj ako ÚPN VÚC ŽK) z roku 1998 v znení zmien a doplnkov č. 1, č. 2, č. 3, č. 4 a č. 5.

Žilinský samosprávny kraj v súčasnosti (09/2023) obstaráva nový Územný plán regiónu Žilinského kraja. V júli 2022 bola publikovaná etapa „koncept“.

- Čistopis dnes platného územného plánu ÚPN VÚC ŽK bol schválený Uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26. 05. 1998 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 223/1998.
- Zmeny a doplnky č. 1 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 27.4.2005 uznesením č. XY a ich záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 6/2005.
- Zmeny a doplnky č. 2 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 4.9.2006 uznesením č. 7 a ich záväzná časť bola vyhlásená dodatkom č. 1 k Všeobecne záväznému nariadeniu (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 6/2005.
- Zmeny a doplnky č. 3 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 17.3.2009 uzneseniami č. 7/26 a č. 8/26 a ich záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 17/2009.
- Zmeny a doplnky č. 4 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 27.06.2011 uzneseniami č. 5/11 a č. 6/2011 a ich záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 26/2011.
- Zmeny a doplnky č. 5 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 19. 3. 2018 uznesením č. 5/4 a ich záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 49/2018.

M.1.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU ŽILINSKÉHO KRAJA

ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA ŽILINSKÉHO KRAJA

Z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie Žilinského kraja z roku 1998 v znení zmien a doplnkov č. 1 až č. 5 sú pre územný plán obce záväzné všetky zásady a regulatívy. Najvýznamnejší vplyv majú hlavne nasledovné:

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY
- 1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánnych pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,
- 1.10 podporovať ako ťažiská osídlenia nižších úrovní v Žilinskom kraji :
 - 1.10.1 liptovskomikulášsko-ružomersko-dolnokubínske ťažisko osídlenia ako ťažisko osídlenia druhej úrovne,
 - 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry
 - 1.16.1 podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa:
 - b) žilinsko-podtatranskú rozvojovú os : Žilina-Martin-Poprad-Prešov,
 - 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych územia integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,

- 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko priestorové prostredie,
- 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.10 vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, a to najmä v územiach, vzdialenejších od sídelných centier,

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

- 3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov; realizovať úseky Malého tatranského okruhu a Veľkého tatranského okruhu, prípadne ďalších medzištátnych okruhov, ktoré prebiehajú územím kraja,

- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách

4.1.2 biocentrá nadregionálneho významu : Malá Rača-Skalka, Malý Polom-Veľký Polom, Ladonhora-Brodnianka, Veľký Javorník, Bzínska hoľa-Minčol, Choč, Osičiny-Ráztoky-Lysec, Západné Tatry-Roháče, Prosečné, Nízke Tatry-Kráľovohol'ská časť, Nízke Tatry-Ďumbierska časť, vodná nádrž Liptovská Mara, Kl'ak-Ostrá skala-Reväň-Partizán, Zniev-Sokol-Chlievska, Kláštorské lúky, Marské víšky, Borišov-Javorina, Lysec, Turiec, Pod Sokolom, Kopa-Korbel'ka, Pilsko, Babia hora, Žiar-Oravská priehrada, Skalná Alpa-Smrekovica-Šipruň, Sokol-Žiar, Oravská priehrada-Sosnina, Kl'ak-Reväň, Kozol, Šujské rašelinisko a Strážov,

- 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,

- 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,

- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky

- 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,

- 4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,

- 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie,

- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárске využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinárskeho a ekologického hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,

- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec),
 - 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
 - 4.13 v obciach a ich miestnych častiach v ochranných pásmach Národného parku Malá Fatra, Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry a Národného parku Veľká Fatra
 - 4.13.1 viazať novú výstavbu v ďalšom procese urbanizácie predovšetkým na jestvujúce sídelné útvary v podhorskej oblasti,
 - 4.13.2 realizovať rozširovanie zastavaného územia obcí na úkor poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou a na základe posúdenia vplyvov na životné prostredie,
 - 4.13.3 zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
 - 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
 - 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovísk v alúviách vodných tokov,
- 5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY**
- 5.2 infraštruktúra cestnej dopravy
 - 5.2.1 rešpektovať dopravné siete a zariadenia, alokované v trase multimodálneho koridoru č. Va. (hlavná sieť TINA) Bratislava - Žilina - Prešov/Košice - Záhor/Čierna nad Tisou - Ukrajina, schválené pre diaľničnú infraštruktúru,
 - 5.2.14 chrániť územný koridor a homogenizovať cestu I/18 (cesta medzinárodného a celoštátneho významu) v trase a úsekoch:
 - e) Žilina/križovatka Tesco - Vrútky - križovatka pri priemyselnom parku Sučany - Kral'ovany - Ružomberok (MZ 16,5/60) - Liptovský Mikuláš (MZ 16,5/60) v kategórii C 11,5/80 ako súbežná cesta s diaľnicou D1,
 - 5.3 infraštruktúra železničnej dopravy
 - 5.3.3 chrániť územný koridor a realizovať modernizáciu železničnej trate č. 180 (I. kategórie, v trase multimodálneho koridoru č. Va, hlavná sieť TINA), sieť AGC č. E40, sieť AGTC č. C-E) na traťovú rýchlosť 120 až 140 km/hod. v existujúcom koridore trate :
 - a) Žilina - Vrútky - Kral'ovany - Ružomberok - Liptovský Mikuláš - hranica Žilinského a Prešovského kraja
 - 5.5 infraštruktúra leteckej dopravy
 - 5.5.3 chrániť územie letísk pre letecké práce na lokalitách Dolná Štubňa, Košťany, Gôtovany, Liptovský Ondrej,
 - 5.3.15 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať homogenizáciu cestu I/18 medzinárodného a celoštátneho významu v trase a úsekoch:
 - h) križovatka s novou trasou cesty I/64 Strečno/Zlatné - Vrútky - Sučany - Kral'ovany - Ružomberok - Liptovský Mikuláš, v extravilánoch v kategórii C 11,5/80, súbežná cesta s diaľnicou D1,
- 6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA**
- 6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľ'ov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:

6.4.19 SKV Lúčky - Kalameny, využitie prebytku vody z VZ Malatíny

- 6.5 podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV a v obciach bez verejného vodovodu,
- 6.6 postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s čistiarnami odpadových vôd za rozvojom verejných vodovodov výstavbou ČOV v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia, výstavbou skupinových kanalizácií s využitím kapacít existujúcich ČOV, výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV s prioritným riešením v obciach, ležiacich v OP vodárenských zdrojov, prírodných liečivých zdrojov a zdrojov minerálnych stolových vôd, CHVO a povodí vodárenských tokov,
- 6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb :
- 6.7.3 ostatné významné stavby:
- g) skupinová kanalizácia obcí: Vlachy, (Vlašky, Krmeš, Vlachy), Partizánska Ľupča, Malatíny, Liptovské Kláčany, Ľubela, Dúbrava, Gôtovany so spoločným čistením v navrhovanej ČOV Vlachy,
- 6.7.3 pre aglomerácie menej ako 2 000 EO:
- g) Gôtovany, Ižipovce, Ľubela, Malatíny, Partizánska Ľupča, Prosiek, Veterná Poruba, Vlachy, vybudovanie obecných kanalizácií s ČOV,
- 6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

- 9.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,

VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY ŽILINSKÉHO KRAJA

1. **STAVBY NA SLEDOVANIE STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA – SIEŤ SLEDOVACÍCH, DOKUMENTAČNÝCH A VÝSKUMNÝCH STANÍC (STANOVÍŠŤ) V BLÍZKOSTI, RESP. V AREÁLOCH NADREGIONÁLNYCH BIOCENTIER A BOKORIDOROV A LOKALÍT MEDZINÁRODNÉHO VÝZNAMU**
2. **DOPRAVNÉ STAVBY**
- 2.1 stavby cestnej dopravy:
- 2.1.5 cesta I/18, ako súčasť severovýchodného prepojenia diaľnic D1 a D3 v aglomerácii Žiliny, v úseku križovatka s I/18 Strečno - premostenie nádrže Vodného diela Žilina - križovatka s II/583A Gbel'any,
- 2.2. dopravné stavby železničnej a kombinovanej dopravy
- 2.2.2 modernizácia železničnej trate č. 180 v úseku Žilina - hranica Žilinského a Prešovského kraja,
3. **TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA**
- 3.1 vodohospodárske stavby
- 3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby:
- s) SKV Lúčky - Kalameny, využitie prebytku vody z VZ Malatíny,
- 3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby:
- g) skupinová kanalizácia obcí: Vlachy (Vlašky, Krmeš, Vlachy), Partizánska Ľupča, Malatíny, Liptovské Kláčany, Ľubela, Dúbrava, Gôtovany s čistením v navrhovanej ČOV Vlachy,
- 3.1.3.3 pre aglomerácie menej ako 2 000 EO:
- g) Gôtovany, Ižipovce, Ľubela, Malatíny, Partizánska Ľupča, Prosiek, Veterná Poruba, Vlachy, vybudovanie obecných kanalizácií a ČOV,
- h) Dúbrava, Konská, Kvačany, Liptovské Kláčany, Liptovské Matiašovce, Nižná Boca, Vyšná Boca, dobudovanie obecných kanalizácií a ČOV,

M.2 ÚZEMNÝ PLÁN OBCE LIPTOVSKÉ KLAČANY

Nakoľko má obec Liptovské Kláčany 378 obyvateľov (SODB 2021), nebola v zmysle § 11 ods. (2) povinná mať územný plán. I tak začala v roku 1995 spracovávať Územný plán sídleneho útvaru. V roku 1995 boli spracované Prieskumy a rozbor, v apríli roku 1997 aj koncept návrhu. Spracovateľom bol ATELIER C, zodpovednou projektantkou bola Ing. arch. Vlasta Cukorová, autorizovaná architektka SK 1066 RA 1296.

Doposiaľ však nie zrejmé, či bol územný plán legitímne schválený.

V informačnom systéme územnoplánovacích dokumentácií obcí⁸sa registračný list v zmysle § 19a ods. (1) písm. g) nenachádza. Číslo uznesenia o schválení územného plánu ani číslo VZN o vyhlásení záväzných častí riešenia nie je známe.

⁸ Zdroj: <https://www.inforeg.sk/upd/>

N. ZHODNOTENIE PRIESTOROVÉHO PRIEMETU ODVETVOVÝCH KONCEPCIÍ, STRATÉGIÍ A ZNÁMYCH ZÁMEROV NA ROZVOJ ÚZEMIA ZÍSKANÝCH V RÁMCI PRÍPRAVNÝCH PRÁČ

V rámci prípravných prác boli získané aj nižšie uvedené územnoplánovacie podklady, územnoplánovacie nástroje a strategické koncepcie či iné dokumenty, ktorých priestorový priemet bol zosúladený s dôvodmi obstarania a tiež s hlavnými cieľmi spracovania Územného plánu obce Liptovské Kláčany. Strategické ciele sú transformované do územnotechnickej podoby. Využitie týchto podkladov je zapracované osobitne v jednotlivých kapitolách riešenia. Pri spracovaní návrhu územného plánu je nevyhnutné rešpektovať nadradené územnoplánovacie dokumentácie v ich plnom a aktuálnom znení:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska v platnom znení.
- Územný plán VÚC Žilinského kraja v platnom znení zmien a doplnkov.
- Novopripravovaný Územný plán regiónu Žilinského samosprávneho kraja vo fáze konceptu.

Návrh územného plánu obce Liptovské Kláčany je potrebné koherentne previazať s nasledujúcimi územnoplánovacími podkladmi alebo strategickými dokumentmi v ich plnom a aktuálnom znení:

- Písomné stanoviská s požiadavkami na riešenie od dotknutých subjektov, ktoré boli doručené v rámci prípravných prác k oznámeniu o začatí obstarávania Územného plánu obce Liptovské Kláčany.
- Územný plán obce Liptovské Kláčany (prieskumy a rozbor, koncept)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovské Kláčany na roky 2015 – 2021.
- Program rozvoja obce Liptovské Kláčany na roky 2021 – 2027.
- Štatút obce Liptovské Kláčany.
- Register priestorových jednotiek (REGPJ), Štatistický úrad SR.
- Ústredný zoznam pamiatkového fondu SR.
- Metodický postup spracovania krajinnoeekologického plánu v rámci prieskumov a rozborov územného plánu obce (MŽP SR, 2001).
- Chránené územia ochrany prírody a krajiny od ŠOP SR.
- Štatistické údaje, Pracovisko ŠÚ SR v Žiline.
- Verejná databáza DATAcube.
- Kataster nehnuteľností obce Liptovské Kláčany
- Atlas Krajiny Slovenskej Republiky.
- Geoportál ŠGÚDŠ.
- SHMÚ.
- <https://www.pamiatky.sk/>
- <http://www.podnemapy.sk/>
- <https://zbgis.skgeodesy.sk>
- <https://www.sopsr.sk>
- <https://sazp.sk/>
- <https://www.napant.sk/>
- <https://app.sazp.sk/atlassr>
- <https://www.enviroportal.sk/>
- <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa/index.htm?lng=sk>

O. SÚHRNNÉ ZHODNOTENIE PRIESKUMOV A ROZBOROV

Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov Územného plánu obce vychádza z komplexného rozboru riešeného územia, a to aj v širších priestorových súvislostiach. Stav poznania riešeného územia je detailne popísaný v jednotlivých kapitolách prieskumov a rozborov. Okrem vlastného komplexného prieskumu riešeného územia boli na základe zistených skutočností a osobitých fenoménov liptovskej podhorskej obce zohľadnené a posúdené aj odvetvové koncepcie, rezortné stratégie rozvoja a tiež známe zámery rozvoja širšieho územia. I keď sú priestorové informácie štruktúrované podľa § 7 Vyhlášky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, pre spracovanie nasledujúcich etáp územného plánu ich je potrebné považovať ako jeden synergický celok.

P. IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE

P.1 PROBLÉMY ÚZEMIA

Všetky identifikované problémy priestorového rozvoja územia obce, ktoré je potrebné v nasledujúcich etapách spracovania Územného plánu obce zohľadniť, sú uvedené na konci každej kapitoly „C“ až „M“.

P.2 ROZVOJOVÉ ZÁMERY

Všetky známe rozvojové zámery sú uvedené v grafickej časti Prieskumov a rozborov územného plánu, vo výkrese č. 5 - Výkres hlavných stretov záujmov v území – problémový výkres.

P.3 OCHRANNÉ PÁSMA A LIMITY VYUŽITIA ÚZEMIA

Ochranné pásmo (OP) je legislatívne vymedzená oblasť (plocha), ktorá slúži na zabezpečenie plynulej prevádzky (pri technickej infraštruktúre, doprave) a na ochranu pred negatívnymi účinkami.

Limity využitia územia predstavujú súbor predpisov (zákon, vyhláška a pod.) a noriem tvoriacich obmedzenia rozvoja v území. Ich účelom je zabezpečiť ochranu zložiek životného prostredia a systémov dopravnej a technickej infraštruktúry.

OCHRANNÉ PÁSMA CIEST

Ochranné pásma ciest určuje § 11 zákona 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhláška 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov.

Podľa § 15 ods. 1 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) (ďalej len „vyhláška č. 35/1984 Zb.“) cestné ochranné pásma sa zriaďujú pri všetkých diaľniciach, cestách a miestnych komunikáciách I. a II. triedy mimo zastavaného územia alebo územia určeného na súvislé zastavanie.

Vyhláška 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v § 15 uvádza:

Hranicu cestných ochranných pásiem určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti (aktuálne pre cesty na území obce Liptovské Kľačany).

- 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy,
- 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie I. a II. triedy.

OCHRANNÉ PÁSMA LETISKA

Časť katastrálneho územia obce sa nachádza v plošnom priemete ochranných pásiem Letiska Jasna, ktoré boli určené rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-104/86 zo dňa 30.06.1986 (ešte pre Letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve Gôtovany), pričom pre územie dotknuté ochrannými pásmami vyplývajú nasledovne obmedzenia, ktoré limitujú jeho využitie:

- výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane použitia stavebných a iných mechanizmov) a porastov, ktoré je určené ochranným pásmom vodorovnej prekážkovej roviny, s obmedzením objektov do úrovne nadmorskej výšky 669,33 m n.m. Bpv.
- obmedzenie určené priestorom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN, v ktorom musia byť nové vedenia elektrického prúdu alebo prekládky existujúcich vedení s napätím 1 000 V a viac riešené podzemným káblom, ak tieto nie sú tienené existujúcimi prekážkami.

Nakoľko v súčasnosti platnými ochrannými pásmami Letiska nie je pokryté celé územie, v ktorom by mala byť za účelom zachovania prevádzkyschopnosti Letiska regulovaná výška objektov, v rozsahu potrebnom pre súčasný charakter prevádzky, Dopravný úrad ako príslušný orgán civilného letectva odporúča rešpektovať aj prekážkové roviny a plochy Letiska Jasna v rozsahu, aký vyžaduje Hlava 4 Obmedzenia a odstránenie prekážok predpisu L14 Letiska, I. zväzok - Navrhovanie a prevádzka letísk, vydaného Úpravou č. 21/2006 Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky zo dňa 24.10.2006.

Prekážkové roviny a plochy Letiska Jasna (ako návrh ochranných pásiem) budú zapracované aj do nového Územného plánu regiónu Žilinského kraja.

OCHRANNÉ PÁSMA ZARIADENÍ ELEKTRIZAČNEJ SÚSTAVY

Ochranné pásma zariadení elektrizačnej sústavy určuje Zákon 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V § 43 Ochranné pásma sa uvádza:

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí

- od 1 kV do 35 kV vrátane
 - pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m
 - pre zavesené káblové vedenie 1 m,
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,
- nad 400 kV 35 m.

Ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je okrem prípadov podľa odseku 14 zakázané

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.

Vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) so šírkou 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je

- 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
- 3 m pri napätí nad 110 kV.

V ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažké mechanizmy,
- vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu.

Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia

- s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

OCHRANNÉ PÁSMO VODOHOSPODÁRSKÝCH VEDENÍ A ZARIADENÍ

Na ochranu verejných vodovodov a verejných kanalizácií pred poškodením sa vymedzuje podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov pásmo ochrany:

- 1,5 m na obidve strany od vonkajšieho obrysu potrubia pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
- 2,5 m pri priemere nad 500 mm.

Toto je vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodorovného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany.

V zmysle §48 a 49 Zákona o vodách (364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov) a na základe požiadavky správcu vodných tokov je vymedzené pásmo ochrany v rozsahu pobrežných pozemkov vodných tokov, resp. vodných nádrží. Do týchto pozemkov nie je možné umiestňovať vedenia a zariadenia inžinierskych sietí, stavby trvalého charakteru (ani oplotenie) a vysádzať súvislú vzrastlú zeleň z dôvodu zabezpečenia prístupu mechanizácie správcu pre výkon údržby a prevádzky.

Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. Pri vodných nádržiach je hranica pobrežného pozemku 2,0 m od maximálnej retenčnej hladiny vodnej nádrže a v mieste prehradenia dvojnásobok výšky hrádze od jej vzdušnej päty.

OCHRANNÉ PÁSMO VODÁRENSKÝCH ZDROJOV A VODNÝCH TOKOV

Ochranu vodných tokov a zariadení určuje Zákon 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Z.b. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Na ochranu výdatnosti kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov, ktoré sa využívajú, orgán štátnej vodnej správy určí ochranné pásma na základe posudku orgánu na ochranu zdravia. Ak to vyžadujú závažné okolnosti, môže orgán štátnej vodnej správy určiť ochranné pásma aj pre využiteľné vodárenské zdroje a pre vodné zdroje určené na odber pre pitnú vodu s kapacitou nižšou, ako sú definované vodárenské zdroje. Určené ochranné pásma sú súčasne pásmami hygienickej ochrany podľa osobitného predpisu.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov sa členia na ochranné pásmo I. stupňa, ktoré slúži na jeho ochranu v bezprostrednej blízkosti miesta odberu vôd alebo záchytného zariadenia, a na ochranné pásmo II. stupňa, ktoré slúži na ochranu vodárenského zdroja pred ohrozením zo vzdialenejších miest. Na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže orgán štátnej vodnej správy určiť aj ochranné pásmo III. stupňa.

Rozhodnutím o určení ochranných pásiem vodárenského zdroja sa určia ich hranice a spôsob ochrany, najmä zákazy alebo obmedzenia činností, ktoré poškodzujú alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vody vodárenského zdroja, ako aj technické úpravy na ochranu vodárenského zdroja a iné opatrenia, ktoré sa majú v ochrannom pásme vykonať. Práva a povinnosti vyplývajúce z rozhodnutí o určení ochranných pásiem vodárenského zdroja prechádzajú na ďalšieho nadobúdateľa alebo užívateľa majetku, s ktorým sú tieto práva a povinnosti spojené.

OCHRANNÉ PÁSMO LESA

Ochranné pásmo lesa definované podľa § 10 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, vymedzené na pozemkoch do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

ÚZEMIA OCHRANY PRÍRODY

Územia Európskej sústavy chránených území NATURA 2000, ktoré tvorí Chránené vtáčie územie SKCHVÚ018 Nízke Tatry definované v zmysle § 26 Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a Územie európskeho významu SKÚEV0301 Ďumbierske Tatry definované v zmysle nasledujúceho § 27.

Národný park Nízke Tatry NAPANT definovaný v zmysle § 19 Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny s tretím stupňom územnej ochrany, vrátane jeho ochranného pásma s 2. stupňom ochrany.

Biotop európskeho významu Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty spoločenstvá psice sú rozšírené v subalpínskom vegetačnom stupni. Osídľujú zvyčajne silne podmáčané miesta s kyslými pôdami.

Biotopy národného významu Lk1 a Lk3. Lk1: Nížinné a podhorské kosné lúky – vyskytujú sa vo vlhkých až suchších stanovištiach v teplejších oblastiach. Osídľujú zvyčajne alúvia vodných tokov, svahy, miesta bývalých polí so slabo kyslými až neutrálnymi mierne vlhkými až mierne suchými pôdami. Lk3: Mezofilné pasienky a spásané lúky – vyskytujú sa vo viacerých stupňoch od nížin po horský stupeň.

Biocentrum nadregionálneho významu Bc3n Ďumbierske Nízke Tatry.

OCHRANNÉ PÁSMA TELEKOMUNIKÁCIÍ

Ochranné pásma sú určené podľa Zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

Ochranné pásmo vedenia je široké 0,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Hĺbka a výška ochranného pásma je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie.

V ochrannom pásme je zakázané:

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť vedenie alebo bezpečnú prevádzku siete,
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku sietí, pridružených prostriedkov a služieb.

V zmysle príslušnej telekomunikačnej vyhlášky a noriem STN predstavujú ochranné pásma telekomunikačných zariadení:

- 1 m pre miestne telekomunikačné káble a rozvody
- 1,5 m a 3 m pre diaľkové a spojovacie vedenia.

Na ochranu proti rušeniu prevádzky rádiokomunikačných zariadení sa určujú kruhové a smerové ochranné pásma. Rozsah týchto pásiem sa stanovuje individuálne výpočtom a potvrdzuje v územnom konaní. Kruhové ochranné pásmo môže byť vymedzené kružnicou s polomerom až 500 m.

V prípade križovania a súbehu telekomunikačných vedení so silovým vedením musí byť dodržaná norma STN 73 6005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia a norma STN 33 40 50 ods. 3.3.1. o podzemných telekomunikačných vedeniach.

OCHRANNÉ PÁSMA VODÁRENSKÝCH ZDROJOV

Ochranu vodných tokov a zariadení určuje Zákon 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Z.b. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

INUNDAČNÉ ÚZEMIE

Komplexná ochrana pred povodňami v rámci riešeného prislúcha podľa § 22 ods. 1 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami orgánom životného prostredia od národnej po okresnú úroveň.

Inundačným územím je územie prilahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta, ktoré je vymedzené ochrannou hrádzou alebo protipovodňovou líniou, alebo záplavovou čiarou. Rozsah inundačného územia, ktoré je vymedzené záplavovou čiarou, určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodohospodársky významných vodných tokov.

Na potoku Kľačianka sú modelovo vymedzené záplavové územia storočnej vody q_{100} , ktoré v zmysle § 20 Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami predstavujú inundačné územie. V inundačnom území je zakázané umiestňovať aktivity, ktoré sú uvedené v ods. (5).

HYDROMELIORÁCIE

V riešenom území obce sa nachádzajú drenáže hydromelioračnej sústavy v správe Hydromeliorácie, š.p.

V prípade, že v rozhodovacom procese prevýši záujem vlastníkov parciel o zhodnotenie ich vlastníctva a správny orgán vydá súhlas so zmenou funkčného využitia územia na stavebné účely podľa § 13 zákona č. 220/2004 Z.z. a následne rozhodnutie o odňatí parciel podľa § 17 uvedeného zákona, je žiaduce, aby v rozhodnutí vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania na príslušnú stavbu prekonzultoval návrh projektu stavby so š.p. Hydromeliorácie - Odborom správy a prevádzky HMZ, ktorý na základe predloženej dokumentácie a odborného posúdenia určí stavebníkovi jednu z podmienok stanovených v nasledujúcich odrážkach:

Križovanie alebo súbeh komunikácií a inžinierskych sietí s odvodňovacími kanálmi je potrebné navrhnuť a realizovať v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami z r. 1983.

OCHRANA VODNÝCH TOKOV A ICH KORÝT

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 SVP ako príslušným orgánom vodného zákona požaduje zachovať ochranné pásmo vodohospodársky významných vodných tokov od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze obojstranne.

Meniť smer, pozdĺžny sklon a priečny profil koryta, poškodzovať brehy, ťažiť z koryta zeminu a ukladať predmety do vodného toku, ktoré môžu ohroziť plynulosť odtoku vody v koryte, kvalitu vôd, zdravie ľudí a ich bezpečnosť, prípadne ukladať takéto predmety na miesta, z ktorých môžu byť splavené do vodného toku, je zakázané.

V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacim vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

OCHRANNÉ PÁSMO ČISTIARNE ODPADOVÝCH VÔD

Ochranné pásmo Čistiarní dopadových vôd (ČOV) sa vyhlasuje podľa STN NORMY 756401 v závislosti od kapacity ekvivalentných obyvateľov. Ochranné pásmo ČOV sa určuje v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. do vzdialenosti 200 m v smere prevládajúcich vetrov.

PÁSMO HYGIENICKEJ OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKÝCH DVOROV

V zmysle územného plánu obce Ľubel'a do riešeného územia zasahujú ochranné pásma poľnohospodárskych dvorov, resp. ich pásma hygienickej ochrany.

Pásmo hygienickej ochrany (PHO) sa vyjadruje v metroch od vymedzenia alebo lokalizácie predmetnej prevádzky či družstva. Priestorové vymedzenie takéhoto druhu PHO sa definuje na základe rozptylovej štúdie. Výpočet návrhu PHO okolo objektov pre chov zvierat umiestnených mimo obce je závislý predovšetkým na kategórii, počte hospodárskych zvierat a ich hmotnosti. Korekcie sú možné podľa technológie ustajnenia, terénnych prevýšení, zelene a smeru prevládajúcich vetrov, prípadne na ďalšie vplyvy.

Výpočet návrhu PHO okolo objektov pre chov zvierat v obciach sa robí obdobne. Tu je rozhodujúce tzv. účinné prevýšenie výdychu znehodnoteného vzduchu v stajni oproti výške objektov hygienickej ochrany (u obytných budov sú to obvykle najvyššie okná). Pri korekciách sa tak isto počíta s výškou nad terénom, avšak odpočet z emisného čísla narastá progresívne s rastúcim prevýšením. Pásmo hygienickej ochrany poľnohospodárskych dvorov vyhlasujú regionálne úrady verejného zdravotníctva podľa osobitých predpisov.

OCHRANNÉ PÁSMO POHREBÍSK

Ochranné pásmo pohrebiska, resp. cintorína určuje § 15 Zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve.

Obec môže všeobecne záväzným nariadením ustanoviť ochranné pásmo pohrebiska; obec vo všeobecne záväznom nariadení určí šírku ochranného pásma pohrebiska v rozsahu najviac 50 metrov od hranice pozemku pohrebiska, pravidlá umiestňovania a povoľovania budov a stavieb v ňom so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a ustanoví činnosti, ktoré nie je možné v ochrannom pásme vykonávať počas pohrebu.

OCHRANNÉ PÁSMA PAMIATKOVÉHO FONDU

Zákon č. 104/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších právnych predpisov upravuje podmienky ochrany kultúrnych pamiatok a pamiatkových území.

ZOSUVY

Vymedzené zosuvné územia predstavujú plochy so zvýšenou ochranou podľa vyhlášky MŽP, §12 ods.4 písm. o).

Na území obce sú podľa registra zosuvov (vedený Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra) evidované aktívne, potenciálne a stabilizované svahové deformácie. Tieto územia sú považované ako plochy so zvýšenou ochranou podľa vyhlášky MŽP, §12 ods.4 písm. o). Ich priestorové vymedzenie je súčasťou grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie.

Pri realizácii výstavby v ohrozených územiach zosuvmi zabezpečiť technickými opatreniami náležité opatrenia, t.j. pri nižších stupňoch projektovej dokumentácie, resp. pri realizácii stavieb je potrebné prispôsobiť zakladanie stavieb, ako aj prípadné spevnenia svahov.

Pred výstavbou objektov na evidovaných zosuvných územiach s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov (plochách vyžadujúcich zvýšenú ochranu) posúdiť vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

ŤAŽBA A DOBÝVANIE

Na území obce sa nachádza ťažba nerastov, resp. Chránené ložiskové územie Liptovské Kláčany a zároveň Dobývací priestor Liptovské Kláčany. Podľa § 17 ods. 5 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „Banský zákon“). Územie ťažby je situované medzi lesným masívom a vlastným územím obce. Druh nerastu je Vápenec blokovo dobývateľný a lešiteľný. Dobývací priestor je určený Rozhodnutím Obvodného banského úradu Banská Bystrica č. 2972/465/Mo-Oz/1997. Pri určovaní dobývacieho priestoru sa vychádzalo z osvedčenia o výhradnom ložisku Liptovské Kláčany č.3.3/842-96 z 23.4.1997 vydaného Ministerstvom životného prostredia SR v Bratislave. Dobývací priestor je totožný s hranicami chráneného ložiskového územia Liptovské Kláčany. Chránené ložiskové územie bolo určené rozhodnutím Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 2910/631.2/Mo-Š/7997 z 2.3.1998.

Q. ĎALŠI POSTUP SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

Proces obstarania, spracovania a schvaľovania územného plánu obce sa riadi Zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a Vyhláškou č. 55/2001 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii v kontexte posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Napriek tomu, že 1. apríla vstúpi do platnosti nový Zákon č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní, podľa prechodných ustanovení uvedených v § 40 ods. 5) sa územnoplánovacia dokumentácia, ktorej obstarávanie sa začalo oznámením o začatí obstarávania územnoplánovacej dokumentácie podľa doterajších predpisov a neskončilo schválením územnoplánovacej dokumentácie do 31. marca 2024, sa dokončí podľa predpisu účinného v čase začatia obstarávania.

Medzi základné etapy obstarania, spracovania a schvaľovania územného plánu obce Liptovské Kláčany patria nasledovné:

1. Prieskumy a rozbor

- Prieskumy a rozbor sa spracovávajú podľa § 19c Stavebného zákona č. 50/1976 a podľa § 7 vykonávacej Vyhlášky č. 55/2001. Prieskumy a rozbor spracuje spracovateľ územného plánu.
- Pre územný plán obce sa v rámci prieskumov a rozborov spracúva optimálne priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia s prihliadnutím na krajinno-ekologické, kultúrno-historické a socio-ekonomické podmienky, ktoré je spracované v samostatnom elaboráte s označením „Krajinno-ekologický plán obce Liptovské Kláčany“.

2. Návrh zadania

- Návrh zadania sa spracováva podľa § 20 Stavebného zákona č. 50/1976 a podľa § 8 vykonávacej Vyhlášky č. 55/2001. Návrh zadania spracuje spracovateľ územného plánu.
- Návrh zadania sa prerokováva s odbornými inštitúciami, dotknutými orgánmi, susednými územným samosprávami, nadradeným orgánom územného plánovania, ktorým je Žilinský samosprávny kraj. Verejné prerokovania návrhu zadania sa taktiež oznamuje verejnou vyhláškou, prípadne inými v obci obvyklými komunikačnými kanálmi. K návrhu zadania má právo adresovať stanovisko aj široká verejnosť. Prerokovanie návrhu zadania je minimálne 30 dní. Verejné prerokovanie návrhu zadania zabezpečí odborne spôsobilá osoba spolu s obcou.
- Všetky doručené pripomienky a stanoviska sa zosumarizujú a riadne vyhodnotia. Vyhodnotenie pripomienok zabezpečí obec prostredníctvom odborne spôsobilej osoby za súčinnosti spracovateľa územného plánu. Spracovateľ územného plánu upraví zadanie podľa vyhodnotenia pripomienok z prerokovania. Týmto spôsobom vznikne Návrh zadania – upravený podľa vyhodnotenia pripomienok.
- Obec požiadala o posúdenie upraveného návrhu zadania územného plánu krajský stavebný úrad v zmysle § 20 ods. (5) Stavebného zákona č. 50/1976.

3. Zadania – Čistopis

- Zadanie schvaľuje zastupiteľstvo obce uznesením. Územný plán musí byť v súlade so zadaním.

4. Návrh územného plánu obce

- Spracovateľ spracuje návrh územného plánu obce podľa § 22 Stavebného zákona č. 50/1976, podľa § 12 vykonávacej Vyhlášky č. 55/2001 a podľa schváleného zadania.
- Návrh územného plánu sa prerokováva s odbornými inštitúciami, dotknutými orgánmi, susednými územným samosprávami, nadradeným orgánom územného plánovania, ktorým je Žilinský samosprávny kraj. Verejné prerokovania návrhu územného plánu sa taktiež oznamuje verejnou vyhláškou, prípadne inými v obci obvyklými komunikačnými kanálmi. K návrhu územného plánu má právo adresovať stanovisko aj široká verejnosť. Prerokovanie návrhu územného plánu je minimálne 30 dní. Verejné prerokovanie návrhu územného plánu zabezpečí odborne spôsobilá osoba spolu s obcou. Súčasťou prerokovania návrhu je aj verejná prezentácia územného plánu s odborným, resp. všeobecne zrozumiteľným výkladom spracovateľa s následnou diskusiou.
- Návrh územného plánu sa posudzuje ako strategický dokument v procese SEA v zmysle Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Všetky doručené pripomienky a stanoviska sa zosumarizujú a riadne vyhodnotia. Vyhodnotenie pripomienok zabezpečí obec prostredníctvom odborne spôsobilej osoby za súčinnosti spracovateľa územného plánu.

- Spracovateľ územného plánu upraví návrh územného plánu podľa vyhodnotenia pripomienok z prerokovania návrhu ÚPN, ako aj podľa Záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu. Týmto spôsobom vznikne Návrh územného plánu obce – upravený podľa vyhodnotenia pripomienok
- Obec požiada o posúdenie upraveného návrhu územného plánu krajský stavebný úrad v zmysle § 25 ods. (4) Stavebného zákona č. 50/1976.

5. Čistopis územného plánu

- Územný plán schvaľuje zastupiteľstvo obce uznesením miestneho zastupiteľstva. Záväzné časti riešenia sa vyhlasujú Všeobecne záväzným nariadením obce.

**Územný plán obce Liptovské Kľačany
Prieskumy a rozbor**

**Inštitút priestorového plánovania
09/2023**